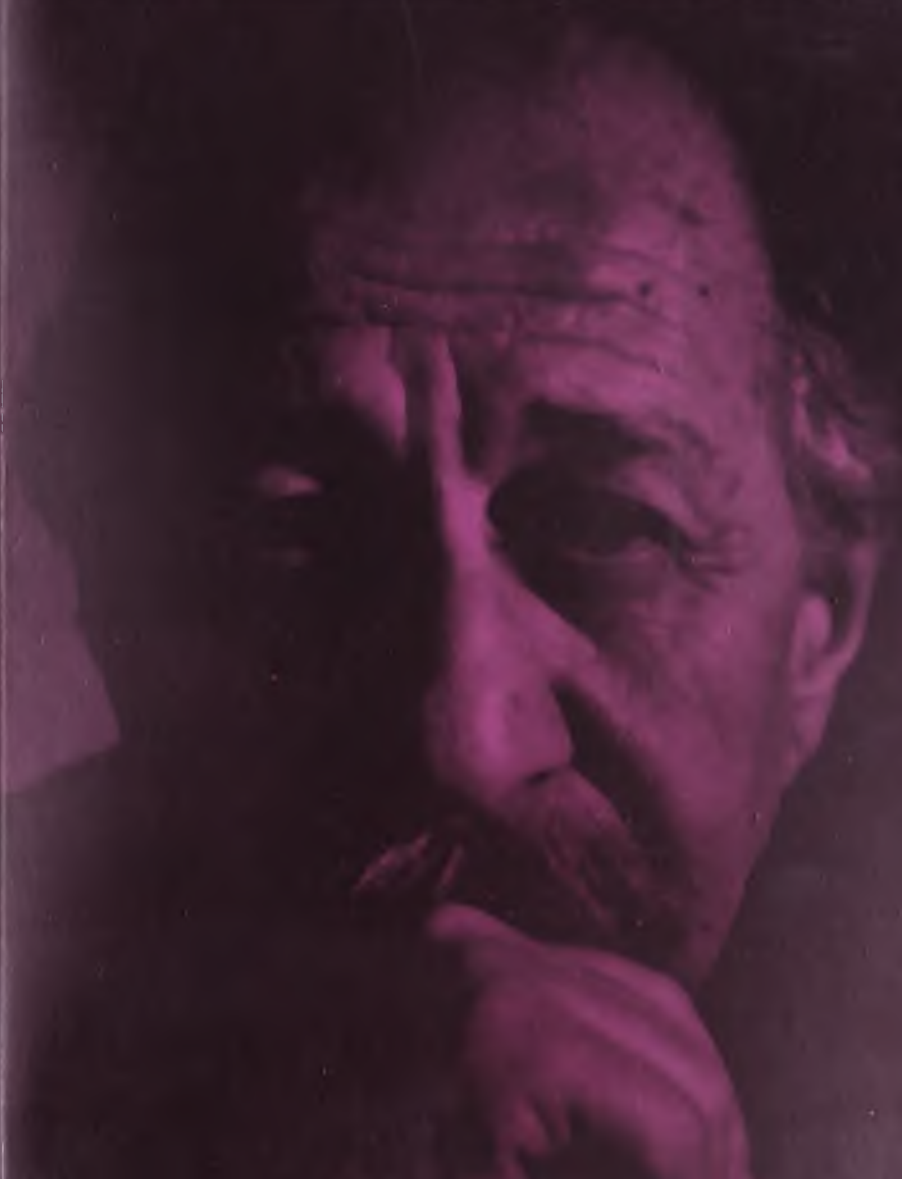

AHMET OKTAY • TOPLU ŞİİRLER

Ahmet Oktay

TOPLU ŞİİRLER

TOPLU ŞİİRLER (1963-1991)

Ahmet Oktay, 1933 yılında Ankara'da doğdu. Yazmaya çok erken başladı: orta okul sıralarında. İlk şiiri, 1949-1950 yılları arasında *Gerçek* dergisinde yayımlandı. Öğrenimini lisede yarım bırakarak çalışmaya başladı. Ahmet Oktay, 1950'li yıllarda İkinci Yeni hareketine öncülük ettiği söylenebilecek olan *Mavi* dergisi içinde yer aldı, dergide yazıları ve şiirleriyle etkin bir rol oynadı. 1961 yılında *Yeni İstanbul* gazetesinin Ankara bürosunda "parlamento muhabiri" olarak profesyonel gazeteciliğe başladı. *Ankara Ekspres*, *İktisat ve Piyasa*, *Vatan* gibi gazetelerde muhabir olarak çalıştıktan sonra 1965 yılında TRT Haber Merkezi'nde çalışmaya başladı. 1976 yılında, siyasal iktidar değişince TRT'den istifa ederek *Akajans*, ardından da *Dünya* gazetesi haber müdürlüğü görevlerini yürüttü. 1978'de yeniden TRT'ye döndü. 1982'de buradan emekliliğini isteyip ayrıldı. Daha sonra *Milliyet* gazetesine geçti. 1993 Şubat'ında yazı işleri müdürlerinden biri olduğu *Milliyet*'ten ayrılarak kendini tümüyle yazmaya verdi.

Yapıtları:

Şiir: *Gölgeleri Kullanmak* (1963), *Her Yüz Bir Öykü Yazar* (1964, Yeditepe Şiir Ödülü), *Dr. Kaligari'nin Dönüşü* (1966), *Sürgün* (1979), *Sürdürülen Bir Şarkının Tarihi* (1981), *Kara Bir Zamana Alınlık* (1983), *Yol Üstündeki Semender* (1987, Behçet Necatigil Şiir Ödülü), *Ağıtlar ve Övgüler* (1991, Türkiye Yazarlar Birliği Yılın Şairi Ödülü)

İnceleme/Araştırma: *Bir Yazı'nın Arayışları* (1981), *Yazın, İletişim, İdeoloji* (1982), *Yazılanla Okunan* (1983), *Toplumcu Gerçekçiliğin Kaynakları* (1986), *Kültür ve İdeoloji* (1987), *Toplumsal Değişme ve Basın* (1987), *Karanfil ve Pranga* (1990), *Raffaello'nun Direnişi* (1990) *Zamanı Sorgulamak* (1991), *Kabul ve Red* (1992), *Şair ile Kurtarıcı* (1992), *Sanat ve Siyaset* (1993), *Türkiye'de Popüler Kültür* (1993), *Cumhuriyet Dönemi Edebiyatı-1923/1950* (1993).

Anı/Anlatı: *Gizli Çekmece* (1991)

Oyun: *Kurt Dişi* (1971 ve 1973 yıllarında Devlet Tiyatroları'nda sahnelendi.)

AHMET OKTAY

TOPLU ŞİİRLER

(1963-1991)

Gölgeleri Kullanmak

Her Yüz Bir Öykü Yazar

Dr. Kaligari'nin Dönüşü

Sürgün

Sürdürülen Bir Şarkının Tarihi

Kara Bir Zamana Alınlık

Yol Üstündeki Semender

Ağıtlar ve Övgüler

İçindekiler

GÖLGELERİ KULLANMAK

Şiir - 36
ISBN 975-363-370-X

Ahmet Oktay
Toplu Şiirler (1963-1991)

1. baskı: 1500 adet, İstanbul, Nisan 1995

Yayına Hazırlayan: Özlem Solok
Tasarım: Mehmet Ulusel
Ofset Hazırlık: Nahide Dikel
Düzeltili: Mustafa Irgat, Özlem Solok
Yayın Koordinatörü: Aslıhan Dinç
Baskı: Altan Matbaacılık Ltd. Şti.

© Yapı Kredi Yayınları Ltd. Şti., 1994
Tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın
hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Yayınları Ltd. Şti.
Yapı Kredi Kültür Merkezi
İstiklal Caddesi No: 285 Beyoğlu 80050 İstanbul
Telefon: (0-212) 293 08 24 Faks: (0-212) 293 07 23

İçindekiler

GÖLGELERİ KULLANMAK

1. Kan Taşı

- 17 • Kara Yazı
- 18 • Çalgıcılar
- 19 • Umu
- 20 • Ninni
- 21 • Charles Chaplin
- 22 • Gül ve Ölüm
- 25 • Sunu
- 25 • Ay Vura
- 26 • Kan Taşı
- 28 • Tutkun
- 29 • Tarih
- 31 • Ölü
- 32 • Ölü
- 32 • 28 Nisandakiler
- 34 • 27 Mayısakiler
- 35 • Sırada
- 36 • Telefonda Beklemek

2. Bun

- 39 • Sunu
- 39 • Aralık
- 40 • Acı
- 40 • İş
- 41 • Karantina

- 41 • Kan
- 42 • Kartpostal
- 42 • Çocuk
- 42 • Bun
- 43 • Var mıdır Sonra
- 43 • Kestim Elimi Usulca
- 44 • Huysuz
- 45 • Küçük Saksılı Oda
- 45 • Geceye Karşı
- 46 • Dar
- 47 • Bıçak
- 48 • Gece Hepimizi Gizler
- 49 • Gölgeleeri Kullanmak
- 50 • Bütün Erkekler Ölür
- 52 • Yangın Kulesi
- 55 • Kar Kırgınlığı

3. Kadınlar Çıkması

- 59 • Kadınlar Çıkması
- 59 • Sığınak
- 60 • Var Yere Korkmak
- 61 • Yalnızlıktır Aşk
- 62 • Beş Kuruşa Aşk Şarkıları

HER YÜZ BİR ÖYKÜ YAZAR

- 67 • Bir Portre İçin Taslak
- 69 • Masa
- 72 • Gölgeleeri Sesi Örtemez
- 79 • Tetik
- 82 • Av Saatini Bulmak
- 92 • Filinta
- 94 • Çağdaş Bir Öldürüm İçin Prolog
- 96 • Bir Soruyu Duymak

109 • *DR. KALIGARI'NIN DÖNÜŞÜ*

137 • *SÜRGÜN*

SÜRDÜRÜLEN BİR ŞARKININ TARİHİ

1. Gözyaşları Yeniden Doğurtuyor Bizi

- 163 • Denizle Çıkardım Yanlışımın Hesabını
- 164 • Karın Sesi Şahdamarımda
- 166 • Sabah Kahvaltısı
- 168 • Kaçarımız Yok Bizim
- 169 • Çocuk, Güvercin Vesaire
- 170 • Ölümün Bıyıklı Bir Resmi
- 172 • Kederlidir Taşlıkların İstanbul
- 174 • Eski Zanattır Görüşmecilik
- 175 • Öpüşmesiz Geçti Bütün Bir Mayıs

2. Hüzün Bulur Konakladı Mı Yolcu

- 181 • Ey Nine Söyle Gizini Unuttuğumuzun
- 183 • Dirilen Bir Efsanedir Deniz
- 185 • İlk Şiirin Adı
- 186 • Ulukışla'da Saat Beş
- 187 • Side
- 189 • Zap

3. Umutsuzluk da Bilgisiydi Yaşadığımızın

- 195 • Kış ve Taşra İçin Önsöz
- 197 • Yitik Haziran
- 199 • Kıyı
- 203 • Bir Sürgün'ün Tanımı
- 206 • Sanrıl

KARA BİR ZAMANA ALINLIK

1. Yenik Güne Ezgiler

- 215 • I. Çitin Yanında
- 215 • II. Kısa Mutluluk -
- 216 • III. Duyduğun Gül Sesleri
- 217 • IV. Pencerede Mürdüm Dalı
- 218 • V. Camı Açarken Yağmur Sonrasına
- 219 • VI. İnsan Sesi Bir Tansık
- 220 • VII. Bir Mendil Günün Göğsüne
- 221 • VIII. Söz'ün Yurtluğu

- 222 • IX. O Sulara Batık Resim
- 223 • X. Açılan Taç Yaprığının Sesiyle
- 224 • XI. Oku Toprağın ve Zamanın Yazdığını
- 226 • XII Kanatılsın mı Sabahın Göğsü?
- 227 • XIII. Suskunluktan Doğdu Her Veli
- 228 • XIV. Pervazda Unutulan Bardak
- 229 • XV. Mutluluk da Sızlatır Yüreği
- 230 • XVI. Pas Dökülecekti Elbet
- 232 • XVII. Bitimsizdir Yaşanmış Sevinç
- 233 • XVIII. Karadır Zaman
- 234 • XIX. Meselin Bıraktığı İz
- 235 • XX. Belirsiz Okunamayan Geçmiş

2. İşler ve Günler

I. Yasın Öteki Dili

- 243 • Birahane Longa
- 247 • Bir İçkinin Öğle Vaktinde Ege'yle Düşsel Söyleşi
- 249 • Bir Hükmü Reddedenin Ardından
- 252 • İşler ve Günler
- 256 • Yılmaz Gruda İçin Küçük Reklam Kılavuzu
- 258 • Söyle Neyin Var Çocuğum
- 260 • Paçavracılar
- 262 • Kötü Huylularından Biri İnsanın

II. Boşta Gezer'in Notları

- 267 • Öğle Paydosu
- 268 • Öğrenim
- 268 • Belirti
- 269 • Kaç Türlü Okunabilir Bir İşaret
- 269 • Sofra
- 270 • Vukuat
- 270 • Kötü Saat
- 270 • Özet

YOL ÜSTÜNDEKİ SEMENDER

- 275 • Prolog
- 277 • Heinrich Von Kleist
- 279 • Virginia Woolf

- 282 • Stefan Zweig
- 284 • Vladimir Mayakovski
- 288 • Gérard de Nerval
- 290 • Walter Benjamin
- 293 • Beşir Fuad
- 296 • Attila Jozsef
- 298 • Arthur Koestler
- 301 • Cesare Pavese
- 303 • Sergey Yesenin
- 305 • İlhami Çiçek
- 308 • Epilog

AĞITLAR VE ÖVGÜLER

- 313 • Ay Vakti Konuşması
- 314 • Hüznün İlk Sözleri
- 316 • Yitik Düş'ün Ardında
- 318 • Bir Çölün Defni
- 319 • Yazıt
- 321 • Gece Gezmesi
- 323 • Sayıklamalar
- 326 • Silince Zaman Yazıyı
- 329 • Siyah Monolog
- 332 • Sözün Külünde
- 334 • Dönüyor Mevsim
- 336 • Otel Isparta

- 339 • Açıklamalar

GÖLGELERİ KULLANMAK

–1963, Dost Yayınları –

Tülây'a

"Ben hangi şarkıyı söyleyebilirim içimdekinden başka?"
Aragon

1.
kan taşı

KARA YAZI

Yollar yollara bağılı vay bacım,
 hangisinin sonunda yitecek dersin
 süt beyaz etindeki sancı.
 Uykulara vuran alaca dağlar,
 arkası senin kahrın el harmanlarında.
 Güneye insem
 portakal, mandalin bahçeleri.
 Ağıtlarda kirpiklerin hep ıslak
 gözlerin uçurumlu.
 Uzamış kıtalarda yalnızlığın,
 Afrika'da kara
 Çukurova'da anlatılmaz.

Bin renkle açar çiçek
 döner gazel yaprağı rüzgârda.
 Gün olur omzunda mermi, elinde mavzer
 dağlarda düşmana konuşursun
 kız memelerin ayaz,
 gelin aynası gözlerin yangında.

Kurakta gök katma açılır ellerin,
 ki duymuş başka şeylerden
 yediveren toprağın özlemini.
 Sıkılır dişlerin bir gece
 vakterer aşktan,
 kıskanır ağrını karanfil
 canlar verirsin geceye.

Nice ölüm, nice gurbet
 alıp giderler.

Bir sabah
 sabrın konuşur taşta.

ÇALGICILAR

Uyandırdı kış gecesini altın sesli şarkıcılar
acı çiçek demetleri dağıtarak
karın portakal rengi ışıklardan döküldüğü sokaklara.

Ağlıyor kadife şarkıların yastığında soyunuk
günahlarını minyatür gibi saklayan gece yarısı kadınları.

Silahlarını bırakıp askerler uzakta
bellekte uzanan lacivert oymalı korulukları
elindeki karanfili düşüren kadını yaşıyorlar.

Toprağın üstünde bulutsuz bir akşam
silahlar şarkılardan utanıyor.

Gitaralar neden bu kadar dokunaklı?

Matbaa mürekkebine batmış küçük evliyâlar
sesleri kovalıyor ıslık çalarak.

Dinle aşkım benim
yalandan güzel şeyler var.
Onlar söylüyor öpüşü
kötü savaşı söylüyor,
ne çıkar bu şarabı beraber içmiyorsak?
Büyük bir sabırla dokuyor geceyi
kırağı düşmüş çiçek yüzleriyle kasketli adamlar.

Acı bizi dünyaya bağlamak için
sevinç bizi dünyaya bağlamak için,

Onlar güvercin şarkıcıları
denizin şarkıcıları onlar.
Dinle aşkım benim
onlar sana seslendiğim yerlerin şarkıcıları.

UMU

Oyuncak kentler kuruyor acının elyazıları
yağan kar gölgelerinden.

Birer birer gitti onlar.

Mayısta, Haziranda akşamüstü, sabaha doğru ya da
masalların mısır patlatılan gecesinde uyuya kalan
bir çocuk gibi elleri yumuk,
gittiler.

Korkularını değil

ikindi yağmurundan ayıran taş duvarlarına,
seni güvercin gürültüleriyle dolu bir alanda bırakıp
aşklarının sıcaklığını götürdüler.

Buruk şarapları nasıl ustaca içerlerdi,
yatardı ayaklarının altında bin renkli deniz,
acılara, ölümlere karşı bir silah gibi kullanırlardı
doğada yaratılmış bunca güzel olan
şiiri, öpüşü, gül dalını.

Onları altın buğulu bir şafakta yeniden bulmak
aklınızda kalan gözleri hiçbir şey yitirmemiş,
eflâtun geceleri hep öyle şarkılı.

Yüzlerini tek tek karşıma alıyorum karanlıkta
sevdiklerinin, şaraplarının adını unutmamışlar,
birgün dönecekler biliyorum.

Nicedir uzak kaldıkları iki'nin ay ışığı tarlasında
toplayıp yasemin öpüşleri
onlara saklıyorum.

NİNNİ

Yağmur vurur camlara inceden
 durmadan ağlarsın yağmura.
 Analık dediğin bir tür ağrı
 gelip geçer ninnilerden,
 mavi gözlüm uyu.

Kömürümüz kalmadı buza kesiyor hava.
 Çamaşıra gittiğimde gördüğün yataklar
 ince beyler, ince hanımlar yavrum
 nice düş olacak sana.
 Kalmadı daha söyleyecek dillerim,
 odamız soğuk, içtiğimiz acı su,
 mavi gözlüm uyu.

Kimler korkmuyor karanlıkta?
 Ütölmüş devlere cümle kişi
 bize kalmış ölüm de, açlık ta.
 Uzayıp gider hayın geceler,
 baban açıkta yavrum,
 perde olamadı evimize dokudukları
 sedire örtü olamadı.
 Dönüp duruyor tezgâhlar uykusunda,
 on dokuz binin uykusunda.

Yağmur vurur camlara,
 baban kahrolur arından.
 Kimsenin kimseden haberi yok,
 mahzun bakar, incelir gitgide
 bencileyin garip analar.
 Cünlerle attı çaresizliğimiz.

Mavi gözlüm uyu
 uyu fukara yavrum
 uyu umudum.

CHARLES CHAPLİN

Acuna çevrili kristal mercekler
herkesin kendini bıraktığını görüyordu sağır bir düzende
nasıl hasis gözlerin, nasıl bir kan küreciğinin ortasında,
çaresiz elin, aklın gücü
çocuklar nasıl hasta.

Silah fabrikaları, polis copları, asık suratlar
geçip gidiyor sincapların mavi ışıklı gecesinden.
Namluların önünde bir göz, bir dudak
yalnız mı, yenik mi, umutsuz mu?
Yarıda kalıyor gözün bakışı
dudağın öpüşü yarıda.

Bir mimik kapıları zorluyor, duvarları.

Ay ışığında seviştiğimizi ansana.
Korkuya, zulma, ölüme inat
yitmeyen, koparılmayan bir yönümüz var.
Alıp götürülenler sohbetimizden ansana
bahçemize bir daha dönmeyenler
nasıl geçirdiler üç yılı, beş yılı ansana.

Büyük avuntuları var küçük şeylerin onunla
aşkımız perçinli, yüreğimiz kavi,
yeniden onarıyoruz evleri, sokakları onunla,
toplar susunca erikler çiçek açıyor.

Baston diye bağırdı çocuklar
boksoyu kötümserliklerin ortasına,
balıklar kumsala çıktı baston diyerek,
şarkıda ağız mızıkaları, laternalar,
mavi bir kesit vurdu pencere pervazına.

GÜL VE ÖLÜM

1.

Sular götürdü kumsalda
çıplak ayak izlerini aşkın.

Sabahın kapısını açıyor tuzlu ağların şarkısı
Kıyıya çekili sandalda ufku gözleyen çocuk
duayı ve şarabı bilmiyor daha,
ay ışığı kayalıklarında yanyana oturduğu
güzel masalcıyı bekliyor
geceleri yorganını örten.

Elinde bir gül'le kadın kıyıda:

"Yok gayrı üzgün beklemek mutluluğu.
Ekmek getirmeni anıyorum soframıza,
yok öpüşün çiçeklerini derdiğimiz geceler,
arada uykumdan sığıyorum,
şeytan kayalarında martılar gülüyor
oturup denizi dinliyorum."

Soğumuş tarhana çorbası.
Susar komşu kadınlar
duaların uzak ülkesinde.
Sandalın üstünde çocuk
elinde bir gül'le kadın kıyıda.
Çıplak ayak izlerini aşkın
sular götürdü kumsalda.

2.

Yerde yatıyor Ali İbrahim
kızlar dönüyor su başından,
kan susuyor toprakta.
Yağmurlar içre avuçlarını göğşe açan el
soğumuş bir mavi zamanda.

Onun kanı bu
üstüne oturmak istedikleri Ali İbrahim'in toprağı
unutma.

Burdaydı az önce
toprakla bahtiyar.

"Kurtarır ağıdaki senedi bu sarı başak,
o kısır yıldan sonra
bitti derdimiz kasavetimiz,
gözün aydın ana."

Buğdayların arasından geçiyor ölüm
kaskatı bakraçtaki ayran.
Rüzgârın atlıları uyandırın onu
uyandırın kelebek tozlu çiçekler
geliyor ölüm
bilemiş tırpanını.

Uçup giden sıcaklık
uçup giden bakış göğü soğutuyor.

Zalim el gece serî gördü
hesap sorulacak.

Onun kanı bu
üstüne oturmak istedikleri Ali İbrahim'in toprağı
unutma.

3.

Çılgılık gibi donmuş mavi bir göz havada.

Gitmeleri vardı yelkenli gemiler ardından
kadınlara takılıp kalmaları güvercin kalçalı,
içlenince bir Şubat akşamı buğulanmalar
çocuksu gülüşlerle açılmak sabahlara.

Çılgılık gibi donup kalmış havada.

Çekilmiş çeteci kolları.
O yok, hiç olmayacak,
görölmeyecek yürürken yakasında bir gül dalı.
Binlerden biri o
kahraman bir gülüş artık,
ateş gibi dostların arasında adı.

Çekip koparabilmek için onlardan
yalnayak, küçük çocukların hayatını,
yıkık kerpiç damları, rüzgâr uğultularıyla süslü
koca bir yalnızlık manzarasında
gittikçe soğuyor vücudu.

Onu konuşuyor çeteciler
silik ışıklar vurmuş yüzlerine,
evleri, aşkları uzak.

Tohum, rüzgâr ve su
nelerden haber verir?
O daha uzakta.

Cezayir yolları uzun
Cezayir yolları kara.

SUNU

Nerdesin acı
 nerdesin zulüm?
 sorar silah kayalar arasından.
 Duyulur yazısız taşların soğukluğu
 büyük büyük susan ne?

Küçük anılardan, şeylerden
 çarpar karanlığa kuş tüyü.
 El var denizde çiçek açmış
 bunca kandan sonra
 geceyi soğutan ne?

AY VURA

Tanınmaz ellerim suya bakınca
 arkası zindan bir duvara dönük,
 üşümüş, uykusu haram.
 Bunlar namlulardır soğuk
 meyva verir, gül açar goncaların hışmında,
 şavkı uçmuş ay parçam.

Nizamiye kapısından öte
 çaylardır tavşan kanı,
 odalardır, sıcak odalar
 sabun kokulu kadınlara bağlı,
 pamuklu havlular yüzüme
 İstanbul umusudur anacığım,
 yangınım kıracında
 komaz devriyeler.

Dost yüzleridir sıcak
 peşpeşe yaktığım üç sigara.
 Kaçmışlar oyma ceviz kutularından
 bahçem ki ışısız ve ağulu soframa,
 bir minareler yağmuruyla ıslak.

Yüreğim bu suskun, biçimsiz taşlarda,
kelimeleri onların seviştikleri oysa
alabalıkların dağ gölleri,
ben unuttum, ağlama.

Yüzüm mü? yankısı yasak,
bu yaralar mı? öpüşlerine özlem.

Yol eden dağların acısı
yani beş kişi kırmızı şaraba,
gülücüklü söyleşmeler kapısı
canevinden çekilen mısra,
ne saklayım işler yaramda.
Yedi fermanlı ey
sevdan büyür kaburgalarımda.

Alnının ortasında bir tutam perçem
dolanman yedi günde çıplak
aştırır toprağında kan gülü.
Firarlar kurdurur kör olam
silahlı gözlerin akşamlarımda.
Akıbet şavkı uçmuş ay parçam
salınır künyem karakollara.

KAN TAŞI

Ağaçlar yaprak döküyor bozkırda
yüz güldüren buğday lelem harmanda.
Toprakta ay şavkı nazlılık uzar,
ardında gözü yorgun kağnıların
geçer bir düş gibi geceden kadın,
vermez endamını yabana sular
yıkılmış, insana yandığın çağda.

Gözleri oy anam kapalı kutu
o nasıl bir geyik, o nasıl büyü?
Üzgün ana, kadirbilir, kuytuda.
Uzak sabahlar, akşamlar içinden

eski, yorgun ellerine kar düşen,
hâlâ bekler can özlemi dağlarla,
toprak testilerde acımış suyu.

Seslerdir, buz gecelerinin sesi
filinta, şayak pantolon, harami.
Haraç almış yıllarla zulası kan,
kantarması köpüklü arap atlar
vurur politikaya, yol eder dağlar.
Zalım çağla açar bahara düşman
yetim ahı, gözyaşında elleri.

Ahvaldır ey, yazar aktan karadan
gün keser uğursuz, hayrola encam:
fukara kısmetî yövmiye gurbet
bir akşam kara bağlatır kızlara,
sencileyin lelem, gelin çağında.
Nadide gül olur açılır hasret
bir dibi görünmez kör kuyulardan.

Yaran karanlığa yaslar garipçe
sazı diyar görmüş, başı çilede
düşer fala çek ettikleri zından,
firarda gözü yok cehennem sever
kurtulur askıdan yeminli mavzer,
kuşlukta, seher vakti elleri kan,
devriyeler pusu kurmuş derede.

Çocuk gülüşüne harmanlar verem
karayı derya, suları buz edem,
ayaklarım tekmiş sızı şimdiler.
Yazıcılar yazar akrep kanından
sun hele düştüğün kancık pusudan,
çileli memen geceyi süt eder,
gündür ede dursun, doğrulur düşen.

Nerdesin ki? ranzalar sana çevrik
tütünde mi, pamukta mı? incecik.
Beşik salları düş'ün yıkıla komuş

de hele, çekilir devran belası,
bir garip can lelem, neyin pervası?
Tut peynir ekmek yer taşta oturmuş
alacada sazı küskün gündelik.

Kağnılar yine Tokat civarından
ve gıcırtiları aklımı alan.
Cellat ipi yalnızlık, yedi boğum:
geçerler nöbetin ölü vaktinde,
gece, lelem kaç ışıksız gecede
ağlayan biri var diye del'oldum
derimde gezen kör usturalardan.

Dağların ardıdır: Süleyman sabrı
uzar gölgesiz ağaçlara karşı,
yolcusuz, yaransız uçurum yürek.
El atsa sağma hançer boşluğu
bir tas ayran sevabına sunduğu
olancası bu, göz dikmiş engerek,
pazara ermeden çürür meyvası.

Nasıl deyim lelem haram uykumu?
Gözleri bir geyik eden korkuyu?
Bir bilsen içerim nasıl bozgunda.
Uzakta bitmez tükenmez şafaklar
ve sonra kağnılar, acı kağnılar.
Lelem, yalnız, terkedilmiş bozkırda
aşkın çıldırmalara karşı kodu.

TUTKUN

Büyüsü uçmuş gözlerin, karanlık
boşlukta sallanır mavi eşyalar,
oyuncakları içinde çocuklar
yabancıdır annesine ne kadar,
hırkası üstüne olmuyor artık.

Vapurda, trende üçüncü mevki,
kolluklu, öğlen prafa oynayan
usulca picamalarına kaçan,
içi telâşlı, akşamla duvardan
aşmış, erik çalıyor elinin biri.

Kendince mutlu değil kimseler
ısıtmıyor saklandığımız gece.
Büyümüş korku, büyümüş yüzlerde
koyar kan, zulüm, ayrılık ötede;
her yerde aşkı suçlanmış gölgeler.

Elbet savrulacak bir gün rüzgârla
birikmiş nemiz varsa denizlerden.
Kapı önünde bir gidip bir gelen
ayaklar yorgun, kararsız, çekingen,
unutkan çiçeklerin arasında.

Kar düştü, uzak geçtiğimiz yerler,
umut yıkılmış, bellek darmadağın.
Namlusu sıcak bir silahtır aşkın,
ne kadar yenik olursak olalım,
yaralı şiirim hep seni söyler.

TARİH

Ceketini çıkarınca
kayalar uykudan hafif,
öptüğü dudaklar liman.
Mağarasında gözden ırak
güzel kokulu çocuklar.

İbrahim
yorgun savaşçı
üçüne de kurban.

Kırlangıçları duyunca yolcu.
Sözleri ne tuhaf bulutların,
kalkınca sabah olmak adeti hep
inceliği olmayan katillerle tramvayda
arlanmaz orospular yüzünden.

Şarap elden ele kalabalık
konuk etmiş gecesine bildik kelimelerden,
bölüşür avuntuyu kuytuda.
Sürgün gözlerin güveni
andıran kadehlerde parlayan.

İbrahim
yorgun savaşçı
üçüne de hayran.

Deniz şarkılarını sever
oyuncu ay ışığı balığında.
Çıkar elleri cebinde işten,
kar daima acıyla benzer
otobüste aradığı akşamları
solgun bir kızın yüzüne.

Denenmiş yokluklarda el,
düşler kaçak, korkak, darmadağın
seçilir çarklı gölgelerinden.
Deniz önünde durmuş aşkın kavmi
ne var ötelerde
bilinmez Tanrılardan.

İbrahim
yorgun savaşçı
üçüne de düşman.

ÖLÜ

Geceye düşük kolları, yoksul geceye
 tutsak bir aşkın gölgesinden.
 Şarap da ısıtmıyor kalbi, kelimeler de,
 kimsesiz ayın vurduğu orman,
 küskün çalgılı bir kar yağıyor
 terk edilmiş silahların ölüsü
 çırıl çıplak ıslanan.
 Konuş, sesini duyur
 Franco İspanyasından.

Ağız mızıkalı bir sokak senindir,
 çürür etin utançlardan,
 nehir kıyıları, tutsaklık şarkılarda
 güneyde çocuklar korkak.
 Bir sabah
 kimsenin sevmediği mavi gömlek
 bir sabah sallanır ağaçlardan
 Konuş, sesini duyur
 Harlem'in oralardan.

Mahzenlerde tebeşir yüzü
 aşkı bir suç gibi saklıyor ne çare,
 çiğnenmiş suları unutamıyor,
 bırakmıyor uykulardaki kan.
 Konuş, sesini duyur
 dargın Fransa korularından.

Mübarek yağmurlarda ıslanmış
 eski savaş yağmurlarında.
 Konuşmayan köyler geçmiş
 tasviri onca silik
 geride gözleri humma.
 Toprağı kısır edilmiş, tohumu huysuz
 ayakların amansız sızısı
 dağlarda, yollarda kalan.
 Konuş, sesini duyur
 Anadolu toprağından.

ÖLÜ

Vurulmuş bir korkak hançerle,
 kanar sevdası
 perçemi alnında.
 Düşmüş karanlık sulardan
 daha karanlık sulara,
 bir akşamüstü hayın ellerden
 kıyılmaz, mavi hülyâsı.

Sarışın bir çocuk hatırlar
 okul dönüşü ıslanmış saçları yağmurda,
 cebinde küçük ağız mızıkası
 yoksul, hüzünlü bir çocuk,
 gözlerinin duru aynası.
 Geçmiş kuşların havasından
 dokunmuş tohumlara
 yitince kalabalıksız, duasız.

Yatağı hâlâ sıcak,
 bir kenarda picaması.
 Hâlâ yaşıyor
 çılgınca yaşıyor gecede
 omzundaki diş yarası.

28 NİSANDAKİLER

Daha görmez şafağı dalm sürgünü
 hangi ana açar pencereyi sokağa?
 Yırtılmış bir hukuk kitabında
 göklere, silahlara doğru bakan
 hiç soğumayan, donmayan
 seveda koncası
 suçsuz kanı.
 Hangi hayın namludur
 dizüstüne düşüren,
 göğsünde saklı gülü?
 Soğuk dudaklarını öp kızım

utanmadan, korkmadan.
 Birşeyler bırak unutan gecede
 kendini esirgemiş, acılı
 gencecik vücudundan.

Bir kanım uykuda
 ay kara, düş kara.

Soğudu mu çorbası,
 gelmedi mi son vapur?
 Gecikmezdi değil mi?
 bekletmezdi değil mi?
 Kuşkuda mısın
 korkuda mısın nazlı çiçek?
 Anaların yaslısı.
 Beklemeyin boş yere
 sınavlara girmeyecek
 öğretmeni, kardeşi.
 Girmeyecek ötekiler de
 kızı, erkeği, zındandaki.

Dayatacak işkenceye, sürgüne
 bellekte hiç soğumayan, donmayan
 onun ayva tüyü göğsünde
 suçlayan kan lekesi.

Zalımın aklımdaki çıyan
 benim gönlümdeki isyan
 gün gelip tutuşacaklar
 ayan beyan.

Nolur nazlı çiçek
 nolur anaların yaslısı
 bakma yollara.
 Açık işte, apaçık:

Bir kanım uykuda
 ay kara, düş kara.

27 MAYISTAKİLER

Yorgunum, bir yudum su
saklı pınarlardan.
Yaprağın ışıktan korktuğu günlerde
silahsız gecelerde
içmeyi nasıl özledim
kanasıya bir bakır tasta
çiçeklerin balkonu altında.
Demi işte, sun sevgilim
ölmüşlerin aşkına.

Sağırdı bozkırda gökler
kan tutmuş yaprak susuz.
Ağırdı, tutuktu, yasaktı hava
sofralar ürkek,
her yolcu duada.
Karanlıkta inledim kaç vakit
utandım sabahlarla.
Bir yanım öpülesi gözdü, dudaktı
zalımın kurşunuyla kanayan,
bir yanım anaların korkusu
üç peygamber utandıran.
Aşkını özlemeyi özledim
kıvrılıp yattığım ranzada.
Demi işte, sarıl sevgilim
gençliğinin aşkına.

Unutma tek satır ve kanın rengini.
Anlatmalıyız sevgilim çocuklara,
yurdu soyan onlar
onlar Ayşe'nin uykusundaki harami
oyuncaklarına göz koyan.
Seni bana haram eden onlar,
aklın, umudun, sevdanın devriyesi,
korkaktılar, kaçaktılar, haındiler.

En güzel demidir gülmenin
yeniden yeşil çiçek,
yeniden rahatım ranzada.
Ne olur acıma onlara sevgilim
Peygamber'in aşkına.

SIRADA

Uzat saçlarını gecenin balkonundan
isteğimin çok tüylü suyuna.
Bir orman gecesinde
bir kar gündüzünde,
gördüm nasıl süzüldüğünü
yırtıcı ölüm kuşlarının.
Hadi uçsun memelerindeki güvercinler
hadi cennet ülkeni sun.
Kardeşliğin şarabını istemiyorlar
söyle kaç sofraya kaldı kurulu?

Baktıkça içleniyorum fotoğraflarına
yüzlerini öpmüş anneleri ayrılığa benzer
çilekeş kadınlar rüzgârlarına vurgun,
onlar silahları ve şarkılarıyla
hani şuracığundan geçerlerdi
korkularıyla kaldığın zaman.

Ölümü en güzel kullandı onlar
bir karanfil dişleri arasından
aşk içinde ulaştırdıkları sana,
cepheden,sürgünden, mapustan.

Sıra bizim, hadi günler bitiyor
hadi uzat mavi saçlarını
yenik gövdemin üstünden.

TELEFONDA BEKLEMEK

Herşey bitirilmez korkuyla
yolun büyüğü açık denizlerden,
serinlet taştaki sertlik
rüzgâr fırılacağı, dön.

Parıldar sevincin tükenik yüzü
bahçede çocuklarla,
kutsal avıyla aşkın
korulara üflenene hiç durmadan
altın av borularıyla.

Silahsız kalınır gecede,
karın büyük uğultusu,
telefon cevap vermez
camilerde, kiliselerde matem.

Güç, ölü değildir kötülükte,
kara'yı söyle ses
alanlarda toplan umutsuz koro.
Bitinceye kadar ışığın aldanışı
intihar, çoğal çiçeklerle.

Baksam gözlerin yanıyor
ölüp dirildiğimiz aynı ateşle.
Yalnızlık veren aynı kalabalık
konuşuyor dünyada
ve kelimeler ne kadar çok.

Elimi sürdüğüm mavi tüylü gece
umutsuzluktan doğacak çocuk
bir sana vergi dikilmek.
Bilsen benimle kardeş soframda,
korku veriyor onlara, korku
telefonda her gün seni beklemek.

2.
bun

11

SUNU

Yenilgiden, korkudan uzak
 Görür kendi ölüsünü insan
 Kadehlerini açtırdığı gülde
 Kadehlerin açtırdığı gülde

Bari yağmurdan çekseler

ARALIK

Karda yürü bir akşam, üzgün, hafif içkili
 ucuz basma giyimli nice sıkıntılardan
 ve hep aynı, aynı şehirden yorulur kişi
 yalnız kendine çıkmayı ister her mısradan.

Parklarda yalnızlığını gezmeye götürmek
 çocukça konuşmak, kestane yemek yanyana.
 Bir bulutu eskiyen ölülere benzetmek
 anılardan çizmek bir paketin arkasına.

Akılda yokken nelerden özlenir yolculuk?
 Örneğin pencereye çarpan bir kuş kanadı,
 yağmur sonrası bir sinema önü, bir çocuk
 ne kadar zengin kendince düşünmenin tadı.

Bütün bunlar kedi gözü avunmalar için
 bazı unutmak ta güzel her günkü yüzleri,
 kapalı odaların, kapalı kişilerin
 bıktırır hiç ay ışığı görmemiş yerleri.

Hatırlamak için aşkları şaraplar
 unutmaları ölmek ve yitirmek korkusunu.
 Kapılar arkasında, gül ağacı kapılar
 kadınlar yaşar gözlerinde bir göl uykusu.

ACI

Usadım taş basması günler yaşamaktan
yalnızlığımı büyütüyorum korkunç
yani bağırarak sana suların.

Hergün yeniden ölmek
elinden karanlık adamların
yalanla, ekmekle, silahla.

Üstümüze bakarken çağlar
her çocuk başı okşadığımız
suçlu bizmişiz gibi
büyüyor avcumuzda.

Gözlerinde bile
deniz gibi gözlerinde ölümler
askerler ve gemiciler halinde.

İhtiyar yüreği toprağın
buğdayı, elma'sı
korkuda.

Suskunluğum, utancım büyük
sıkıntım kara.
Gel dağıt mavini
kör kuyular uykuma.

İŞ

Bir kadın çizerim kâğıtlardan
mavilerin azaldığı yerde.
Uzar
saçları uzar sabaha kadar
yorgun erkeklerin aşkından.

Bir gemi yaparım şaraplardan
zulümlerin çoğaldığı yerde.

Saklar

ürkütölmüş çocukları,
ah ürkütölmüş çocuklar.

Sevgili gözlerden

anne gözlerden bir yorgan
korkuların biriktiğı yerde.

KARANTİNA

Biraz kovboy olduk ne güzel
Biraz karanlıkta hayvan.
Hüzün verdi resimsi aşklar
Topraktan buğday yaptığımız.
Bir gün olalım hiç ummuyorduk
Çiçekler arasında kahraman.
Çağlarımızın değışken yüzü
Sorar şimdi beyaz duvarlardan
Ölür müyüm?

KAN

1

Denize eğilmiş bir kulede sen
aşkından gümüş eller yaratırsın.
Bir adam bungen kıyılarda
tükenir sesiyle eski korsanların,
altın ölümler çoğalıyor dinle
sulara karıştığı yerde kanın.

2

Onlar sıcak evlerde hep
huysuz bir çocukla küçölürler,
yok sınırlar Kaf dağını
ve korkuyla ölürler hep.

3

Korsan halkını
 evlerini bırakıp inenler sıkıntıyla
 görür kış gecesi kayalıklarda:
 yanan kalyonlar arasından
 yasaklanmış ve kendi kanlarına ait.

KARTPOSTAL

Parklarda yalnız gezinir bir delikanlı
 Oyuncakçı dükkânlarının önünde tuhaf
 Yorgun kuğular toplar akşamdan
 Ablası eskimemiş daha.

ÇOCUK

Eksilir çiçek, azalır aşk
 ölü doğunca evlere.
 Bunca büyüdük savaşlardan
 kovalandık bunca,
 niye elini keser hâlâ
 içimizdeki çocuk.

BUN

Sonra işe yaramıyor benimle artık,
 belki bir kemanla da olurdu.
 Yalnızdım, esriktim, geceydi
 arada titremeli insan hepsi bu
 kalkıp gidecek ve upuzun rahatlık.

Gözüm durmadan seğiriyor aynada
 ortasında bir cinayet kararı
 kadın mı, erkek mi? belli değil,
 ya da çiçeklenmiş bir intihar
 bilmek için olduğumu burda.

VAR MIDİR SONRA?

Ürer binlerce kadınla gece
özlem, ummak, yanılma kadınlar,
en sıkıntılısı, en sevmeyeni benim,
karanlık bir deniz kıyısında
durmadan ellerine bakar.

Ayrım yok gitmekle kalmak arasında,
toplayıp dağıtan aynı usançlı kan
bir ateşin, bir masanın çevresinde.
Onulmaz göz mezarlıklarında
söz, en süslü taşları susmanın.

Nerde olsa ayrılınır
evde, sokakta, takside.
Sıkıntıydı geceyle yaşanılmış:
iki yin umutla aynı yatağı özler,
doyar hayvan yağmura karanlığa
herkes sürgününe döner.

Aynıdır geceler, aynı.
Evde açar
dünyanın en güzel sardunya'sı annem
tasayla artar konyak
o,
durmadan ellerine bakar.

KESTİM ELİMİ USULCA

Ansızın, müziğin içinden bağırma vakti.
Kim bu kadın yorulmaksızın konuşan
boyalı, bir daha boyalı, bir daha
upuzun ağlama duvarlarına karşı.
Yabancılaştık mı bu kadar?

Biri yeterli değil, sakın olalım.
 Nicedir aldanıyoruz karanlıkta,
 bir göz beni sen diye yanıltıyor.
 Tatlı bir söz mü? Pekâlâ
 dans edelim. Belki de yatarız sonra.

Bunca kolay, bunca kolay
 hiçin kovuğunda aldanarak.

Gemim fırtınalı denizde boğulmayı deniyor çiçek açarak
 yüreksizler, kıyı adamları, çekip gidemiyenler
 kendi göğünün efendisi olana bir konyak.

HUYSUZ

Elimin bahçesindeki çocuk tavşan
 hiç tanışmadık, tanışmadık, tanışmadık.
 Yok penceresi avluya bakan odam
 saçları boyalı bir kadını sevmedim,
 aldanış konyakla zorladığın süre.

Öptüğüm binlerce kadehin kenarında
 ölüm mü taksilerden korkutan?
 Aşk diye bellediğim gecelerde
 yanılmalar çiçeği hep,
 sen küçük bir ev kurdun Fatih'te.

Düşlerimin çocuk tavşanı
 yok evlerde rahat.
 Nasıl yaşarım yabancı bir kıyıda
 bir martıyım denizle avunmayan.

Hep aynı rakkamları toplarsın
 günde yarım saat aynı park
 tek şiir ezberinde,
 on yıl aynı kadını seversin.

Tanımıyorum, tanışmıyoruz, tanışmıyacağız.

Gece indi küçük memurlardan
 çıkarıyorum sıkıntılı bir beni yağmura.

KÜÇÜK SAKSILI ODA

Sen bilmiyorsun teyze
 bir yanı var iyicil,
 düşkün değil yasak kitaplara
 denizle gitmek diye tutturmuyor;
 tırnaklarını yer dairede
 bir ilkokul öğretmenine vurgun
 konyak zaten dokunur.

Bütün o sıkıntıları yapan başkası
 olmayacak kadınların peşinde,
 gülmezin, avunmazın biri.
 Zoru ne hiç anlamam,
 meyhanelerde
 sabahlara kadar mavi bir deli.

Kanma söylediklerine teyzeciğim
 odama dönüyorum erkenden,

bir de öğretmen beni sevse.

GECEYE KARŞI

Bir mezardayım, iki sandalye
 silik resimler bilmem nereden?
 Eski defterin arasında altı-dokuz
 bir kadın, saçları öyle dağınık,
 ne zaman sevilmiş ve neden?
 Belki çocukların büyüdüğü
 belki de hiç gülmediğimizden.

İşsiz, geleceksiz gözüm masada
kitaplar da gereksiz, kitaplar
böceklerin kemirmekten caydığı.
Dışarısı kalabalık, saklanmışım
yağıyor kar ve camlar buğulu.

Yağıyor kar ve başı örtülü
hangi mevluttan geliyor annem?
Nasıl oturur ölü bir Tanrıyla
yün eğirerek sabah akşam?
Taşıdığı gül suyunun yıllarla
bir gece ödüm kopuyor dağ kadar
kendi ölüme döküldüğünü görmekten.

Bir kaç kısım, dost ve kadınlar
ki anmışım onları şehvetim kadar.
Niçin gelirler kilit kilit üstüne evlerden?
Hiç biri, hiç biri ağlayamaz öldüğüme
yaşadıklarını hayırladığım kadar.

DAR

Elleri masanın üstünde yaslı çiçek
bir kadehle dalgın yaşarlar.
Çiğnediğinden beri kirli bir ayak
bilyalar, çıkartmalar, yağmurlarla gelen
yalnız o gecelerdi dualara açık
iyi annelerin süslediği yeri,
ya sıkıntı yaşadıkları ya inkâr.

Umutsuz bir göz seğirir kırmızı
evler, işyerleri, yataklar arasında.
Telefon mu çaldı karakolda? Demek
yağıyor geyik ürkmelerin üstünden
durgun intihar göllerine kar.

Çağırır gitmek hırsıyla
 sabahlara, sabahlara kadar
 mutlu ve çok saklı bir deniz.
 Nerde, nerde, nerde?
 çırpır kanatlarını kargalar
 kül rengi damların ardında.
 Çok yorgun, çok bıkkın, çok ölü adamlar
 dönerler evlerine geceye hazırlanmak için
 kızarık gözleri, alınlarında ter.

Kim gidecek, kim kalacak, kim dönecek?
 Soğuk, kuytu, acı odalar
 niye sessiz, niye sessiz?
 Bir kan, bir yalan, bir ölüm
 kirli aynalarda durmadan kendin.
 Soğuk çarşaplarda sarışın bir iz,
 geldiğinde gidiyor kadınlar
 kalmamış aşka vaktimiz.

BIÇAK

Aklında kan tutması bir bıçak
 korkuyor ormandaki puslu güneşle,
 korkuyor yoluna ,ıkınca ev
 saklanmış bir adamın ardından.
 Masada açık bir kitap, eski yazılar
 küflü yatak, koltuklar ve konuklar
 hiç sevilmez akrabalarından
 hâlâ mı ağlıyor odasında
 saçları altında dövülmüş çocuk?

Umulmaz, bir akşam akvaryumda
 değiştirmiş içindeki küflü memuru
 hiç tanınmaz yoklukla sade yaşanan.

Yeşil bir sıkıntıyken naylon bulvarda
 elleri ve parası var şaşıyor çok
 çiçekler alınca tuhaf acıklılardan.

Bu hep böyle bilinmez neden?
Sinemaya girse cebinde leblebi biraz
kendi dışarda kalıyor unutkanlığından.

Kalabalık tasarladıkça yosun oluyor,
sonra korkusunu büyütüyor on liralık
ve bir kadınla deniyor bunu ilk defa.
Mutlak görüyor ya Çarşamba ya Cuma
hüzünlendirilmiş bir evlenme töreni.
Ev aranıyor, döşeniyor ustaca
gömülüyorlar rahatçacık koltuklara.

Neresi, ne vakit oluyor liman?

Aklında kan tutması bir bıçak
ciddî öldürmüş akrabalarımı.
Akvaryumlara düşman, yıpratıyor
mutlu değil ama değiştirici.

GECE HEPİMİZİ GİZLER

Atlar geçer yağmurlu ikindilerde
ölü evlerinin penceresinden.
O kadar sessiz ve hülyâda
başörtülerden, gözkapaklardan geçer,
duyulur üşüyen taşlarda
kırık oyuncakların korkusu
ve hışırtyla düşer suya yaprak,
ben duymam.

Kanar çocuğun kestiği yer
utkular öncesi söğüt dalından,
naralarla daralır gök
masada soğur çorba,
baba bilmez ordu'nun bozgununu
büyür, elleri büyür korkunç
sezilir annenin ağlamasından.
Ve ilk yenilgiyle sıkışır göğüs
avcunda kırılan söğüt dalından.

Yeminler ve öpüşlerden uçar
 silik resimlere karşı aşk.
 Başka yöne döner yolcu
 değişir havuzda tutsak balıklar.
 Ne çok gölge var gecede,
 bir yalan umutla aldanarak
 hayal ederler uzaklardan;
 ağaçlar, sular, bıçaklar bekler
 ben beklemem.

Tüketilen bir ormanda son ağaç
 ne yakarış, ne dua, ne sen

belki de bir ölüyüm ben.

GÖLGELERİ KULLANMAK

İşte bir ses geçiyor sıkıntıdan
 baksam pencerede yağmur da var,
 hani saçlarını ya da göğsünü
 çok ince bir hüznle bezeyen.
 Oyuncaklar da var yalnızlıktan
 bir parkta ölümü güzel kılar,
 hani sarmaşıkça uzandığın yatakta
 durmadan aşıladığım sana.

Hayır yaşamıyor suda o balık,
 bir yanıltı daha çiçek aldığım.
 Herkesin bebeği var odalarda
 ölüme ve daha sıkılmak için.
 Uzayan sakalım sabaha kadar
 uçup giden bir kuş koynundan,
 çok uzak, çok tavsamış bir kuş,
 belki yanında bile olmadım.

Eğildiğin sular da yalan
 salınıp duran gemilerle aldanma.
 Demiyorum hiç mi olmasın kokun, o yatak.
 Ben umutsuzluğun domino taşı

şimdi açım, suskunum bak.
 Hele bir çağırsın kanın türküsü
 hele bir kıpırdasın kumsalda
 ağları ve renkli balıklarıyla halk,
 silah tutarım dağlarda.

Bu oda emanet, hadi uzan,
 şimdi ellerim de çok nazlı
 bir karanfille kanar.
 Sunduğum bu yalnız, çocuk ülke,
 bak, gece de göğsümde çok ağır,
 şaşkın değilim ama silahımı yitirdim.
 Gelsin leylakların açma zamanı
 mümkün silahımı halkımla bulmak.

Hadi uzan özlemim kadar,
 bulutlar gidiyor, şimdi işim
 çoğaltıp gölgeleri kullanmak.

BÜTÜN ERKEKLER ÖLÜR

Çünkü gök sıkıntıyla ağar
 rüzgâr buruşur, bir yaprak düşer
 ve kaçıyor dur solgun mavilikte
 martılar ve al geyikler.
 İşte altın ve kara akıntılar:
 analar, yitirilmiş resimlik
 yoksulluk, o korkunç kadın.
 Susun, tümünün anıldığı gündür,
 kara yağmur ve ebem kuşağı
 usulca bütün erkekler ölür.

Kıpırdamasın insandan gelen sesler
 kamyonlar devrilir dağ yolunda.
 Rehincide kalan bir gümüş saat
 emanetçide unutulmuş bavul,
 geçip giden gök taşlarıdır
 havadan ve selüloit mavilikten.

İy mermeri bozuk yalnızlık,
sanki kutsal bir avdır susukta
ve bir yakut parıltısıdır artık.

Çünkü gök kanla ağıyordur,
soluk soluğa atan bir damar
kalbinde hırçın denizin
ve toprağın nabzında,
unutulmak gibi bir şahdamar.
Ürperir aynı rüzgârla
darağacı, çarmıh ve çiçek,
sussun yatakların fısıltısı
avuçlarda parıldayan kehribar:
ekmekli, zincirli ve başları eğik
kadınların erkekleri geçiyordur.
Ve üzgün deltası kısacık ömürlerin
bir albüm, bir şarkı, bir çocuk.

Hangi dondurulmuş hüznün yakutu
çocukluk defterlerince soluk,
ki savaş alanlarında parıldar
bütün koruluklardır ay ışığı,
ey ulaşılmayan dayanak aşklar
elleri kanatan kesici ağıt.
Hep unutuştur akılda kalan,
sıçrayan, yenilen ve ölen geyikler,
derdin eksilmediği kalem ve kâğıt.
Kısa ve kesin bir sözdür erkekler,
İspanya'da "Non Pasaran",
kızaran kilise çanları
katedrallere çöken gölgelik
İtalya'da "Mamma Mia"
işte avuçların dünyayı duyduğu kayalar,
sarkık bir bıyık Meksika'da, "Viva"
Nehirler kurur, susar aşk
ve en katı sözdür erkekler
kıraç ve yoksul Anadolu'da.

Büyük ve yeniktir erkekler,
 söz dinlemez serüvenci çocuk
 su şırıltısında sayıklayan hasta,
 ve deli bir sevgilidir sabaha kadar
 bulgulu, korkunç ve utançla.
 Yararsız bütün leylak ağaçları,
 hiç bilmiyordur erkekler
 doğan ve ölen çocukların hüznünü,
 çünkü daha önceden ölürler.

Çünkü gök ağıyordur kanla,
 hep yenik yıldızlar vardır,
 anı defteri, kum saati, savaş alanı,
 bir yüz
 işte o kandır.

Ey ışığını dağıtan kristal
 ölümsüzlük, ele geçirilmeyen gömü,
 ay ışığı denizle kendini sürdürür,
 işte herşey geçip gitmede,
 usulca bütün erkekler ölür.

YANGIN KULESİ

Utkusuz kanat çırpışlarıyla kuşlar
 hiç durulmayan ve ansızın ölen gökte
 göğün o korkunç çığlığı mavilikte
 kuşlar
 mıdır yüzlerini ayla yıkayanlar,
 sorusuz, usul ve titreyerek.
 Gözleri resimsiz duvar, çiğnenmiş tütün,
 donuk parıltılı sedeflerin göğsünde
 içtikleri şarabı unutamam.
 Kendiyle aldanmış bir fırıldak, her otobüsle
 kaçırılan evler, kadınlar ve çocuklar,
 güvercinlere açılan bir kilise
 söz anlatılmıyor sözle.

Denizin aldanışı da kumsal,
 çakıl taşları, pembe bir yengeç
 yengeç içimizden tembelce geçen
 ve geçtiği yerde
 kıpırtısız yağmur yağarak
 gurur ve kinle aşkı öldüren.

Paltolar, fileler, çikolatalar
 girer hiçliğe emin, vergisiz ve rahat
 kapılar
 dan.

İşte direkler, uzayan yol, ölü bahçeleri
 günde bir kez girip, bir kaç kez çıktığımız
 cebimizde sinema bileti, elli kuruş, bir roman
 daha korkunç ve düşman yapandır onları gece.
 Geceyse
 orospular, ağlayan bir ibne gözleri olmadan
 enselenmiş bir cinayet taslağı ve
 veronal.

Sinemalar bitti, içkiler bitti, insanlar bitti,
 bulandırıcı leylak kokusu bulvarda,
 duygan kayalar, küskün toprak, üreyen bankalar
 sanki annemize ağıt, sanki acımak, sanki kanamak,
 durmakta çılgın bir devingenlikle ay
 ay bir çantadır hiç dolmayan
 faturalar altıncı icralarla ey,
 dokunan, durmadan dokunan ipliklerle
 dizilen harflerle ve dönen rotatifler
 yani kanla
 kan.

Bir kule telsizi, burkuk yüreği, sıkıntısıyla bekler
 her an bir yangın çıkabilir, her an,
 çünkü hiç duyulmamış şarkılar gibi ağlıyoruz
 çocuklardan, arka sokaklardan, hüzünden öğrendik bunu.
 Sular çakıllarla, çakıllar toprakla sürer
 gizi aydınlatılmaz bir bağlanımdır ağlamak
 silahlı bir tutunuş düşülen yerde,

çünkü yangınlar üretir durmadan,
 sanki bir ilk çağlar dışıdır
 mermerlere, kayalara, anılara oyulan.
 Bir adamla taksinin arasında kedi,
 kule gözler, çünkü
 uğursuzdur kediler,
 çünkü bir yere varılmaz kapılar açılrsa da,
 zaten tıkanıktır ev ve deniz görmez
 kirlidir bütün tabaklar, elmalar kuru,
 sokak kadar yaşamaz ve döğüşmez
 üstelik hiçbir şarkı,
 üstelik mutfakta havagazı vardır
 kilerde ip.

Bir ses gibi kırılır bardak
 kimse düşmez, kimse bakmaz, görülmez zaten,
 bir kaç satırdır bütün kırılmalar:
 bir eski şarkı, bir eski resim, bir imza.
 İşte yağmur başlar,
 boşalır titrek bir elden üşüten konyak
 kule gözler.
 Ağzı çiçeklerle süslü bir çocuk
 yangın,
 kadınlar köşebaşlarında, yataklarda sevdiğimiz
 doğuran, eriyen, boşanan, tezgâhta kadınlar
 yangın,
 bekâr odaları, yetersiz kemanlar, kırılan cam
 suçüstü yakalanıyor bir pezevenk
 yangın,
 ilaçlar, ipler, tabancalar, sehpalar
 yangın,
 işaret verildi bütün kulelerde
 her yanda yangın

yangın, yangın, yangın, yangın.

KAR KIRGINLIĞI

Ürperir tüyleri kadınların
sanki bitimindeki hıştırtılarla
geçiyor bir kum saatinin.
Sanki tükenen bir el havadan,
yıllar öncesinden bir çocuk
ve bir sülün تنها gecesini arayan.

Birşey kanadı, birşey mutlaka
çünkü bu pusta bu ay değirmisi,
bu tütsülendirilmiş kar.
Bir sessizlik kulesi ormanda,
birşey kanadı, birşey mutlaka.

Şimdi ses yoktur havada ve koku,
bahçede çamaşır ipleri kıpırdar
üşür mavi-beyaz bir picama
Belki kolonya şişesi kırılmıştır
bir hüznün açmıştır belki,
şimdi yoktur kızmalar, haykırmalar
gök yeni bir şey deniyordur sade.

Belki de bilmediğimiz şeydir kırgınlık
şarkılara, içkilere, sigaralara küstüren
dolmuşları, sodaları sevdirmeyen
Herşey ve ölüm de olur kırgınlıkta,
vardır kırgınsanız herşey
örneğin, kukla tiyatrosu bir yerde
bilmedik bir el gibi insanı şaşırtan,
çünkü kukla da doğar ve ölür
kokulu ve kuytu bir çiçeklikte.

El üşümez artık çünkü sigara tutmaz,
göz darılmaz artık çünkü sözler yok,
gitmiştir elden eşyalar ve elbiseler,
denemediğiniz şeylerdir belki de
bitpazarları ve eskiciler.

Artık aşmış tüy gibi
ölü karanlıklardan,
yüzünde çan sesleri
solgun ellerinde kar.

3.
kadınlar çıkmazı

KADINLAR ÇIKMAZI

Yarım bir aşk, yarım bir dudaksın
sıkıntılı ikindi yağmurlarında,
her yeni erkekten sonra daha eksiksin,
tuzlu inciler dolu
kuş uçmaz mavisi gözlerinin.

Işıklara çarpıyorsun sokağa çıksan
şehrin korkusu büyüyor pencerelerde.
Avuntusu yok erkekli yatakların,
ne olur gitme
daha kaybolacaksın.

Bir yanın şarkılar
kan tutmaları öbür yanın.
Gülerken iki kadeh arasında
nasıl ağladığın anlatılmıyor.
Ne olur
bu kadar kendine saklanma.

Sen kapalı, mahzun odalarda
kırık oyuncaklara karşı bir çocuk.
Ürperiyorsun denizin çığlıklarını duydukça
dudakların kaskatı öpüldükçe neden?
Kaç ölüm tasarlıyorsun çıkmazında
belli, yoruldun kendini denemekten.

SİĞİNAK

Kaçıp sana saklanıyorum akşam oldumu.
Sen dokununca mı denizleşiyor masa,
senin avcılarını mı çok hayvanları kovalayan?
sıkıntımın ormanında.

Üç beş günümüz var şuracığında,
nice oyunağımızı kırdılar.
Biz de güzel çocuklardık bahçelerde
sularda alabalık.

Azla avunmaya alıştık
ne yapalım paramız yoksa,
şarabımız bitince yağmura çıkarız.

Kim güzelleşmiyor öpüşünce.

VAR YERE KORKMAK

Biraz daha dur, korkuyorum
henüz geçmedi on bir otobüsü
içindeki yeşil yüzlü adamlar,
bir yağmur aralığında şaşırtarak
hani intiharlar dağıtan.
Dinle, korkunç bir köpek havlaması
bu telaşlı ayak sesleri nerden?
İşte on bir otobüsü, duyuyorum,
ışığı söndür, kapıyı sımsıkı kapa,
biraz daha dur, korkuyorum.

Sanki ne olacak gidersen?
Otomobil kazalarını hatırla
hatırla çok kalabalık sokak.
Niye bitmiş olanlara yeniden başlamak?
Örneğin bir kuğuya, bir yalana,
yaptığımız yalnızlığa ağlamak
bir kadehten birbirimize bağlana bağlana.

Dur, daha vakit var
kendini bir akşam ışığına asmağa.
Çoğalan bir acı her çiçek
akşam saat dokuzdan sonra.
Biraz domino şaşkın kalabalıkla,
sonra korkunç bir konya fırtınası,
dur, daha vakit var anlamana.

İşte say kaç kişiyiz
çoğala çoğala kuşkudan.
Ellerim titriyor ama aldırma,

kuşkuluyum, gözlerin yerinde
dursun ve içimi karıştırma.
Konyak mı? Peki. Hayır aşka
yine bir kin bileniyor
korksak daha iyi aşktan.

Diyelim bu yağmur dinmeyecek,
ölümse küskün bir çocuk
defterin önünde tırnaklarını yiyerek.
Bu şarkıyı ezberledim,
on bir otobüsüne de peki
yeşil yüzlü adamsa adam

ışığı yak ve sonra git.

YALNIZLIKTIR AŞK

Ben şimdi burdayım ya
şu koltukta ve adeta konyak,
saçlarını örüyorum karanlıktan.
Dinlemiyorum zaten aldırma
hiç çiçeklenmedi o plak,
bilmiyorum konuşanlar kim,
gözlerini dinliyorum kuşkuda.

Aynı boşluğu örüyor
ölümün ucunda sokak ve masa.
Solgun leylaklar dağıtıyorum
her yerlerimin onulmaz leylaklarını,
yok gibi geçen düşler ve yataklardan
o unutkan, sıkıntılı, yalnız kadınlara.

Sen de bir yalnız kadınsın konyakla başbaşa,
çağırırsan herkes geliyor yararsız
diyelim bir karanfille, ama ne çıkar?
Ben burdayım, birazdan gelir onlar,
insan çoğaldıkça daha yalnız.

Gece geçiyor birazdan sabah
o her günkü sıkıntılarla,
içki ve şarkı birer aldanma.
Seviyorum ama ne çıkar?
Ben de birşey anlatmıyorum, onlar da.

Aşkın başladığı yerde yalnızlık
gözlerini dinliyorum kuşkuda.

BEŞ KURUŞA AŞK ŞARKILARI

Bir yalnızlık büyütürdüm saksıda
kalandı çok eski günlerden
bir bana yetsin, hıncımı arttırsın
aşkımı pekiştirsin diye sevince.
Günüydü, gelip durdu hüznümün önünde
gidilmemiş bir saklı deniz sandım.

Kıpırdamazdı yapraklar geceyle
tüketirdi çiçeği, kuşu sevdiremeyen konyak
bana neydi gülmeler, şarkılar
otobüs durakları, alandaki kalabalık
geldi durdu, alana merhaba dedim.

Bir göz bozgundur yerine göre
vururdu pencereme rüzgâr,
ben hep öyle bir gözdüm
çılgılığını kendinde saklayan.
Düş kurmazdım, beklemezdim şurda burda,
çiçek demetleri, bisikletler geçmezdi
apansız geliverdi sokağıma.

Hıncım bana kalsın gayrı
sen yalnızlığımı götür.
Bana çay demlemeyi öğret
elimi yüzümü yıkamayı,
ağızma rakı koydurma.
Hıncım bana kalsın diyorum

çünkü bu kenti kendimde büyüttüm
bir barbarın vahşi ateşiyle,
çünkü yapılarının taşında onulmazlığım
çünkü şarkılar kanımın bedeli.

En sevdiğim kelimeler gibisin
örneğin öfke gibi
hani bir zamanlar
dağda ve sokakta açan.
Örneğin umut gibi
günde, gecede yitirip durduğumuz
zeytin dalını dal eden.
Örneğin aşk gibi
denizlerin üzerinde yürüten.
Örneğin kavga gibi
yüreğimi sıkı, saçlarımı kara tutan
kayaları yumuşatan kavga gibi.

Denizler benim kadar kıpırdayamaz
bak şimdi parklardayım
bir çocuğun menevişli gözlerinde.
Hüzünleri bırakmanın günü
günü çığlığı olmak dünyanın,
hüznümü iki kat ediyor ama
gecede alnıma dayalı alnın.

HER YÜZ
BİR ÖYKÜ YAZAR

– 1964 –
(1965 Yeditepe Şiir Ödülü)

BİR PORTRE İÇİN TASLAK

Gece bir geyik bahçesidir bazan
 ürkek, korkulu, nefes nefese,
 çünkü hep birileri gelecektir
 hep birilerine gidilecektir
 düşlerin ve şarapların üstüne.
 İşte düş de şarap da bozgunda,
 tatsızdır camın önündeki deniz
 süzülen martılardan ne çıkar?
 Geldiler gürültüleriyle
 beşli, onlu bir can sıkıntısı.

Hiç kıpırdamaz, hiç anlamaz
 çünkü biz demek ben değiliz,
 kuşun nasıl uçtuğunu bilmeyiz
 bir yeşilin ne olduğunu da.
 Bir geceye mi çıkıldı? Onlar da var
 yürekleri ve elleri nasırlı,
 kimseler birşey anlatmıyor
 çiçeğe, suya, göğe ait
 nasılsa bir aradalar.

Saatler ölümle bitişik ama bilinmez
 işte gidiyorlar mı? Gitsinler
 bardak ve sokak onun olur böylece.
 Bozulmuş estamp bir gökyüzüydü
 bazı adamlarla daralan.
 Böylece kalkar engel
 bir duyudur oturduğu yerde artık
 çocuklarla çocuk olan.
 Çıkarır salar mavi kuşları
 kendi göğüne kendindeki ormandan.

Demek gittiler. İyi öyleyse
 duyabilir saatlerle ölümü,
 isterse eşkıya bir aşkla süsler
 bazan da acılarla onu.

İskelede bir vapur vardır, o güzel
iki kişi yeter dünyayı anlamaya,
birinin ağlamasıdır herkesin ağlaması
tutar yüzünü elleriyle siler.

Ne olur geyikleri bahçede bırakın
ne anlatabilir çoklar çoklara?
İşte bir cam parçası, bir çakıl
hadi gidip biraz yalnız kalın.
Elbette kavgamız yine kavga
elbette aşkımız yine aşk.
Bakın konyaklar içiliyor
hüzünden yapıyor denizler
ama hadi, yalnız kalın.

Bir çocuk mu ağlıyor? Duydu
çünkü bütün çocuklar ondan geçer
kırık oyuncakları, kirli yüzleriyle.
Kamburunu çıkartır, usulca yürür
en iyi böyle duyulur gece.
Gece çoğaltılmış bir umudur
sessiz vapurlarla, kısık ışıklarla,
adamlar bir şey arar içkilerden
kadınlar bekler yünleri ve hüzünleriyle.

O da bir kadındır sıkıntılar yapan
renkli kâğıtlar ve elişleriyle.
Elbette büyütür bir gökyüzünü
el sallar gece otobüslerine,
bir gazete alır, bir cümle yazar
çünkü herkes korkar yalnızlıktan
ve her yerde bir intihar vardır.

Kendisiyle yenilir her hüzün
bırakın geyikleri bahçesinde,
birlikte söyliyelim teklerden koro:
"her yerdeki intiharları durduralım
her biçimdeki intiharları durduralım"

Ama hadi, yalnız kalın.

MASA

İndi, telaşlı bir kuştur gece
 ince, sıkıntılı yüzlerledir
 kahvelerin aynasında görülen.
 Bungun ellerle tutuşmuştur,
 denizi bir hüznün gibi bırakıp geride
 vitrinli sokaklara çıkmıştır.
 Muştı salmaz neonlar ve naylonlar
 çocuklara ip cambazlarından.
 Kadınlardır: düşsüz, hülyasız
 rüzgârlarından serinlik bırakmayan,
 kimseden alacak çiçekleri yoktur
 vermezler saklılarından.
 Erkeklerdir: tıkanmış, esrik
 işyerleri, fabrikalar dolusu,
 durmadan tükenen paralarla
 gece ürpermeleriyle gelen
 eşkıya olmayan yanlı eşkıya.

Müthiş bir korkudur koşturan
 hepsini evlerden sokaklara:

"Gece geçiyor, gece geçiyor
 kimler kimlerle beraber?"

Buluşur kibrit alevi, seyrek doku
 peçeteler, kadehler, solgun çiçeklerle
 bir yolcu telaşındadır içkiler.
 Anlamazlar birbirlerinin dilinden
 sadece masa vardır ortalarında
 sadece masalar yakındır yüreklerine,
 otururlar ve beraber değiller
 sadece konuşur masa:

Ne olur birşey söylesen—
 Ama söz ölü bir kırlangıçtır
 yuvasını hiç anımsamayan.
 Bak diyorum ki—
 Ah, birazcık anlasan—
 ama anlamak değil
 garsonlar geçer masalardan.

Yine de bağlanmıştı masaya herşey
 tutunmak, durmak, yürümek.
 Oysa bir kin biliyordur masa,
 duvardaki maviyi sıkıysa sevin
 sıkıysa öğrenin çiçek adlarını,
 çünkü masa hep ayırıyordur,
 ilgisizdir gözler ve katı.
 Bir söz düşecektir apansız
 sanki kurşun, sanki balta,
 geyikler vurulup ölecektir
 korkuyla ağlıyacaktır çocuk
 burnunu silmiyecektir kimse.

İşte tartışma başlayacaktır
 çünkü sözü edildi aşkın,
 yani biri daha gidecektir
 bitecektir bir yalnızlık.
 Oysa hiç sevmez eksilmeyi masa,
 tükenirse o umutsuz alan
 bir gün tek başına kalacaktır.

Ama toplar çevresinde masalar
 hüznün yorgun parkçılarını.
 Akşam tehlikesidir onların
 azalan ev mutluluklarıyla
 onulmaz gözleriyle çocukların
 bakılmaz resimliklerle gelir.
 Korkulu bir sorudur akşam
 olmadık intiharların cambazı
 parasız-pulsuz, gelişi bilinmeyen.
 Niye bakılır camlardan? Niye sorulur?
 hiç kimse cevaplayamaz yalnızlığını.

Muttur mavi bir kanla kanayan
 incecik bir kuşun boynunda.
 Masadır o müthiş ve çılgın
 sessizliğin sesini dağıtan.
 Çeker erkekleri kadınları masa,
 belki bağlar, belki tutundurur

umuttur her tensel vuruşma.
Burgusudur titreyen eller
gözeneği yitmiş barınakların
ve toplar çevresinde masa.

Canınız leylaklı bir sokak özlemiştir
kimsenin düşmediği acılı balkonlarından,
sıkılmışsınızdır sıkılmaktan da
işleyen saatlerle, buruşan göklerle.
Siz söylemeyin anlar masa,
onun da kaçırılmıştır bahçeleri
avluların serinliğini unutmuştur,
ama kıpırdıyamaz bir yerlere
çünkü bilir sokakların tenhaliğini
evlerde yokluğun ağdığını.
Saatler durur değişen içkilerle
gece başka gecelerle uzatılır,
kimse kalkmasa, hep böyle durulsa.
Anlatacak birşey kalmamıştır, olsun
çünkü bir umutsuzluktur masa.

Bir sigara versene—
Hiçbir şey, ama bazan
Ama bazan tüketilmiş bir sorudur
eskiyen dergi kapakları, ağaran damlarla.
Birer kadeh daha içelim sonra—
sanki aşk mı, inanç mı ölümü küçülten
güzelim mektupları, kavga bayraklarıyla?
kan kırmızı denizlerden.

İyiden iyiye aydınlanır gök
yankılanır sesler kuyuda:

Hadi eyvallah—

Hadi eyvallah—

Ey kırılmayan, eksilmeyen
akşama, ey tahta masa.

GÖLGELER SESİ ÖRTEMEZ

I.

Güz, bir akşam sonu, yağmurla
 o bildiğimiz üzgüyle çoğalarak
 çağla yeşili bitimsiz bir gök taşıyan
 bütün yüzü soğuk ve ıslak
 güz:
 o çocuk, yetimhanedeki çocuk
 her fotoğrafıda gülümsiyen yaşlılık.
 Herkes bilir yaslı olmayı
 çünkü her yerde biraz dargınlık
 unutulmuş menekşelerle, çekilmeyen telgraflarla,
 bir yerde vuran çanlar
 incecik kan şeridi, kahverengi bekçiler
 çünkü her yerde biraz aşk
 her yerde biraz Kur'an sesi.
 Güz
 seslerle gelen güz:
 çiçekçideki ellerimizin yılgın yanı
 yüreğimizdeki en dayanıklı yer,
 bitirilmemiş aşk gecesinin hoyratı
 denizi boydan boya devşiren balıkçıl,
 dağlarda gün atımının çığlığı
 kalemler, defterler, resimler
 yeni ve ürkünç bir sözcük
 Güz:
 bir yerlere doğru koşan sesler
 o sesler

Kavelciler, Kavelciler, Kavelciler.

II.

Bir bardak su içilir. Saat kaç?
 Bir otobüs kaçır. Saat kaç?
 Rakı biter, tabaklar kırılır
 saz teli, gelin çiçekleri, gözlükler

ey herşey kırılır. Saat kaç?
Eksilmez günün dönencesinde
saatlerle arttırılır acılar.

Çocuklar okula gider
acı,
köşede bir fren gıcırdar
alaturka biter, birden kar yağar
acı,
küçük, gürültülü bir ev
ihtiyarların dağılan öğle uykusu,
akan damlar, bozdurulan paralar, her şey eskir
onu sevdiğinin elleri
ellerinin bahçesi eskir, aile resimleri
o hüznle büyütülmüş gençlik
yani saat kaç ve acılarla.

Söz dinlemez gezmeye gider gün
haşarı oğlanlarla, yetişkin kızlarla
çünkü adı Pazar,
çünkü filimler değişti
çünkü yeni kumaşlar, yeni komşular, kış eğlenceleri
saat kaç? Saat kaç? Saat kaç?
Dönen tekerlek, sigorta primi, fazla mesai
daraltılmış dünyası balıkların
ardı ardına üç el iki-bir, Ey barbut
yolüstü ışıklar, kokular ve kadınlar
ey saat kaç? Saat kaç?
ve ey acılar.

Herkes sessizce birşeyi anlar
apansız birşeyi anımsar:
kanaryalara su verilir
bir kedi okşanır
lavanta çiçeği serpilir çamaşırlara
elini yüzünü yıkar çocuklar,
yani her zamanki akşam
o her yanımızdaki kırıklık.
Sanki deniz çekildi

hışırıyor kıyıda çakıllar:
 bir ikinci ver bir de kibrit-
 çok yorgunum-
 ben de yorgunum-
 kız evlenseydi hiç değilse-
 ben de yorgunum
 ey yorgunluk.

Üsküdar vapuru, açık hava sinemaları
 bir Çubuk ikibuçuk, altmış da peynir
 altmış da pilaki, altmış da pilaki, altmış
 sonra çok boyalı bazı kadınlar
 hani sıralanan ve merdivenlerde
 çarpık bir el yazısı: vizita on lira
 bu oda neresi?–
 aman çabuk ol biraz-
 yeşil terlikler, kırmızı sabahlık
 emaye bir tas, pilli bir radyo
 bu oda neresi? Ne olur?–
 bir şey-
 sahi akşamdır, iş dönüşü
 çünkü bu yorgunluk
 fırını geçmişim-
 sahi manavı da-
 bir ekmek, yarım kilo erik
 biraz korku
 yürüdükçe artan kaynanalar
 saat kaç? Saat kaç? Saat kaç?

İnsan daima anımsar:

Yağmur vardı uyuyamıyordum
 karım horluyordu, karım
 hiç usanmıyordu, her günkü dırıltılar
 o boğulmalar
 bakkal defterinde, kasap dükkânında
 gebe kalışlar. Ne dedin?–
 Birşey yok. Hadi uyu-
 Ama bu tıkırtılar?–
 Yağmur. Hadi uyu

Ya sen? Beni bırak
hadi uyu, hadi uyu, hadi uyu-

Daha kolay aldanılır uykuda,
görülmez dönen kayışlar
bir yokluk ucundan bir yokluk ucuna,
belki bir çiçek bahçesi olur
bazı kurdeleler rüzgârda uçuşan
ki çocuklara aittir
hiç ağlamayan, hiç acıkmayan,
belki bir ceylan koşuyor
göl kendi boynu gibi yanında,
tutup öpersiniz avcı değilsiniz
sizin avcılarınız da yok uykuda.

Uykuda ölmüştü babam-
upuzun bir kar gecesinde
upuzun bir ay sonu gecesinde
saati sormadan, beni kaldırmadan
bir eski şarkıyı unuttur gibi
kurtularak acılardan.
Yağmur dinse. Uyusam. Kapı açılır
ah bu oğlan-
it, hayırsız it, bir işe yarasa
sarhoş. Yine mi sarhoş? Ben
burda oysa, ben burda; burda-
Oğlan mı geldi?
Evet. Hadi uyu
erken kalkacağım.

Hadi herkes uyuyalım.

III.

Her gün anlaşılmaz birşey oluyor
bir mektubu unuttur, tırnaklarınızı yer gibi,
hani apansız berraklaşır suyun
sakallı yüzünüzü gösterir dibi,
yani bir küçük hülyadır

romana yaraşır bir sevdıyla bezeli,
 yani gazetelere geçmeyen olaylardan.
 Bakmışsınız kuş pazarında açıp kafesleri
 ihtiyar bir kuşçu ölüyor
 ardında kahve değirmeni, kallâvi fincanlar,
 ölmesi değil kafesler önemli.
 Herkes biraz kafestedir yaşamında:
 bir duygunun peşini kollarlar
 kapışılır özlediğiniz gölgelik,
 bir gece uyur uyanırsınız bir sabah
 sesiniz tehlikeli bir ses olur,
 mayhoş bir elma yiyen
 belediye parklarını gezen sesiniz,
 çünkü ücretler düşer
 çekip bir yerlere gider işveren.
 Alacaklılar birikir, kış gelir
 zaten kar içindesiniz.
 İşte bu anlaşılmaz şeyler
 ve bazı gazete haberleri:
 üç intihar, bir fabrika kapandı
 otuz kişi işten çıkarıldı
 ekmeğe zam yapıldı, Konsorsiyum
 ve birdenbire kendi sesiniz
 karınızı, radyoyu dinleyen
 o ta kendisi olan sesiniz.
 Sonra bir halat gerilir gibi
 bir saat kurulur gibi
 sakalları uzamış, sigaraları yanık
 daha başka sesler

Kavelciler, Kavelciler, Kavelciler.

IV.

Sıra kimde? Sa –Bırakın saati–
 bir yıldız kayar birazdan
 gök en güzel resmi yapar,
 yaz, çizgili gömlekler
 tüketilmeyen kirazı içkilerin

yakamoza karşı balkonlar.
 Bir acı çiğnenir ansızın
 bir intiharın ipi alınır
 karanlık denizi getirilir ya da,
 küçük bir şeydir ölüm ama ayrı kalır
 nedendir? Niçindir? Ayrı kalırlar
 denizin serinliğinden
 işporta gravatlarından ey,
 ey neden balkonların altında dururlar?
 Dur. Sa –Bırak saati–

insan daima anımsar:

Bir kare dokuz hiç unutmam
 ful asa. Sahi ne mal şans–
 Pardon, açıyorum, üç kart–
 güzle biriken sesler
 le, lerle, lerle ve pas.

Hiç durmadan birikirler
 bir parkın en kuytu yerinde
 duhuliyelerde, pazar yerlerinde
 hep alırlar, hep verirler, hep verirler
 bu onları ortak yapar kederde.
 Çok ayaklı bir kuştur keder
 çaresiz, acılı, konuşkan,
 işi gücü kendiyle buluşmak
 ve ansızın kalkıp damların üstünden
 birbirleriyle buluşmak:

Artık gerekli, artık gerekli, artık–
 uzatmaya gelmez hemen yarına–
 birlikte olmalıyız–

üç pot daha–
 bırakın saati–
 olmalıyız, olmalıyız–
 saat kaçta? Saat kaçta? Saat kaçta?

Onlar parklarda, acılar onlarda birikir

artık bir şey duymazlar gece ölümlerinden
pencereleri bile kapamazlar
sevmedikleri karılarıyla konuşurlar

çünkü insan daima anımsar:

Sonu ne olur bilmiyorum
ama sen şu parayı al, çocuklara iyi bak
ey tramvaya asılan çocuklar
ayakkabılarını eskiten, derslerine çalışmayan
kuşları öldüren çocuklar–
dahası kendini üzme
birşey olursa, biliyorsun
biliyorsun ne yapacağını?
Evet Sendika–
Peki saat kaçta? Saat kaçta?

Sonra güz yazla birlikte sürer
herkes onlarla birlikte sürer
herşey sizinle birlikte sürer

Kavelciler, Kavelciler, Kavelciler.

TETİK

Bakarlar: birdenbire sabah
 ve hışırtılı bir ayla yıkanıyor
 unutmuşlar ellerini suda.
 Bırakın ellerini, deyin ki yorgun
 deyin ki, sade elleri olsa iyi,
 unutuyorlar ev adreslerini
 sonra doğum günlerini acıyla,
 bir de annelerini buğulu leylak.
 Eskidikleri çarşıları unutuyorlar
 esnaf kahveleri, terlikçiler
 marangozlar ve depolar halinde.

Umudu umutsuzlukla değişiyorlar
 daha kapanmak için kendilerine
 biriktiriyorlar yağmuru yağmurla.
 Birşey aramadıklarından yağmur
 yol bitimini düşünmediklerinden
 özlemediklerinden ahşap evleri.
 Baksalar bir pul koleksiyonu
 kitapları yırtan haşarı çocuk,
 uzayan gölgeleri avluların.
 Bakmazlar acılarından: sabahtır:
 deniz kıpırdar renkli çakıllarla
 göğü indirir bir karabatak
 ormanı bitirir sülün,
 ve çizgili defterleri bekler
 acıyla da olsa yazılmak için.

Durmaksızın böyle yazarlar sabahı
 kötü gümüşlere, ucuz altın suyuna
 eperken açılan kepenklere.
 Korkuyla aşılır taştan eşik,
 siz çok geçtiniz olağan
 belki de gündelikten bir sözcük,
 onlar bilmiyor yoksulluktan
 içlerinde hep geceyi kolluyor
 ha düştü, ha düşecek o tetik.

Anlayın bu hüznü alkolün ötesinde;
 tükenişin o eski laternası
 sanki bir kış, gri ve soğuk
 sanki çocukluğun ürkek eli;
 kim kendini onarır başka bir hüznle?
 Sahi kadehi bir gemi gibi tutarlar
 ıssız bir kıyı var gözlerinde,
 yalnızlığı yalnızlıkla yatırırılar.
 Islaktır bellekleri, anı defterleri,
 tutunmuyorlar ne güne, ne geceye
 çünkü bir kanat gerekli uçmak için.

Sade şaşırmak gibi bakıyor onlar:
 saatlerimizi onaran ve sövülen,
 bir vatman tramvaylarda,
 hep karıştıran handaki odasını,
 yıkadıkça üzülen, üzöldükçe yıkayan
 yani kadınlar,
 oğulları askere alan ordularla
 ve uçaklarla bir gök gibi yanıltılan,
 ya da yeşil erik çalan bir çocuk
 bir türlü çıkamıyorlar gördüklerinden:

Çirkin bir sinema afişi 16.30
 akşam gazeteleri çok uzun vapurlarda:
 afyon kaçakçılığı, bir de cinayet
 kaçakçılar, dağlardaki kaçakçılar
 ve kimleri gizler arkalarında?
 O trenlerle arttırılan ürkeklik,
 hesap makinaları, bordrolar
 işe alınma belgeleri git-gelin,
 sivil polisler, inzibat erleri
 üzgüyle serilen yataklar.
 Şurda-burda sallanan bir beşik
 yeni umutsuzluklara, şansız ölümlere.
 Hiç denk gelmiyecek para biriktirimi
 – caz müziği, esneyen obua
 yükselen fiatlar ve hüzn

sadece hüzn, sadece hüzn, hüzn sadece.
 'Tevkifler, sorgular, cezaevleri,
 korkunç uğultular ve sessizlik
 yani kırdırılan bir grev
 yani yine aldatıldı gece.

Böyle oluyor, böyle görüyorlar, böyle olacak
 çünkü hayır demiyor kimse, ama kimse
 Doğum günlerini unutuyorlar,
 yorgun bir kuş: düşüyor elleri
 çöle, içimizdeki, içlerindeki ışıksız çöle.
 Soğuk, küflü bir çarşı içindeler
 kapanan, açılan kepenklerle;
 yalnızca geçmiş biriktiriyorlar
 yasalar, aile resimleri
 ve 93 savaşından.

Baksalar kıyıda bir sandal
 ağ ören sıcacık eller
 denizin o bitimsiz aşkıdan.
 Şuracıkta bir bayram yeri
 baksalar korkunç bir dayanışma
 yani yenildi apaçık hüznler.

Ama hayır demiyor kimse, ama kimse
 anlayın, anlayın bu çıkmazı
 hepiniz olduğunuzun ötesinde.

AV SAATİNİ BULMAK

I.

Artık olsa
 yüzünün ayrılığından bir anı olsa
 sevilen kolye taşının kırıldığından;
 bir sesin öfkesi olsa,
 bu sonsuz sözcük ormanında
 darmadağın sürüler
 ve ey avlanmak olsa.

Beslenin dünyayı dengeleyen sözcükler
 her gömünün gizini veren simya,
 sürede bir ölüm kurgusu: av
 bir adam kendini saklayarak
 nereye bir kuşun ağzıyla uçtuğuna:
 av,
 biriktirmek sessizce
 ve kardan yapılmış gibi yapayalnız
 suskunluğu. Ki razı olmak
 bir bakışın dalgınlığıyla dağılan
 ey avlanmak.
 Ey av saati
 vurdun ey altın sarkaç,
 çünkü kuruldu acılar.
 Ama olsa artık
 bir yere dönmek olsa.

Çocuklar bile anmıyor oysa
 çizilmiş kuğunun çok erken ölümünü
 düşen az önce baktıkları suya
 yasaklayan "gitmek yok" sözünü
 ki uzağa taşır koyboyları.
 Çocuklar bile çocuklar
 anmıyor çoğalan yenilgiyi,
 durmadan sevilme ve öpülme ister.

Akşamdan boyuna umutsuzluk biçer
 yönsüz ve soluyan bir atlı.
 İy iğnelenmiş renkli kelebek
 ey bungunluğun ateşten ağzı
 her suskunluğun sesi var
 bir im çizer her kıpırtı.
 Kırıldı bir bardak
 taşınmaz deniyor bunca şey
 kemiklere işleyen bunca dırıltı.

Bir saat vurdu
 çünkü birikti tasalar.

Herkes birbirine ayna. Ama o kadar
 bir ağız bir ağızla
 aşkı karıştırmayın, aşkı karıştırmayın
 bir el bir eli tuttu. O kadar,
 çünkü herkes burda
 ne zamandır burda

o kadar.

II.

Her şey ne kadar aynı, ne kadar.
 Gök kararır, rüzgâr uğuldar
 uğultu çarşıları süsleyen arma.
 Bir yasın ertesi. Diyelim çarşıda
 bir kadını geçsem tenhalaşarak
 yüzünün somakî hüznünü saklar.
 Şaşıyorum buna, en çok şaşıyorum
 bu gevşek ipte, bu dengesizlikte
 tüketirken sesini gönülsüz kanarya
 her yüz daima bir öykü yazar.

Yüzüm hiç anlamamak halinde,
 yağmurdaki istasyonları gözleyerek
 durmadan sayarak aynı adamı
 banliyö trenlerinin birinde:

–düşünün yalnızca otuz lira
heın de eski zaman şamdanına

Geçmiş zamanlar, aldatıcı akik
ey yangın sonrasının durgunu
hadi. Kim cevaplayabilir yokluğunu?
Her şeyi geçmişte aramak
yılgnılığın biriktiğı deltada;
maden damarını, sevilen kadını
ölümün azaltılan acısını,
ya da kâğıttan bir gök yapan
mavi ve billur kahkaha,
anlamıyorum, şaşıyorum buna.

Ne demektir doğum gününü yaşamak?
Akan bir su, dolan bir bakraç
dolan. Dolarak, dolarak kanla,
dolaşan bir el, bir taşın duyusu
o kadar ağır ve kanla ışımak,
nedir işte doğum gününü kutlamak?
Çatal sesleri, bir iki armağan
biraz özentı, biraz bardak,
ertelenmiş bir yokluğun buketi.
Bağlayan bir virgülün yerini
karın donmasını anlıyorum
ya da birine acı verildiğini
ama sahi nedir bu eğlenti?

Daima gecikmelerle örölür akşam,
bir biletçi, bir turnike, bir kontrol
geçer herkesin içinden
herkes birini bekler artık.
Bardaktan su dökölür örtüye
patlama olur, sıkıntı olur, korku olur.
Hiç değişmiyor korku ve sıkıntı
komşu balkonlar: niye baktın?
akşam vitrinleri, üç kadeh rakı
–gençliğim gitti, artık bıktım
Artık kimse almıyor aldığını
sevmiyor kedileri, tefrika romanları

romanlar. Ey ne kadar aldandık
dağıldı ufuk çizgisine benzeyen dalga
parçalandı avunulan göktaş,ı,
ekmeği ve aşkı kolay sandık.
Anlamıyorum işte, anlamıyorum
herşey ne kadar birbirinin aynı.

III.

Hiç değilse bir tüy havalansa
soruymuş gibi tedirgin ederek
o paslı karanlığı kendiyle.
Bazan ölü bir kuş düşer
ama duyar suyu biran olsa bile,
ölüdür elbet. Yine de vardır
vardır yokluğunun suya değmesiyle
çünkü öteki kuşları uyarır.

Olmuyor ve görölmüyor da,
öfkenin apaçık hazırlanması yok
menekşelerin duhuliyesiz parkında
barbar uğrağında umutsuzluğun.
Yalımlı bir döngü, tersine adlanma
anı defterini açmak: ilgisizlik
işten çıkarılma: kimse aldırılmaz.
Sözler, bir hey sözü, hey
ki kavgalara hazırlayan
gölgelerin oynaştığı sur dibi.
Yıkık duvarlar, suskun odalar
horlayıcı bir durum en azından
ve ey yılgınlık. Çünkü avcı gelmedi.

IV.

Yer sarsıldı kaç kez. Deprem belki,
belki bir vazo düştü. Ama kaç kez?
Olağan geliyor cinayet haberleri
rakılar, borçlar, terkedilmek,
çıkarak göğün apansız bir yerinden

ılman leylek sürüsüne ateş etmek.
 Ağlayan mı var? aldırıyoruz
 o çok kullanılmış bir fotoğraf
 bir baş soğan, bir tavla pulu,
 o kadar alıştık, aldırıyoruz
 çıkıyor durmadan sakallarımız gibi.

Bir şeyler olmuyor değil arada,
 tavşanlar vardı, hasta bir çocuktuk
 ak tavşanı unutturan bir baş dönmesi
 o yaz kadınlarının terli avuçlarıyla.
 Bir sinema, fren gıcırıtları, sesler
 ekmeğe, taşıt araçlarına zam
 kırılan tabaklar, gereksiz sözler,
 alıştık yaşadıkça ve düşünmüyoruz da.

Sanki hiç terhis olmamışız
 hep yağmur yağıyor kaputlarımıza,
 dairelerde, fabrikalarda, alanlarda
 sabah tekmilinin yankısıyız.
 Bir meyhaneye giriyoruz birinden çıkarak
 otobüse biniyoruz birinden inerek
 kuşkusuz gördük bu denizi başka yerde,
 ama nerde? O kadarını anımsamıyoruz.
 geçmiş, şimdiyi, geleceği karıştırıyoruz.

İçimizdeki büyük yılgınlık
 ey kent, ey çöl, ey karmaşa
 ey küçük balık, ey yakalara balina
 aldırıyoruz artık, düşünmüyoruz da.
 Bazen bilmediğimiz bir soru ta nereden,
 o hiç dengeleyemediğimiz tartı
 gençliğimiz, düşlerimiz, korkunç anılar;
 mı ekini kim kaldırdı sözlükten?

Sessiz, uslu, geçip gidiyoruz işte
 zeytin-ekmek öğlelerinden
 uyuşuk kahve demliklerinden,
 bazı uğultular geliyor: işsizlik

bazı infilaklar: biri kendini astı,
yazılı, sözlü emirler gözlerimizden.

V.

Ey kim var orda?
Her şeyi bir faltaşı denizi kestiren
bu dehşetli hüznünlerin ordasında,
geceyle bir cam gibi buğulanarak
yağmuru, soğuğu, serti üleşen
yapıları kuran emeğin ordasında,
şarabı bir anda aşka çeviren
küskünlüğü isyana çeviren ey
vücudu adlandıran yüreğin ordasında,
ey kim var orda?

VI.

İçiyorum şarabımı bir çığlıkta
herşey acı bir haberin başlangıcı:
üç harften bir ad kurulabilir pekâlâ
işte o. Bir ceza duruşmasının,
dünden bu yana ucuzlayan gül
büyüyen bir yas karanlığının.
Deneyini yapıyor kadehi bu tutuş
olumsuz başlangıçlara şaşakalmanın
ve çığlığım anlamadan belki de
umutsuzca bir dala tutunmanın.

Gözüm zorlanmış göçebeliğe,
değiştiren gölün entarisini durmadan
bir solgun kış görüntüsüne
daha göl olduğunu iyice anlamadan.
Bilmiyorum kim geçiyor ara sıra
önlüğü temiz, yakası kolalı
çocukluğun afacan şarkılarından.
Ben burdayım içimde eskiterek
bir sıkıntının titreyen elleriyle
o öcünü alan güçlü barbarı.

Bir türlü kestiremiyorum olanları
 haciz kararlarını kim postalar
 adıma gönderilen bayram kartlarını?
 Belki de hep domino oynadığımdan
 sabahları işe gittiğimden yalnızca
 geri dönmüyor çılglığımın yankısı.

Tatsız bir naylon göğün altında
 umursamaz naylon, ey çağdaş ölümcü.
 Pencereyi açsam sayısız yapılar
 tığlarla, izmaritlerle, bulaşıklarla
 o bitmez dırıltı çeşitlemesini ezgileyen.

Oynasam da sevmiyorum dominoyu
 öğle paydosunun durgunluğunu.
 Kulak veriyorum. Bir çay ve ajanslar
 kabine anlaşmazlığı, zenciler, bayan Nhu.
 Som yalnızlık ve rakıdan örme adamlar
 sokağı açsam bir dalgınlığın sonu,
 adamları açsam, bir daha açsam
 bir kadın ormanı en azından,
 oysa kendilerindeki sünger doku
 değişmiyor işte kadınlarda da.

Birini öldürmek geliyor aklıma
 kanı döndürüvermek cayılmaz bir anıya
 unutulmaz bir okul sıyrığına
 budur diyorum çılglığımın deneyi, budur mutlaka
 dönmek, aralıksız dönmek
 dönmek bu kan anıya
 bu dengesiz tutunmaya.

VII.

Sormak şimdi vurarak her kapıya
 gözleriyle bir gece yolcusunun,
 oraya ne kadar kaldığını
 oraya. Bir otel odasına;
 üç kez düzeltilerek yazılmış, yazılan

özenli bir iş mektubunun
 sormak kaçınılmaz cevabını,
 günün kaçta ağdığını
 ve durmakla ne kazanıldığını
 durmak. Ve ürperdi
 eski bir silahın sedef kabzası.
 Kabza ve bu korkunç olan
 bir çan sesidir her yazgı
 çağıran ve dağılan,
 içip bitirilen bir şey
 tadı az sonra yitirilen

o kadar.

Bir saat vurdu
 çünkü kuruldu acılar.

Söylemek şimdi vurarak her kapıya:

herkes av alanına
 herkes av alanına.

VIII.

Hep uğraşıyoruz birşeyler yapmaya
 çünkü karnımız doymaz, çünkü çocuklar
 sarı defter, T cetveli, minkale
 karımız dargın olsak da ister
 ve yapıyoruz elimizden geldiğince.
 Yağmurla birlikte kıyıya çekerler
 sadece imzayız sandalm birinde,
 bir eskime adayı, bir Mustafa Pamuk
 giderek silikleşen rüzgârm esintisinde.

Yapıyoruz ve birşey kalmıyor geriye,
 bir bahçeden çiçek kopardılar
 işte o kadarcık birşey bile,
 özlü bir duygu, belki de serüven
 kehribar bir tesbih, bir sigara ağızlığı.
 Bilmiyoruz, anlamıyoruz, düşünmüyoruz,

içimizde kirli bir fosfor aklığı,
kent: durmadan aldandığımız harita
neresiydi? ne yaptık? ne zamandı?
Gerçekten bilmiyoruz gerçekten
kendimizi böyle ıpıssız bırakanı.

Sokağın su götürmez bir hışmı var
çünkü hergün geçiyoruz telaşla,
bu çırpıntı ne? Bu telaş neyin?
çıkaramıyoruz biz, çıkaramıyor onlar da,
bir korkunun geyiksi duruşuyla
gecenin bir yerinde hazırdırlar,
bize benzeyen. Belki de biz. Birlikte ağladığımız
o yaşlı ve bıkkın çalgıcılar.

İçimiz bir kır kahvesi
sıkıntılı bir ilkyaz öğlesi,
durgun ve bekleyen
durgun ve özleyen
karla örtülmüş bir dağ silsilesi.
Çıkamıyoruz bu çokluğun içinden
bu akşam kazalarına borçlanmak
askere alınmak bayram arifesi,
o kadar çok. Sanki bir atlı yuvarlandı
unutmak ve anımsamamak.

Olmadık şeylerle karşılaşıyoruz
yorgunduk, ayakta uyukluyorduk
hazırdı düş yeşilin yanında.
Birden çift sıra bir kalabalık
dördüncü öğrenci gösterisi,
dağınık işçi yürüyüşleri
ve bize benzeyen. Belki de biz
olmadık şeylerleyiz,
bazen usuldan bir şarkı
bazen bir haykırışla.

Öylesine çalışıyoruz anlamaya
öylesine çalışıyoruz anlamaya.

IX.

Ey kim sürüyor sesimi böyle?
 Ey sesim, ey uzaklaşan
 ey kozasını bitiremeyen tırtıl,
 durmadan atlı karmıcalar döngüsüne
 ve o müthiş sürgüne.
 Ey sesim, ey ürkek eylülcü
 rengini bilmeyen kurgusal kadife,
 yasakladılar çoktan ve yasak
 yine de bir karşı koyuş var
 ey ülken kılınmış bu sürgünde,
 çünkü ve hergün
 incelen bir gölgeyi öldürüyorlar.

Öldürüyorlar ve artık sevmiyorum
 çoğalmış kelebek koleksiyonumu
 o biricik, o uysal avuntumu;
 yanan ve külünde dirilemeyen Anka
 ey avuntular.
 Trikotaj makinaları, daktilolar
 ey elle toplanmayan dokuz rakkamı
 tezgâhlar ve sayısız eşyalar
 eşyalar, eşyalar, eşyalar
 yontma taş, yontma demir, yontma tahta;
 ben neyim? ben neciyim? ben kimim burda?

X.

Sen ey üreyen
 gizli gece konuşmalarıyla
 su altı kıpırtılarıyla;
 sen ey dönen
 ey dönmekte olan
 şaşırtılmış çocukluğu
 hüneri ve takım taklavatıyla
 ey dönen. Ve artık av saati
 çünkü bir kâğıt hışırdadı
 geriye dönüyor yankı,

ey yolcusu uzun gecenin
ey bekleyen kabza.

Ey kim var orda?

Ey, ey, ey
ey biri olmalı burda.

FİLİNTA

İnen bir balta: geceye girdik
bitkisel çılgılık örtüsüne,
izlerin yittiği karanlık
o deli ve korku resimlerine.
Girdik: mumyalanmış bir orman
yıkık bir kulenin izlenimi,
alkolle taşınan sözler ve uyuşmak
meyhanelerden renksiz evlere,
evlere taşınmak. Taşınanlar
ve aralıksız ölümü sayanlar
sergilenen, giden, gidecek olan çocukları
akşamları yıllardır domino oynayarak
usançlı yemekler, öfkeli kahvaltılar
ve kar yağacak diye bir cümle. Kar yağar
ayaklanmış camların ardında.
Camlardır hüznü dünyaya bağlayan
açılan kapı, rüzgâr, boşalan bardak,
boşaldı, unutulmadı. Unutulmayan
çiğ düşmüş çatal-boynuz ürkü,
sen dağlara doğru soluksuz kaçan;
nerelerden geldiğini, nerelere gittiğini
evini, sunağını, gençliğini anmayan.

Girdik: bir sevice rahminin
upuzun, bungun göğüne,
uğramış ve kendine dönemiyenin
dönemiyenler, belki de dönemiyecekler

uzak yaz evlerinin kuytusunu
madensel öpüşle kanayan imlemine.
Çok im, çok kıpırtı, çok çığlık
var bitmeyen hesaplaşmak
devimin kolla, dostluğun kinle.

Durup dururken bir kibrit yanar
bir avuç kül kalır geceden
kaldı. unutulmadı. Unutulmayan
kent haberlerinin özel adında.
İşte bir dosya, bir masa, bir yatak
her yerde hesabı oluyor birikmiş
izi sürülenlerin izi sürenle.

Ey kendini yadırgayan sürgün
dölü kargışlı ve renkli ışıklara
Merbolin'e, Aşktan Kaçılmaz'a asılmış.
Yüzüyle belki bir sinema dönüşü
ve pişman bir genelev sonrasının
bulvar şip-şakçılarına yakalanan.
Canlı gövdenin. Verilmişin üstüne
hem dişi, hem erkek günün üstüne
sen, bir albatros gibi alçalan.
Boyalı bir oğlanın yanında taşıyarak
otobüs duraklarıyla süren öyküsünü
tükenen içkinin dehşetini. Ve sonra
oraya, oraya, dağlara doğru kaçan
ve bulup ve yağlayıp filintasını
alçalan bir borazan çağrısıyla
bu durgun kumsala ve katil olan.

Katil olan bakır çanları kızartarak
bir güvercin birikmesinin ardında
bir küfrü bilmek, bir bıçağı taşımak.
Kim duyabilir donan bir gölü
kamuşları ve güz yapraklarıyla?
İşte öyle bir baş dönmesidir kan
silinmez bir satır ve akmalı. Akarak
bu dilsiz operayı seslendiren,

homurtuyla işleyen bulvar görüntüsüne
alışmış ekmek ufağına anlam veren.

Korna sesleri, afişler, Cafeteria
umutsuzluk öğleyi mermerliyor,
bozgunun, tutsaklığın haklı hayvanı
deli resimlerine, törenlere katılan,
katıldı. Unutulmadı. Unutulmayan
dengeyi hor görmüş ve orospularla
suçlu tanıklarla ve savcılarla
ey çanları kızartarak katil olan.

ÇAĞDAŞ BİR ÖLDÜRÜM İÇİN PROLOG

Gündönümü. İlk kar. Kundağın vakti.
İniyorum ve yangının hazır kent
ve iniyor benimle eski törenlerdeki
gecesel pars, büyülenmiş ten.
Ben ki hüznlerimi ele vermem
aşksız, hüznlendirilmiş bir evde
ve bütün evlerde
gelecek olanın bekçisi haykırarak
bunca acının kutsadığı simge:
ten.

Sanki patlayan bir dinamit
kar gecesinin çok renkli sesinden
cenaze yüzlü bir kadınlar korosuyla
kış sokaklarından ve bütün barlarda
yankılanıp geçen, yankılanıp geçen:

bir şeyler unutulmadı mı acaba?

denizi betimlemekten yorgun
bir çakıldaşı. Eski bir mızrak
yeşil gecenin ve av aletlerinin,
bir harf. Bir işaret
"kırmızı şarabını yanına al
ve ona ekmeğini katık et

ve sen bilmezsen kimseye sual etme"
 diye biten bir sayfa
 ve kapının zili. Telefonun ya da
 birşeyler unutulmadı mı acaba?

Oda. Bir otel odasında
 uykuda ve Tevratlanmış bir el
 ağaç gibi gecenin ta içine eğilen;
 biri üstüne su döker apansız
 korkunç su. Yanıtlanmış ülke. Azalan güvercin,
 herşey sona erdi, sona erdi, sona erdi.
 Ey muştusuz ve yazıtsız
 kimdir bu aldanmalar ermiş'i?
 İşte onun görünmez çırpınışlarıyla
 ve ekleyip yüzüne kendine benzer yüzleri
 kış bahçelerini, çocuk gülüşlerini
 yatağından sehpaya giden.

Bir çiftleşmenin ertesi ya da
 dirilmiş perili koridor. Altın oyluk
 yarım ezberlenmiş bir okul şarkısına başlar
 yağmuru dinlermiş gibi olağan,
 imgesiyle kara bir atlının yalnızca
 gölü döndüren arkın, koşulu arabanın
 kara güz kuşlarının ökselendiği bayırlar:
 hepsine susamış bir an. Sonra
 bir bakış altın oyluğa, perili koridora
 ve alnına bir kurşun sıkan.

İniyorum bu olanların işte
 bütün bu olacakların
 değişmez simgesi o büyümlü tenle.

Henüz sınava çekilmemişleri
 iniyorum dağlamaya:
 çağdaş uluların, savaş yortularının
 bedeni gülünç eden, ey beden
 korkunç oruçların çarkında.
 Onmaz yaralar açan
 kutsal betikleri horlayan

satıcıları ve tüccarları
ve kadınları dağlamaya

iniyorum çelik ebemkuşaklarından
daha samanlanmamış ilk kuğu
sesi yükselen kemik çalgıların orkestirasından;
yalımım dağlıyor yaz göğünün uğultulu eteklerini
katiller ve ulular çağından
iniyorum payımı almaya.

İniyorum ve iniyor benimle
gecesel pars, büyülenmiş ten
"insan değil, belki bir ceset bulmaya"

BİR SORUYU DUYMAK

Ölüyü ve yası geçti.

Upuzun ağlayıcılar sırasıyla
hafızlarla mühürlü günü,
billur çocuk korolarını kaçırın
gecesel bir kadının yüzünü
geçti. Ve artık ödeşildi:
yargılayamaz ve soramaz kan
niye çektirilmiş bir yaş günü resmi
resimde olmayan akrabalar
ve çevrelenmiş yıkayıcılar.
Ağıt göğünü madenle damgalayan
içi: çok trenli bir gar.
Ve ağlayıcılar sırasıyla töreni
herhangi birşey, örneğin
bir sayım sorusu gibi
cevapsız bırakmak,
birikmiş korkunun sözdizimini de
islak maviliği de tırpanlar.

Ölü ve anısı. Bütün anılar:
uykulu köşk, sedef işleme saat

yayıldı buğusu adaçayının,
kırılan uçurtması ve kırılan ok
küsülmüş bayram sabahının
ve dönerek güzün bitirildiği bahçede
o çılgın bileyi taşının
çıkırığa vuran öğlenin.

Öğle. Çıkırık. Bileyi taşı
birden şarkıyı bölen bir anıltı:

"herkes öğle uykusundaydı
yumulu gözkapaklarımın altı
uzak, tılsımlı bir ses
barudî bir orman
ve yakalamıştı babam"
Ey hem yargıç, hem savcı olanın anıtı
ki her yabancı korkunçtur biraz
yani üzüyle bakılan bir yabancı.
Ama geçilince artık
törenle sesi kısılan kargışın
fıskıran, donan bir yanardağın
ne denebilir adına?
Anılar ablukada.

Süreriz bir sürgünü durmadan
cevapsız bir soruyla da olsa.
Artık bedeni mumyalar laterna
ve biten bir cümle, bir kadeh
hüznüne yaslanmış bir ihtiyar
karışır gecenin örgütlenmiş korkusuna,
yoksul, üzüntülü, işten çıkarılmış
söz loncasının afyonuna.
Ve yükseldikçe titreşimi bir ud telinin
kocamış bir operetçinin
yükseldikçe,
soluyan ve avlanan atardamar
yeniden kargışlar töreni
kendini haklı kılar.

Ve bazan bir ağır ceza duruşmasında
 savcı apaçık bir idam der,
 sanık sallanır. Rengi safrana döner
 dışındadır birden uğultulu duvarların,
 تنها bir ramazan meyhanesi görür
 total bir ihtiyarı kaldırım tıkayan.
 İdamın öz gerçeği değil, düşünmez
 idam sözcüsüdür onu donduran,
 iki jandarma erini, mübaşiri
 saatlerin geçtiğini unutturan.
 İşte böylesine bir duyguyla
 sabaha karşı bir yıldırım telgrafı
 parkede çıplak ayaklarınız,
 belki de gizli bir suçun utancı
 yani kin ve korkuyla.
 Alan işte o'dur ablukaya
 o'dur kanı bileyen yüz.
 Çünkü her yerdedir, evlerde
 girip çıkılan kahvelerde
 ölülerle dargınlık.

Ey öldü. Ey artık
 kurtuldun ve bağışlandı sana
 bu yenen gövden.
 Gergin ikon resimlerine
 bütün dünyasal işkencelere
 penislere dönen
 bu büyük dönen.

Döndüm
 dinleyerek herkesin bakışında
 acımın binlerce yankısını
 ve sorarak
 bana da vadolunmuş toprağımı;
 ne yaptıklarını gece karakollarında
 yüzümün en çocuk parçasını.
 Soğuk otel odalarının
 öksüz bir yalnızlığın
 körlenmiş kasaturasını

ve eski türkçe rubailer yazan
 kaçakçılık öyküleri anlatan
 emekli gümrük memuru oğlancıları.
 Tüccarlar, para basıcılar
 "emraz-ı zühreviye" koridorları
 ve kanun koyucular
 hiç kimse cevaplamadı.

Evlerde sofralar toplandı
 ekmek kırıntıları. Bir dua
 bir okul karnesi. Çünkü karar saati
 verilen karar ve onaylanan:
 kimse ıskambil oynamayacak
 ve armonika çalınmayacak
 çünkü ölünün ardındayız hâlâ,
 ki budur işte hüznün
 o Tanrısal olan ya da Tanrıça.
 Kimse gülmeyecek ve kimse geçemez
 gece tutuldu babalar tarafından,
 telaş bir yanımdır ki, bir bardak kırar
 anne. Ey durgun yaz bulutu
 sorulmayan ama kendini kuran bir soru:
 şimdi ne olacak? Şimdi ne olacak?
 Söndürülen bir sigaranın ardından
 nerdendi bu suvari kırbacı
 ve birazdan kim suçlanacak?

Durmadan soruluyor bu soru
 durmadan sorulacak.
 İyi anımsayın ey tanıklar
 birlikte içtiğimiz şarabı
 bu bardağı garsonun kırdığını
 adımızı-soyadımızı.
 Çünkü her tanık suçlu olacak
 belki de sabaha varmadan,
 bu dosyaları kimin tuttuğunu
 maddelenmiş ayrıntıları anlamadan.

Suçlu. Suçlular. Suçlanmak
 ya kapıyı açarken, kapıyı
 açılır. Ardından intiharlar
 aşkı şaşırtan bir güz şiiri
 artık unutulmuş bir andaç
 sözcüler ve arama emirleri çıkar.
 Ya da kendini karanlığa katan bir aldanmış
 ki gözleriyle korkunç bir kuğudur,
 ve bir resmi yarım bıraktırarak
 her dünyasal olan suçlanacak.

Suçlandım ve katıldım törene
 kesinleşmiş yargıya aldırmayarak.
 Düşümde bana ilk kez sürtünen
 boyna o ıslak geyik burnunu
 cezalandırılmış çocukluğumu
 ve kırbacı, bıyıkları
 askerlik yıllarının kürtçe şarkılarıyla
 büyük cezacıyı
 ve bedenimin yaralarını andım.
 İş yapmaz cambazhaneler
 ve çadır tiyatrolarının
 sen güzel yüzlü çığırtkanı,
 kendini dünyaya sunan
 ve iğrenen dünyadan:
 andım uzayan tören boyunca
 boyna andım. Yargı korkutmadı
 ve yorgun yüreğim bağışlandı bana.

Ey rumları çoğaltan laterna
 ey duruşmayı karıştıran.
 Şimdi bir kadının kara duygusu
 geceyi yenen çılgınlık
 bir suya sarkar balkondan;
 komşular görür. Ve bir çocuk güncesinin
 açılan ilk sayfasında
 ve kocaman yazılarla:
 "kırmızı saçlı gelin
 yağmur yeni dinmişti

bir mor salkım kümesinin
 çevrelediği balkonda"
 dururken kanın acıyla sunduğu
 ikide bir küsülen komşularla,
 hangi yürek bağışlanabilir
 yani kim bağışlayabilir onu?
 yükseltile sorularla.

Sorular. Bitmeyen sorularımız.

Bağışlandı. Onlar baktı. Ağlamadım.

Sanki niye ağlamıyalım?

Üçüncü yılında kaçtı karım
 sararak kızlık resimlerini, mektuplarımı
 udumun tellerini kopararak
 kristal rakı kadehimi kırarak.
 Kaçması değil düşmanlığı dokundu bana
 bahriyeye girmek istedim
 kendimi içkiye verdim,
 bahriye, açık deniz, sürgün kara.
 Kim üzülebilir? Niye ağlamıyalım
 çocuksuz kalmış bir operetçinin
 masalara kapanan yaşamına?
 Hâlâ upuzun dehşeti
 o kızgın ağustos öğlesinin.

Sövüyorum otobüs camını hohlayınca
 uçuşan ilk karı görmüş
 yüzlerce operet şarkısına.
 Şarkılar ve eski vodvilciler
 ki rahmetli büyük Hâzım'ın,
 unutuldu. Niye ağlamıyalım
 izinli bahriye erlerine?
 kırmızı kurdelelere ve geceye;
 ki vurduracaktır bir gün cellatlarına
 gece
 bu büyük puşt.

Sen ölü. Sen orda dur
kargışlı karanlıkta
ağulu suda.
Toprağa dönme
rahime dönme,
ki sen, bir cinayet tasarısında
sen ölü.

Ve bir karakol kapısının dışında
her şey birden olur. Bir su
kimse izleyemez nereye, ama götürür
korkulu bir yüzü. Ey yüz
ey işkencelerin ortasındaki tansık
ve tutanakların.
Ey hayır diyen. Ve ey yalnızlık
dilinde bütün yalvaçların.

Bir imge yaratılabilir her sestem
bir çağırış. O kadar bir yankı:
Bay Polis. Bay Soru. Bay Hüzün
şimdi bu tutuklu yüzler ne olacak
ıvır-zıvır. Bu bozuk paralar?
Yazalım:
prezervatif, bir dudak boyası.
Ey anlatsız yazıcılar
dinleyicileri çoğalan bir sürgünün
soruşturulan ev adresi saklanamaz;
ya kısır bir kadın
ya zorlanan bir tırnak
onu mutlaka adlandıracak.

Adlandırma. Bir alan daralıyor
çıplak bir gövde. Çıplak kan. Çıplak
bir imgelem:
ey hor görülen karakollarda
ormansız bırakılan. Yani penis,
uygunsuz ve yorgun bütün aşkların
ki herkes yanılabilirdi.
Adlandırma. Bazan katili sen
göğ ve suya bakmanın.

Ama neden o cevapsız soruyu
 freskleri ansıtan bir kadın
 o soruyu
 isteksiz bir doğumun korkusuyla:
 şimdi ne olacak? Şimdi ne olacak?
 Oysa her şey yargılanmıştır odada
 ve inmiştir geçerek camı
 daha kalın bir ılığı,
 gece
 bu büyük puşt,

otelleri, ermeni pansiyonları
 veresiye konyakları ve kutsal
 çünkü yazılmışlardır acıyla
 okunmayan betikleri derleyen
 bozgunumu sürdüren saplantı.

Sanki kızıışmış bir kedi bağıırdı
 yayılan bir yangına
 panjurlar açılırdı.
 Uykulu bir köşk, kürtçe şarkılar
 ve bir suvari kırbacı.
 Unutmak istiyordum oysa
 balkondan düşen babamı
 ve artık Başkaldırmayan'ı.
 Dergileri ve fotoğrafları yırttım
 kadın çoraplarma, elişine merak sardım
 eski paralardan yapılan boncuklara.
 Bendim: korku halinde bir tetik
 ki okşatırdım komşu çocuklarına
 ve düşerdi sonra babam ve suvari kırbacı
 tahta balkondan. Görüyordum bakınca
 bendim kargışı bir cesetle yansılayan,
 bendim iten gizemsi bir utku çınlayışıyla
 bir yabancıyı üzgüyle anımsanan
 ki her yabancı korkunçtur biraz
 çünkü bakar. Ve bakmaktır

bizi asıl koğuşturan
 ıslanmış bir sinema kuyruğunda
 ucuz bir şarapçı dükkânında
 işsizi çoğaltılmış bir parkta
 birini mutlaka mimledi bakmak.

Onmaz sayrılık. Caymayan uğru
 ilk ay'ın, yoksul hizmetçilerin
 ve penislerin kargaşasından
 ve bütün ulusal bayramlarda
 ağuyu ve hançeri elden bırakmayan
 park.

Şimdi ne olacak? Şimdi ne olacak?

Bu çoğul soruyu anımsayın,

törenlerin bittiğini,
 bir başka gövdeyle irkilen gövdemizi
 savaş alanlarına, yataklara
 betiklere sığışan bu bitimliliği;
 ve bir gün –tam uzanıyordunuz tokmağa
 bir yüzü okşuyordunuz
 o aldanıp durmanın yontusunu–
 "hiç görmedim, tanımıyorum
 bu kimin eli? Kimin bu?"
 yani dehşet dediğinizi
 atan nabzınız gibi duyarak

bu tekil soruyu anımsayın.

Acısıyla o müthiş kargaşanın
 manastıra girmeyi tasarladım
 manastıra, manastıra
 ki Hamlet'ten karışan bir mısra.
 Ama yapamadım, hem dayanamazdım
 o oruçlara, hücre dualarına,
 yüzüme yargımı mıhlıyarak
 dünyaya döndüm. BU DÜNYAYA.

Ve şimdi kargışım mühürlü günü
 çeviriyor bir sözcük tipisine
 bir cinayete örneğin
 uyandırdığım bir penise.

Uyandır. Ama laternacı nerde?
 Bilmez mi bir yerlerde durmayı
 laternacılar ve kadınlar?
 Kadınlar mı? Sararak mektuplarımı
 duvarda küflenmiş bir saat kadranı
 kırık ayaklı bir hasır koltuk.
 Uyandır. On yıldır yalnızlığı
 bir kadeh daha. Kapanacak birazdan
 Hamidiye'yi ve denizi unuttuk
 rahmetli Hâzım'ı büyük operetçi
 ve Otello Kâmil'i
 ve çocuk bahçelerini
 unuttuk. Çünkü telaştan
 ve sokaklardan.

Bir Emirgân otobüsü kaçıyor
 farkedilmemiş kozhelvacılarıyla
 kırmızı bir eylül kaçıyor. Eylül
 sen ki bir kristal kahkahayı
 ve bir mısrayı –Ey Halûk
 o müthiş tarrakayı
 getiren.
 Eylül ki– bir kadeh daha
 yapraksız bir göğü çizerek
 bir cinayetin kendisine benzeyen.

Uyandır. Artık dönülemez Eylül'e
 ve sana ey Franz Lehar,
 yolları tıkayan menekşelere
 ve bir dükkâna. Küçümen çiçekçi
 sarkık gözkapaklarıyla. Tezgâhın ardında
 kaynayan semaver, eski fonograf
 sakallarıyla 917 devrimcileri
 ki sürgünü betimlerdi
 korkudan ölüme geçer gibi.

Ve bir ipin ucunda sallanan
 kırlangıca benzer bir kuş.
 Uç artık ey kuş. Eylül bitti,
 uç göklere, uç yapma uydulara
 düş ve parçalan. Ama durma.
 Ve uyandır sen. Ne yapılsa boş
 edimdir asıl belirleyen bizi.

Ölüyü ve yası geçti
 ve artık ödeşildi.

Edimdir belirleyen bizi
 gövdenin onmaz deliliğini
 ve yüreğin erkekliğini.
 Onu öldürebilirdim ya da kendimi,
 insan bir karar verir, sokağa çıkar
 bir taksi geçer yanından. Son rakkamı kaç
 bir mi, yedi mi? Ayrıntılar deme
 birden etkiler kararı ayrıntılar;
 koşuşan çocuklar
 okuldan çıkıyor örneğin. İşte bu,
 bir fotoğrafçı köşeyi döner dönmez
 çerçeveli bir nikâh resmi;
 boşalan tunel kalabalığı, bir uğultu
 gelen ve dönen tramvaylar
 ya da banyo musluğunun şırıltısıyla
 insan durumu apaçık kavrar
 durmadan büyütür bir soruyu.

Yani şimdi ne olacak? Şimdi ne olacak?
 Ben de sordum kaç kereler
 babamı öldürüp uyandığımda hele
 sanki bir korkuluğa saldıran
 binlerce aç kargaydı
 şimdi ne olacak
 şimdi ne olacak
 şimdi ne olacak?

Evet. Ya biz soracağız
 ya bize sorulacak.
 İşte bir tören bitti
 bir Eylül bitti.
 Yani koğuştursa da gözleriyle
 yine de bizi tanımlayan kalabalık
 ve o tozlanmış gökle
 aramızda bağıntı kuran son kuş
 bitti.
 İşte uzayıp gidiyor içimizde
 ıpıssız bir çölün garipliği.

Ses. Ses. Yalnızca ses var
 yükseltilen ses ve yadsıyan
 ve usa gelmez betimlemelerle
 gövdelere ve ölüme saldıran.
 Çünkü çöldeyim ben. Yüzbin çölde
 suçlu, sürgün ve nedense öldürülmeyen,
 ama her gün sorguya çekilen
 ve acıları denetlenen.
 Çılgılığın kan rengi verirdi göğe
 ve nerdeydi, toprağın nerdeydi?
 Ve ne çok şey ansırdım, ne çok şey, ne çok şey
 alınan bir andaç, leylaksı bir öpüş
 bir trafik arabası, bir kol saati
 sevecen bir kadın. Öyle işte
 içimde binlerce ölünün izlenimi.

Demek laternacı gitti. Kadınlar
 on yıl önce. Ve uyandır sen.
 Tanrım herşey nasıl soluyor birden?
 Bir kimlik cüzdanı
 ya da bir koltuğun o sevilmiş rengi.
 Elbette. Bir kimlik cüzdanı ya
 hatta kimliğin ta kendi
 soluyordur. Çünkü solar
 tutanaklar, bordrolar
 ve askerlik belgeleri.
 Tanrım nasıl susturacağız içimizde

ağlayan çocuk seslerini?

Ya da on yıl önce. Ya da dün. Ya da
uyandır sen Eylül yok nasıl olsa
Eylül bitti, Eylül bitti, Eylül bitti.

Yargı korkutmadı tören boyunca
yorgun yüreğim bağışlandı bana.

Ne dedin? Duymadım. Dalgınım çok
yalnız bırakma bu gece beni.

Korkuyoruz geceye tek girmekten
korkuyoruz gecenin korkusundan
korkuyoruz gecenin korkusundaki
o müthiş can acısından.

Süreriz bir sürgünü durmadan
cevapsız bir soruyla da olsa.

Bize gidelim mi?
burası birazdan kapanacak?

İşte yeniden başlıyoruz:

şimdi ne olacak? şimdi ne olacak?

DR. KALIGARI'NİN DÖNÜŞÜ

– 1966, Dost Yayınları –

Issız bir yüz bu
 yani dünyadan kopmuşluk biraz,
 yitmiş İbranî şiirlerinin
 iyice hüzünlü ve sürgün vezni;
 bir uyurgezer ki bunaltıcı sığağıyla yaz
 nasıl kavurursa bozkır bitkilerini
 öylece ve acımadan koparan
 örneğin bir ilkokul öğretmeni
 ya da bir küçük memur karısıyla ilişkilerini.
 O çağdaş yanılmışlık ki biraz
 sürekli baş dönmeleriyle tahtaboşlara
 ve balkonlara çıkan,
 parçalanmış ceninlere
 ve kar fırtınasından artakalan yolcular, hanlar, tensel acılar
 ve kocaman bir hayvan iskeletine
 aynı uzaklıkla bakan.
 Ne merak, ne korku
 artık hiçbir şey duymayan
 bir yüz;
 ki en kesin tanıtı
 bir yüzün
 ancak kendinden sorulduğunun.

Çevrilen bir bloknotun
 dondurulmuş bir kuş sesini anımsatan hışırtısıyla
 irkiliyorlar,
 sanki döşemeden ve kıl diplerinden fıskıran
 tropik bitkilerle bir anda
 örtülüyorlar,
 hem sonlu, hem sonsuz bir durum
 kapanıyor çelik bir fanus gibi üstlerine
 kalıyorlar:

Odada

ilaç kutuları, kuşkular
 kirli beyaz bir paravan
 çerçevesi bir diplomanın arasında.
 Seçmenin ve seçilmenin artık değiştirilemez anlatımıyla

duruyorlar dokunmuş gibi
çok tüylü ve ıslak birşeye;
belki de çiğnenmiş bir kediye.

Ve öyle bakıyorlar ki birbirlerine
her şey avluya düşen çiğ güneş ışığındaki
bir ölü gibi çıplak kalıyor.

Ve bir soru
dağıtıyor yüzlerce ayak sesinin gürültüsüyle
suçluluklarını
korkunç bir hünerle getirip bıraktığı onların

altın bir gölün anısını

ve bir duyum yitimi olayındayız ki işte
bir haykırış mıdır artık
yoksa haykırışın yankısı mı:

çocuğum olur mu yine?

Şimdi nasıl cevaplasam bu soruyu?
Desem ki, işte üç kişilik bir duruşma
ve örneğin ben Hacer diyorum adıma,
çünkü herkesin bir adı olmalı.
Bu duymamı ve görmemi sağlıyor
yeniden unutmamı bir bakıma.
Bazen sıçrarsınız yürürken
çöker yolun ortasına bir yapı,
bir bakıma aynı gürültüyle anımsamamı.
Yani çok aranan bir tanığım ben,
konuşsam bisturiler, ihanetler
eski köşkerin şadırvanları,
lacivert giyimli utangaç bir kadastronun
sarkık ve morarmış gözkapakları
ve yüzlerce kadın akacak sesimden

Odaya

o zaman

içi bilinmedik bir korkuyla daralan
ve apansız bir yabancıнын gözleriyle karşılaşarak
sakalları uzamış bir taşra istasyonunun memuru gibi
sarsılan
ya da doğanın sonsuz görüntülerinden dehşete kapılarak
her gün bir alabalık öldürdüğünü;
onda taşları, suları, yaprakları öldürdüğünü
ve otuzbir çektiğini haykıran
içinde bir mumya gezdiriyormuş gibi tedirgin bir korucunun,
yabanıl ve çıldırmış sesinden
büyük bir yankı olacak
herkes bir yankı bırakacak
kendi dehşetinden.

Bir sürgün gibiyim ben
hatıratını ve tahta bavulunu
taşbasmalarından ve kervansaraylardan geçiren.
Baktıkça bu ıssız, anlamsız yüze
anımsıyorum bir Kapalıçarşı yahudisinin
pazarlıkçı ve saydam gözlerini
ve kafamda karışıyor her şey birbirine:
eski postallarıyla çocukluğumdan
askerler, kuşlar, ölü bir bahçe.

Uçuyorum sanki duyusuz bir şey gibi
duyusuz ve ağırlığı hep aynı kalan ki
görmüyor gibi görüyorum giyiyor doktor
lastik eldivenlerini
ve sanki iç bulandırıcı bir kadavranın
üstünü örtüyorlar anatomi dersindeki.
Az ötede duruyor yardımcı kadın
canlı mı, değil mi? belirsiz elleri,
kocaman, beyaz bir duvar afişinden
sarkıyorlar bir simgeymiş gibi.

Hayır sürmesin bana elini
ve ne olur kimse bakmasın. Bakışlar

sanki delip geçecek
 keskin bir ışık demeti gibi derimi
 çıplak
 ve tartışılmaz bir utanca boğacak beni.

Neyim ki ben? Gittikçe yoğunlaşan bir monolog mu?
 — askerler geçiyordu, bir tören vardı
 siyah giysileri ve korkunç çiçekleriyle her yerden gelen
 en uzak ilçelerden ve küskünlüklerden
 oğlu deli ve keman çalan bir komşunun bir türlü
 dillendiremediği hüznünden
 ki tahta panjurlar, av öyküleriyle saklardı onu
 ben ormana bakardım
 denizle gurbet sözcüğü arasında betimsel bir ilinti gibi
 duran
 ormana —

monolog mu bu
 durmadan yargılanmanın korkusu mu?

Sonsuz bir kutup göğü müyüm ben? Altında
 evleri, törenleri ve gariptir nedense
 yalnızca gölleri donduran.
 Bir yara mı yoksa? Bir insan tanımıdır bu
 acısını ve dünyayı muştı gibi taşıyan;
 hem taşıyorum dünyayı, hem sallanıyor içimde
 tavandan sarkan kristal bir top gibi.
 Anlatamıyorum? Belki de
 dengesini bulamayan sarışın bir alkoliğin
 titreyen elinde bir bardak ki
 birdenbire yere düşüp gürültüsüyle
 duyuları taşılaştıran.

Apansız hiçbir şeyi anlamaz oluyor insan
 ağlayarak bitirilen bir gece tartışmasını
 durup dururken oluyor bu. Fazladan bir kadeh
 bir gözün bir göze şöyle bir değivermesi
 yüzünden oluyor. Ya da yanlış vurgulu bir cümlenin
 biraz yüksekçe söylenmesi

yetiyor işte. Ve kırıgın oluyoruz
yeni tüylenmiş bir çilli boynunu bir çocuğun
sevemiyecek kadar kırıgı.

Her şeyi ilmikle boynun buluşmasındaki
daraltılmış bir zaman aralığında,
mamutlar
mahalle çocukları
ve en son afişler geçer oradan;
anlıyorum.

Bir avukat yazıhanesinde kâtibe olduğumu
yağmurda bile otobüs bekleyen ve saçlarına
bir çiçek ilıştırır gibi alına lacivert bir kederi yakıştıran
ve bir alan kalabalığını dağıtıyormuş gibi
elleriyle yalnızlığını dağıtmaya çalışan
bir yuvası
ve çocukları olmayacak olan;
anlıyorum yaklaşırken bir mercek gibi
doktor ve yardımcı kadın
dayanılmaz bir utanması oluyor
bacaklarımın

ve zamanın
bir sarnıca benzetiyorum onu ben
kanımızla ve kırmızı küreciklerle dolan bir sarnıca
aslında sarnıca geçiyorum bir bahçeden
çocuklar
kuşlar
ve askerlerle.

Evet, ben Hacer'im solgun ve azıcık korkak
konuşsam demiştim, sesimden
dökülen bir çağlayan gibi yosunlu taşlara
cenin parçaları çarpacak.
Sanki boşluğu yaran herşeyin

karanlıkta uzatılmış bir geyik sesinin
ya da uçak kazasında daha yere düşmeden ölen bir cesedin
ve kar tanelerinin

hıştırtılarını içimde duyarak
 ve günlerdir durmadan konuşuyormuşum gibi
 ateşli bir nöbet titremesi içinde
 kafamda gidip gelinen bir tavanın
 ve inip çıkılan bir merdivenin tıkırtılarıyla
 yorgun düşerek;
 kocamınkilere benzeyen kızarmış ve yarı çılgın
 gözleriyle hep yenik düşen bir aznif oyuncusunun
 bakıyorum anlamsız birşeylere
 ve üzerinde kuşlara ve atlara benzeyen biçimler
 bilmediğim bir ulusun parasını sayıyorum ki
 ceninler

tanımı gibi bir tavan arasında
 kemanıyla yoksullaşan bir Rus mültecisinin
 sarı ve sarkık yüzünde beliren yemyeşil önsezinin;
 yani alkolün, çaresizliğin
 ölüme bitişmesi sessizce.

Yani insan hep bir duruşmada mıdır böyle?
 sorular, cevaplar
 ve cevapsızlıklarla olduğuna göre.

Bilmiyorum bunu. Bilsem de anlatamam
 çünkü bir itiraz eden çıkar mı, çıkmaz mı?
 ben Hacer'im kimseyle akrabalığın olmayan.

Ben Hacer'im ve bakamıyorum artık
 acıları ve rahmiyle benim gibi bir kadın olan
 herhangi bir kadının
 bu dünyaya ait ilk belgelermiş gibi duran
 tozlanmış
 ve okunaksız gözlerine.
 Konuşturuyor beni gözler
 ispiirtizma seansındaki bir medyum gibi:
 bitişik komşuda plak
 sinek kâğıdına yapışmış bir cansıkıntısının vızıltısıyla
 tekrarlanıyorken
 ve zaman eriyik içinde bir alkali gibi

Sanmıyorum ki hep gerçek adlarımızla çağrılalım.
Örneğin ne vakit Hacer'im ben? Divanın üzerinde
o sonsuz mavi göğe bakarak
bir sarmaşık gibi Kaligari'ye
sarılmış yatıyorken mi?
Yoksa kocam
uykusuz bir kumar gecesini ve Hemşire Okulunun
ağaçları iyice yeşillenmiş bahçesini
kusuyorken mi?

İşte hangi Hacer'im ben karıştırıyordum ki
ve gerilmiştim ki çelik bir tel gibi
katılaşıyorum kapının ziliyle

giriyorlar içeri:

Pencerelerinde görünerek kasaba otel odalarının
ağır ağır kül rengi bir yalnızlığa bulan
oksitlenmesi gibi bir bakır parçasının
ve dehşet veren intiharını homoseksüel bir şarkıcının
falda kanatlarını açmış bir kuş halinde bulan
yorumlamayan
sadece bulan ve bulduğu gibi betimleyen ve kahverengi
bir kuş
halindeki cansıkıntısına, polis baskılarına, belirsiz işaretlere:
bir sayman kapıyı çalıyor işte
gözlerinde kabarmış bir ırmak
çok uzun bir çöl suresi
ya da yüzündeki sesçil imladan
korkunç bir tüzük çoğaltan

yeni kurulmuş bir Derneğin üyesi-
 ne aynı çabuklukla alışan
 ve esrar esrimelerinin bulandırdığı zamanın
 ya da katilsi bakışların,
 apansız beliren karanlık bir meduzanın
 Keldanî dilinden korkularla taşlaştırdığı bir algı yanılmasının
 içinde
 topraktan fışkıran büyük ve iştahlı bir atardamar
 gibi hoşnut kalarak kendinden, bir bedestenin hafif nemli
 ve saydam havasını anımsayan
 ki o zamanlar on dördünde bir makastar
 olan
 ve şimdi
 sonsuz türetiler yapa yapa acılardan
 acımasız kalan
 ve anlağı güneşe bırakılmış bir deri parçası halinde gittikçe
 buruşan
 sarışın bir randevucu
 ile

muayene iskemlesinin yağlı muşambasına
 sorusuz, duyusuz, tahnit edilmiş gibi uzanan
 her şeyle tahnit edilmiş
 bir nikâh haberiyle küçük ilanlar sütununda
 çok karışık gece düşleriyle
 her yerde böcekler ve fareler bulan;
 bir böcek neyin simgesidir diye öteki kızlara soran
 bir böcek neyin simgesidir?
 Belki de yağmurlu bir Pazar
 gazete bürolarında sinek vızıltısı bile yokken
 polis bültenine A.S. diye geçecek olan
 acıyla ve acı olduğunu bilerek çiftleşen bir ses
 ki artık alkolle kalınlaşan;
 kızlığını, bir deniz astsubayını
 örtülere ve klor kokusuna bulaştıran
 bir kız
 Onun
 en eski Kiliselerdeki kazınmış duvar resimleri gibi

hüzünlü ve kesin
 bir trajedi cümlesi gibi haykıran gözlerini
 unutamıyorum. Ve divanda
 upuzun maviliğe ilk kez farketmişim gibi bakıyorken
 ve dünya içimden
 karanlık ve gürültülü simgeleriyle bir anlaşılmazlık halinde
 geçiyorken
 bakıyorum benim gözlerimmiş gibi onlar
 akan kanıma,
 artık terkedilen bir dünyaya. Ve görülmeyen
 ama varolan bir şeyin o garip anlamına
 bir im gibi fışkıran ve donup kalan kanıma
 bakıyorum.
 Bensiz kalıyor eşyalar
 orada kendiliğinden bir şeymiş gibi duruyor kırmızı bir boncuk,
 gümüş
 bir çerçeve zımbalanmış bir tren bileti

341 diye bir numara
 Sayfanın en altında bir sözcük Phallus
 yaşadığım ve nedense artık imlemi olmayan
 bakıyorum işte o gözlerle ve hiçbir şey anımsamıyorum.
 Belki hiç anımsamadım da hep öyle sandım
 hep öyle, hep eskiden, hep kendiliğinden

dilsiz bir pavyon kapıcısının anlatımı gibi
 yaralı
 kanayan
 ve yanlış biriyim ben.

Bir diyalog kurulmasıdır sözü edilen
 uzun ve düşmanca bir gece soruşturması bile olsa
 haykıran, döğüşen, inleyen bir diyalog kurulması.
 Durmadan konuşuyoruz gerçi amansız yürek çarpıntılılarıyla
 kiralık ev ilanlarından, otomobil satışlarından
 ve durmadan biçim değiştiren
 ölümden.

Ama bir diyalog denilemez buna
 çünkü herkes başka bir şeyi imliyor
 örneğin ben ne diyorum ona:

en son bulunan bir ilaçtır bu
 ve hoş bir kokusu olan
 iğne de yapabilirim ama biraz acı duyarsınız ve bir süre baygınlık
 tabii operasyondan sonra. Bundayla bilinç kendindedir yarı yarıya
 yani bir cıva denizindeymiş gibi duyarak gövdenizi
 sallanacaksınız
 eşyalar ve aklınızdaki bütün yüzlerle;
 biz ki onlarla nedensiz bir bağlantı halindeyiz
 ya da korkunç bir hesaplaşma halinde

Ve ne diyor O

yeniden çocuğum olur mu acaba?
 çünkü dediniz ki rahimde bir iltihaplanma.

Aslında çıldırtıcı bir monolog içindeyiz Hacer
 dipteki korkularımız ve görünür tiklerimizle

"klinik belirtileri dikkate almak"

"demek vakit geldi"

"ben sayılar gibi bakıyorum insanlara
 çoğalan, artık okunamayan sayılar gibi"

"çünkü yasaktır kanunen basması gazetelerin
 intihar resimlerini"

katıyorum bunlara bütün otobüs konuşmalarını ve makaleleri
 ve yüreğin cansıkıntısını
 sararmış bozkır gibi çıplak.

Belki de çağdaş bir nevroz biçimidir konuşmak,
 sözcükler, cümle parçacıkları, çağrışımlar
 aşındırıyor gerçeği birbirine bağlanarak
 ve içimizde bir ayazma yıkıntısı gibi eskiyip giden monolog
 ya da gövdemizin kendisi
 inleyen bir bilince dönüşüyor bazan
 başlıyor diyalog

önce annem:

bir kadındı ki o, yumardı balmumundan gözkapaklarını
sayardı bitmez bir çokluğu parmaklarıyla: kaç yıl geçti
ve daha ne kadar kaldı?

Beş duygusu hiçbir şey algılamazdı
elişinin birini bitirir öbürüne başlardı
kocasını iş gezilerine çıkardı
daha ne kadar kaldı?

Nefreti rahminin dibinde kıpırdardı
odalara, komşulara aybaşlarına kaçardı
komşu ölülerine ve ölü yıkayıcılarına ağlardı
daha ne kadar kaldı?

İş gezilerini bir gün bile sormazdı
yumurtlayan bir kaplumbağayı anımsardı
denize dönen o kaplumbağaymış gibi ağlardı
sanki yetmezdi bu müthiş suç ortaklığı
koynundaki yabancıların sesi yankılanırdı:

bir çocuğumuz daha olmalı.

Yaz gelir, güze ulaşır, kar yağardı
iş gezileri biter, iş gezileri başlardı
kaplumbağa yeniden kumsala uğrardı
daha ne kadar kaldı?
ne kadar kaldı ölmesine
ne kadar kaldı?

Buz denizlerinde donmuş bir şeylere
perçemli bir çocuk resmine
bir kır menekşesine rastlayarak
ve tutkudan adeta cansızlaşarak
ölmeni bekledim işte.

Ve babam
kumda bir akrep gibi kıvranarak

Çünkü herkes bir yankı bırakacak
kendi dehşetinden.
Belki de içindedir herkes aynı dehşetin

ve bölüşüyordur aynı cinayeti
lokanta duvarında görülen acemice bir resmin
içindeki dondurulmuş figürler gibi.

Ben yitirmekten korkuyorum nedense
bir dosya kapağına çoğunlukla miras davalarına ait
dükkânlara ve otobüs duraklarına yağmur taneciği gibi
usulca damlattığım lacivert kederi.

Yıllardır acıyla kullanıyorum
onu aile andacı bir pantantif gibi.

Andaçlar:

önde bando erleri
saksılar dizili bir pencere;
yazıyorum bana kalan şeyleri

aynalı konsol
ceviz dolap
pirinç karyola
mehtaplı gece resmi
Kur'an-ı Kerim
öne doğru sallanarak
babam okurdu geceleri

"Bir kuyu gibi kazıyorlar beni
kazdıkça acılar
mektup pulları
borç senetleri
prezervatifler
öteki korunma tedbirleri
sinemalar dolduruyor her yeri

remington marka bir daktiloyle
belki bin kere aynı şeyleri

"üzerinde gövdelerimizin süründüğü
bu yatak
ve üstelik kızkardeşim
balta gibi kullanmaya başladı yüzünü
artık ne yapsak

ne korkunç gömü bu
bir dinazor fosili ile
duruyor yanyana
bir kanaryanın ölüsü

ne yapsak
 bir ayrım kalıyor acıyla kendi aramızda
 belki de budur bizi
 nereden gelirse gelsin
 insan seslerine doğru koşturarak
 sonsuz kere banda alan
 banda
 ve dilediği yerde yayınlayan

ki küçücük gövdesini
 bir şarkı gibi duyuran
 yani bu gömünün içinde
 yalnızca bana kalan
 bir imge gibi kalan
 bir renk gibi kalan.
 Kazıyorlar ve kalıyor o
 çünkü mühürlüyorum rahmimle
 ve tuhaftır anımsıyamıyorum
 nasıl adlandırdığımı
 gözlerimin önünden altın yaldızlı
 bir pandül gibi gelip geçen bu simgesel elleri
 ki karıştıran onlar değil beni
 görmüyorum onları bağlamaya çalışıyorum sadece
 utanç ve acı veren anlamlarını
 "kadınlar tarlalarımızdır" diyen
 bir cümle ile
 neyle ilintisi olduğu bilinmeyen
 insanı mermer bir tüveç
 gibi şaşırtan bir cümle

galiba telefon

Dondurulmuş bir kuş sesi çıkaran
maroken kaplı bloknotun
yanındaki Parker dolmakalemi
3 Ekim'de duran masa takvimini

artık güz
bir intihar gibi bırakıyordur
kendini Kanlıca kıyılarına

tozlanmış kitaplığı
yanındaki koltuğu
görüyorum başımı çevirince

köşkler pancurlarını kapıyordur
ihtiyar bir balıkçı
kırmızı pullu bir yaz balığını
canının içinde saklıyordur
alkolünü bir varsayım gibi
ve hicaz makamundan
bir alto sesini
taşıyarak yanında saklıyordur
ben bir mektup destesini
aslında hiçbir şey yazılamaz
kanlı bir günlükten başka
yazılacaksa, onu saklıyorum
öğle sonunu gölgeyi özümleyen
cevapsız bir hesap soruşun sözleriyle
hiçbir kez yeterince konuşamadım
bir taşra kentinin minyatürü
ve akşamın anaforu için yeterince

başlasam kavranılmaz bir türev gibi
 söz alıyor kendini parantezlere
 aşkım sen (ince bir kan şeridi
 karışıyor kırın zeytûnisine
 herşey uyumsuzluğu tarımlıyor sanki
 otların arasından fırlayan tarla faresi
 rüzgâr değirmeni, masalsı şey
 insansız dingin
 acımı ve yalnızlığımı betimliyorsun
 daha şimdiden
 çünkü zaman bizi aşıyor) uykuma bitişik bir akrebin
 başlayınca hıştırtısından ilgin
 sinek ikilisinden ölü diller biliminden
 artık ne denebilir – geçiriyorsun
 ve güz
 gözlerimizin iris'inden
 iltihap gibi akıyor içermize
 akıyor
 köşkerin ve balıkçıların anısı
 duruyor gibiyse de yerli yerinde
 aslında yalnızca bir kadının ölüsünü gezdiriyorum ben
 ölümünden başka anısı olmayan bir kadını
 modası geçmiş kadife giysiler içinde
 çünkü bazen de insan zamanı aşıyor
 çünkü akıyor küçücük bir kaba her şey
 bir bahçe
 askerler
 ve kuşlar

hâlâ kazıyorlar"

Bir kişinin mi, herkesin mi yoksa?
 karıştıran beni ve çıkmaza sokan
 gömüyü savuran barbarca
 kanaryayı boğazlayan
 bir Çarşamba öğleden sonrasının
 şahdamarını kesen bu eller"

Hacer

Hacer

içimden geçenleri bilemezsin,
 taşıtların, sinema görüntülerinin
 ve keman seslerinin çoğalttığı
 gündelik bir kalabalık arasında
 düpedüz geçenleri Hacer

bir kadın

koltuğunda kahverengi bir krızalit gibi oturan
 ve dünya gözlerinde

ters basılmış bir çıkartma gibi duran

bu yüzden her hafta Perşembeleri

örgüsünü, Tevrat'tan bir bölüm bitimini

yüreğindeki cinayet biçimlerini

ve o zaman güzeldi, yumuşaktı-tutarak

sarışın perçemlerimi

çok sonraları öğrendim Tanrı'ya inanmayan bir Hahamla

her sabah bir cümle daha atarak Kutsal Kitap'tan

kısa ve acaip bir kitap yazan

bir Hahamla

karanlık basıncaya kadar konuşan

ve titreyen ellerine

eski çağ kalıntısı bir kemik

ya da kurutulmuş bir kelebek gibi

biraz korkuyla, biraz şaşırarak bakan

bir erkek

ve daha başka şeyler

gecenin sürtüştürdüğü belki bir milyon beden

o korkunç ege sesleri,

sen bilmezsin Hacer

biz tam deniyorken
 bıksak da, anlamsızlaşsa da artık
 insan olarak bize kalan tek eylemi
 geçiyorlar. Bir mastar mıdır geçmek
 herşeyi donduran bir zaman kipi mi?
 Sanrı da olabilir luminal dalgınlığı da
 ama bu zamanla nesne arasındaki anlaşılmaz ilişki nedir ki
 her şey geçiyor ve hiçbir şey anı olmuyor,
 ne ölümün melankolisi
 ne ölünün gözleri.
 Gövdemizin en olmaz yerinde
 katlaşıp kalıyorlar üreyen
 sonsuzlaşan kanser hücreleri gibi.

Bir günlük haline getirdim Hacer
 camdaki buğuyu, öğle güneşini
 en tuhaf dergileri
 bilmiyorum nasıl ve ne zaman getirdim
 ama durmadan yazdım olup bitenleri

SALI

Seni hiç anlamadım ey Yahudi hüznü
 din ulularını, bağışlamaları
 yabancı insanlarız burda
 bir cambazhane çığırtkanı kadar
 verimsiz, acılı insanlar.
 Sanki herşey, pardesümüzün biçimi
 futbol maçlarının sevinci
 içimiz, aldığımız akşam gazetesi
 ayırıyor bizi. Ve işte cenazemiz
 ne kadar bağırırsak ama
 birşey duyuramıyoruz. Çünkü kent
 bir sünger gibi emiyor anlamı.
 Seğiren bir göz var içimizde
 sanki götürecekler bugün değilse yarın
 yarını bugün yapan dehşetli birşey olmalı
 deliliği yakıştıran, ölümü giydiren

işte cenazemizle kaskatı kaldık
son bu. Güneşsiz, siyahlar içinde
geçiyoruz Firavun çölünden

Dağılırken sis gibi Tanrı'yla ilintili son söz
çevreliyor tabutum gibi beni betonarme.

PAZARTESİ

Bir haftadır babam alkolün içinde
cenin gibi saklıyor kendini,
yüzyıllık geçmişini
bir su dalgalanması gibi anımsayan
ve anlam bulamayan bir cenin gibi.

Sesler diyor – O tehlikeli harflerin
en ilkel cinayet aletlerinin
metalsi sesleri. Çekişiyorum onlarla
boş ne kadar uğraşsam
giriyorlar benden içeri. Cevapsızım oysa
soğuyan bir krater gölüyüm, donan;
ölü bir gövdeyle doluyum çünkü
gözkapaklarıma kadar doluyum
ve onun dikenli uzantılarından
işaretlenmişim kargışlı bir tutsak gibi.

ÇARŞAMBA

İşaretlerle dolu zaten bu karışık dünya
abanoz bir yalnızlığın içinden geçerken
sağa dönülmez: akrep sokması gibi,
bir berber dükkânı, yanından
çamurlu bir sokağa saparsınız
orospular ve esrarcılar
ceplerinde daima güneşli bir kartpostal taşıyan,
güneşi bulamıyoruz. Ve levazımatçı Niko

Dediğim en aykırı şeylerin
 en aykırı biçimde yeniden birleşmesi
 durmadan birleşmesi en ürkek içimizde.
 Çünkü sürekli bir konuşmadayım işaretlerle
 apansız, gecenin milyonla anlamı oluyor
 güçsüz ve kıpırtısız sperma, dışı karanlık
 ölümü billurlayan borazan
 cıgarasını tüketen kar bekçisi
 ey en uzak yosun, zaman gibi kıpırdayan
 ey ellerimin kayıtsız depresi

bir gövdeyle doluyum çünkü
 beni hiç sevmemiş anıtsal bir gövdeyle
 ey yontucu, sonsuz büyüler bilen
 onu gömdük mermerin en iyisine
 ama bir akreplerle konuşuyorum
 bir onun eliptik yüzüyle

19 EYLÜL

Gölgeye bak. Duvarı geçiyor
 herşeyi geçiyor, alkolümü de
 aklımın en gizli köşesini de
 çünkü biliyorsun "ölmeni bekledim" demesi bir gece

"kaparak kitap açacağını
 memesinin az üstüne sapladı
 ve fışkırdı kapkara kan
 bütün geçmişimin üstüne"

Kim göğüsleyebilir gerçeği?
 Odalardan odalara kaçıyorum,
 çekişe çekişe pazarlık ediyorum
 gecikmiş cenazemi,

çiçekçi dükkânlarını dolaşıyorum bir solukta
 bir ringa balığı alıyorum, biraz telefon kâğıdı
 güneşi bulamıyorum ve sonra yine Niko
 çürümüş, sancılı bir diş gibi

ve hemen alkole
 çünkü yaklaşıyor gölgesini gezdirme saati
 çünkü bu upuzun gecelerin
 yani alkole
 ve sıkıyönetim

Gölgeye bak. Gölgesinin

21 EYLÜL

Herşeyin yanıp yıkılması için

23 EYLÜL

Evi tutuşturmak istiyor
 ve tekrarlıyor durmadan:

kimse bağışlanamaz artık
 kimse bağışlanamaz artık

30 EYLÜL

Götürdüler.

Hacer
Hacer

her rahimde biraz kendimi kazıyorum,
insanı delirten korkunç diyalogları
günlük sayfalarını
alinyamızın çoğaltılmış baskılarını;
gitgide kararan belleğimi
hep aynı şeylere rastlıyorum orda
bir cenaze töreni, bir kitap açacağı, bir deli gömleği.
Kazıyorum işte;
bilmiyorum seninle yatarken
kiminle ne için çiftleştığimi.
Çamur bulaştı her yerimize,
okulun tatil saatine avluya yuvarlanan
sarışın perçemime;
belki de rahimlerden geliyor bu çamur
bu sonsuz karanlık

"doktor kanama yapıyor"

Kazıyorum Hacer
bir yerlerde ışık olmalı azıcık,
dışımızda da bir şeylere çarpıyoruz durmadan
içimizde de;
gürültüyle sürükleyip götürdüğü rüzgârın
bir gökyüzü iskeletine
bütün iskeletler gibi anlaşılmaz ve karışık,
mırıldanan keçi sakallı bir caz delisine
şehirlerarası bir otobüse;
iner inmez
kasaba kırmızı bir atkı gibi gözlerimizi alıyor,
ve bir din bilginine,
bir sözcüye.

Yığınla şey anlatıyor taşılara
ve albüminlere ait.

Bense ayrıntıları merak ediyorum. Örneğin
bir tünelden geçerken neler olur?

Öne doğru devriliyor bilmece uzmanı bir kadın
 yalnızca gözlerini bıraktı geride,
 her yaz bir kuş olup
 tüneyen gözlerini denizin pervazına.
 Bir başkası geride kaldı. Demir köprünün orda
 nasıl da dönüştü bir ırmak çağılısına?

Ve bir sayım memuru girse şu anda
 kim var bu eksilmeyi açıklayacak?

Bir kuzgun Hacer, kanatlarını çırparak
 dolanıyor başımızda. Anlatıyor az önce
 bir yangından döndüğünü
 ve kundakçıyı biraz herkesin yüzünde gördüğünü
 ve atalarımızın birbirini öldürdüğünü.
 Onlardı öz yurtlarından kovulan,
 horlanmış kadınlar ve yaralı erkekler
 taşıyorlardı oradan oraya çöl güneşini
 gümüş acılar üzengisini,
 ve yalvaç öyküleriymiş bütün oteller
 ve otellerdeydi
 küşüm ve keder

anlatıyor afyon yapımcısı
 tüketilmiş bedenlerle konuşan,
 eski tanışlar olmasak karıştıracağım belki de
 o ilaç karaborsacısının
 paslanmış cilete benzeyen sesiyle

konusuyor:

karanlık olacak
 çamur olacak
 ölüm olacak

Hacer birşeyler yapmazsak
 gözlerimizden fışkıracak
 içimizdeki taun.

Dünyanın bu sonsuz korkusunun
 biriktiği her yer,
 buzul gibi usul usul kayan gözbebeği
 alkolün çılgın bir sözdizimiyle devinen lehçesi
 bilgelik ve rahimler,
 anlatabilseydi bize sürükleyip götürdüğümüz
 bu kalıtı Hacer
 bu gürültülerini duyduğumuz yıkılışı;
 yitirilen ve belleğimizde kocaman
 bir zebercet gibi parıldayan
 ilk ışığı,
 kan damlamamıştı daha
 çeliğe ve acıya su vermiyordu
 anlatabilseydi.
 Ve anlatabilseydi
 ömrünü formüllerle tüketen en eski simyacının
 kâğıtlarını yakarak bir akşam
 neden dağlara doğru gittiğini?
 Ve bizim ikide bir kendi sesimizden
 irkildiğimizi.

Doktor tampon yapın

Bir şey mi dedin Hacer?

Tampon yapın doktor, tampon yapın

Daha şimdi anlıyorum Hacer
 her sorunun ille bir cevap istediğini.
 Ve sanki bu çukuru kazdıkça
 bulacağım ilk şeklimizi;
 işte annemin gelinlik resmi
 Tanrısız bir Haham
 sarışın bir çocuk
 alnına düşüyor perçemi
 ve babamın deli gömleği.

Tampon istemez Hacer
birazdan uyku gelecek
ve sessizlik olacak
ve huzur olacak

Şimdi herkes bu ölüyü soruşturacak
evet Hacer'im diyorum ben
solgun ve artık büsbütün korkak

*Çünkü herkes bir yankı bırakacak
kendi dehşetinden,
ve herkes içinde aynı dehşetin
ve bölüşüyor aynı cinayeti
lokanta duvarında görülen acemice bir resmin
içindeki dondurulmuş figürler gibi*

SÜRGÜN

– 1979, *Ada Yayınları* –

"Sevgili Sürgün, bulunduğun bütün kıyılarda"

I.

Karın yabancı tınlaması kesilince

Herkes ölülerini toplar
depremin, donmuş belleğin
ve tarihin kalıntısı altından

Ey aşk ve av saatlerinin omurgasını anısız bir haykırıyla savuran gel-git zamanının ay çekimi ölümler

Ey uzun ırmakların, yaz göklerinin, ekim ayının tutsağı ve uslanmaz özlemcisi

kalır ardında bozkırm sanrısız sesi
ve yalçın kayalar.

Şaşkındır harmanın soylu korosu,
ne büyük ilkyazı muştular
ne dölün güvenli ayak izini;
yas'ın ergimesidir duyulan.

Sen mevsimden ürken Sürücü
coğrafyayı dağlayan,
unutuldu ağıt yakıcılar
yüreğin başkaldıran ilk Söz'ü;
yıldırıcı gecedir fışkıran
iris çürümesi ve civalanma
toprakdan, soğuk su kaynağından

Ey bakır sesli Sürücü, yayılır dağ çeşmelerinin
serinliği sağ avcundan
koruların hışırtısı diyorum sol avcuna
rüzgâr ve güneşle dövülüş kadın yüzlerinin tarrakası
bunlar da
geçip gidiyorsun tahta köprülerden

Sana derim: Gün geldi, inceltiyor bıçağı çakmaktaşının kavı,
 taşkınlar ve büyük yangın, ey göğsünde bin yıl barındıran
 çoban yıldızının, ilk tekerleğin, su biliminin
 yılı
 tohumun menekşe vakti nicedir yağmalanan

Gücünü ve sabahını kuşanmış vakit
 uykusuz bilgenin, gerilmiş kasın vakti:
 Sızıyor anısı yitik şölenlerin
 toprak testilerden, duvar yazılarından.
 Herkes bilirdi şölen ayını: Mayıs,
 kırk günlük yoldan gelirdin çavlınsı Ozan
 duru sedefler korosuyla.
 Oğlağında tehlikeler
 ve şimşegi yağmur öncesinin
 aşkınsa havayı aydınlatan.
 Gebelerdi sözün coşkuyla
 toprakçıl ve yiğit halkını
 ve bütün su kaynaklarını

Kavmim derdin, sonsuzun kabuğunu soluyan
 gecenin büyümlü kemiği kavmim

Ey Şair sarsılıyorsun Sözlüğü açınca:

Mayıs, beşinci ayı yılın.

Dağıldı uğultulu şölen alanı,
 şimdi ölüm ve yalnızlık
 sözcüklerinin biricik anlamdaşı

Biçimledi çünkü kendini bozkır, özlemin iyonu da çatırdı-
 yor sürgün Yazıcıların altında;
 yel değirmeni, yıkık direkler, susama ve asit akşamının gı-
 cırdayan yük katarları
 uçurum dönencesi ve fırtına
 keskin bir hüznün kokusu, kadıncıl ve erkek, gurbetçiliğin
 avadanlığında ve omurunda kentin
 ve bitimliyle soydaş olan
 ele veremedi o alnı daha,

gümbürdüyor yasasında granitin

Bayat ekmeğin ve tuzun
ve toprağın ey Sürücü,
malgamamsı han pencerelerinin
ıssızlığa açılan kepenklerini
aç kargaların çığlıklarını anlat bize.
Nasıl bir bitkidir afyon
yarasa
nasıl bir kuş?
ve ölü doğan çocukların
buğu var mıdır gözbebeğinde?

Anlat lodosun dipsiz kuyusunu da
balıkçının yolunu tıkayan,
kuraklık ve soygun yılını:
kararan su güğümleri, ince boyunlu göçmenler
içimde paslı bir sıkıntı olan kent, hâlâ kulaklarımda
o uğuldayan lav, akıp giden tebeşirli saatler,
solgun yüzlere bulaşan yüzyıllık is
geçmişin ve geleceğin sesinde, biz ki yalnızlık ve
acı bulduk ataların ve toprakların terekesinde
anlat Sürücü ve bildir
sözün anahtarı kimde?

Savrulup giderken gördüm herşeyi
savrulup giderken:
Altın ve buğday
barbarlık ve kum
taşıl ve beden

Bilmiyorum da Sözlüğümden daha umutsuz bir fırtına, yan-
yana duruyor öksüzlük ve gurbet, gözyaşının aylası da sevincinki
kadar görkemli
kullanımları tüketiyorum, nerdeyse avcumda atacak deni-
zin bir siklon ağzına benzeyen kalbi
bir kez daha uyanıyor içimde ağıt
ve gamlı bayram sabahı haliyle taşra

Yüzünün ağrıyan yanını
 durmadan bir dağa yaslar taşra,
 çünkü umutsuzluktur yol
 ve ürkünç bir durulukla
 damlar yalnızlık manzaradan.

Su içmeyecektir artık taşra
 doğurmayacaktır da
 yalnızca haykıracaktır:

Ey gök

acıyı ve konuşmamış ağzı sensin yıllardır mayalandıran
 kar kesildi ve ölümlerimi topluyorum
 çıkıyor kapıların önüne kadınlar, çocuklar, cansıkıntısı

kükürdünü tutuşturur sesin
 bölüşür kuşun kanını çocuk,
 çiftleşir bir elmas hışırtısıyla
 kadın günlüğünü tutar gurbetin.

Karın tınlaması kesilince
 siler camın buğusunu yolcu:

Donmuş kurt sesidir ova,
 kemikle büyülenen
 gururla vurulan kurt sesi.
 Açlığın körelttiği bilgelik
 yalnız ve obur Phallus
 çiçek salgını ordadır.
 İnsan her şeyle ilenir Tanrı'ya
 köpek havlamaları ve acıyla.

Soylu dünya bilgisidir acı
 kendini ete ve tarihe yazan

Kar kesilince

dönüp te en büyük oğul;

kıyının kör gözlü düzyazısını, suskunluğu ve avcının getir-
 miştir kırık yayını

dinginliğini hayvanın ve aletin

dölyatağının ve sesin;

adını kütüğe işleyince:

Kazdım ürkünç Kasım göğünü
 bir betimleme sağnağı yeniden:
 İçimde gezinen üzgün yolcu,
 klavsen tınlamalarının tayfunu
 ulusların ve ülkelerin karmaşasından gelen,
 daima kalıyor oteller ve kar
 kentin ve yüreğin ölgünlüğünden.
 Direnme yuvası ve buluşmadır kent
 Boris Vian'ın saydam Sözlüğünde,
 bense ytonğ diye yazıyorum ve suskun
 darmadağın olmuş Sözlüğüme;
 kesiyor özsuyumu oteller
 geçen zamanın alın kemiğiyle.

Kaçının önünde irkildim
 kaçının odasında ey durmadan Giden,
 tasalı gözlerin ve tufanın anısıyla.
 Biçimlendirdim de elbet
 yalnız bedeni, yolu, denizaşırıyı
 gezginliğin yabanıl ormanını ve sulfatasını
 aşkım ve silahım olan sözcükle
 Yine de büyülenmişiyim o sulfatanın
 Ey Göçebe! Duyum ve sürenin kurdu
 çay bardakları, faturalar, bir gövde harmanı
 kalıyor ardında.

Ama onlar da kaçak İbranî
 geliyor aynı umutsuzluk soyundan
 geride bıraktı onlar da sabahın yıkıntısını
 kentleri, ölüleri, adları
 daha da dönecekler dünyanın anaforunda

Dünya! Kaç kez yitirildi gömün bulundu kaç kez,
 ulusların tozu parlıyor mavimsi zırhında
 diyeti oldun bilgeliğin, sapan ve şiirin sunusu, işte
 doruklarını sıralıyorum: Everest ve Filipin Çukuru, uzanı-
 yorum ilk limon ağacının gölgesine
 hâlâ diridir engebelerini aşan savaşçıların ve
 ermişlerin ayaklarındaki sızı

İşte yeniden çöle düştü İbranice:
 Toprak diyor, ekim zamanı
 yurdum, barınağım ve aşkım
 durmadan sizleri arıyorum işte.
 Bende kaldı hep yiten bedenlerin acısı
 inanmasam da duygunun simyasına
 dağ çöktü ve su dondu, bende kaldı.

Yolcu! Yurdun olmayacak daha bir süre,
 yalnızlığın ve büyük susuşun
 çeliğini kuşan, bekle.
 Ardında tipiye çevirdi Kasım göğü
 sözcüklerim de savruluyor işte.
 Söndüremez artık hiç bir asit
 göğün ve gözlerimin yangınını,
 kar da ürkütemez, yaralı kuş ta
 düşsel yüzün kadar yüreğimi
 Ben en büyük oğul
 dönüyordum azgın deniz akıntılarından
 çürümüş ağaç köklerinin akkorundan.
 Toplanmıştı ölüler;
 yazdan kalma bir deniz hayvanının
 garip parıltılı omurgası
 sürüklenip gelmişti nasılsa
 ve irkiliyordu yolcular
 rastlamakla kendi anlamına:

Sürgün

Daha haritası çizilmemiş, soy kütüğü tutulmayan Sürgün
 toprak adamları ve dülger oğluydu ilk ataların,
 bir armağanı mıydı ki bengi göğün
 tarih aşılarmıştı alınlarına.
 Sende yazıldı bakır çağı çölün
 imzan okunuyor uygarlığın paslanmaz defnesinde.

II.

Ben en büyük oğul
 büyülerim geceyi hançerle
 kıyıyla doruğun özlemini
 yüreğin öcünü kille
 yüzü sözcükle.

Ey büyü, öncüsü soyumun, tipi kapımızda, düşünceyse bile-
 niyor umutsuzluğun operası ve yarın'ın olduran yalımıyla

Ey büyü! Harmanlayan çölün kumunu ve ormanın tehlike-
 sini, istemi körüklüyorsun bir yandan da

karışıyor yıkılan duvarların uğultusuna kır çiçeğinin yağ-
 murlu sesi, cevherlerin çakmaklanmış simgeleri de kazmanın son-
 danın hurrasına

yine de biçiyor taşıtların gürültüsü şiirin tamamlanmamış
 Atlas'ını, naylon ve plastik

tutsağın solgun menekşe gözü, cana kıymanın kristalden
 altbaşlığı

ah ne zaman kutsanacak bu toplamın Bulucusu?

Kutsayalım ve bilelim: Yalvaçların oldu bütün çağlar. Silah-
 larımız dursun şurada: Acıya dayanıklı bir Yürek ve yepyeni bir
 Sözlük

Madencinin lambası ve kandili Ozan'ın
 aydınlat yolu

Hesaplayan suyun sinüsünü, uyduların yörüngesiyle boya-
 nan Samanyolu dalgacısı

sen ya da kahve masalarına tozlu bir yalnızlık bırakan, res-
 min çizili bütün ikindi yağmurlarına

Kaynak ustası sesleniyorum sana da
 sana tohumu savuran
 sana durmak bilmeyen Yolcu
 sana Yazıcı;
 işte her şeyden konuşmanın zamanı:

Eldir ekmek ufağını toplayan ve orağı tutan, yontan fildişini
ve bağbozumu akşamının erguvanını, iklimi derleyen hamaratlık
soylu işçisi dişiliğin

kölnür de yok sensiz platin de, akarsuyun aklını karıştıran,
dölleyen rengi ve göçmen kuşlar enlemini

bilgindir ereğin ey kireç tenli geceyle söyleşen, bitecek gibi
de değil bu her dakika artan hüner, şimdiden leylağın ve fesleğē-
nin kokusuyla yüklü Oğulcuk

nice şeylere yaraşıyorsun cıvataya, törenlere, ölü gömmenin
demir dişli acısını da unutmuyorum, dağıtılmış Ekim gecesini şah-
damarından tutuşturan Devrim'e ey özdeyişler tarlası
tınısı çağların dikenli derisini kendinden geçiren

Flavta

cesaretle yazıyorum Özdeş sözcüğünü
yükselen Kuğu Şarkısı

Yürektir mevsimle birlikte göçen. Kaldı ölü kuşlar ve yap-
raklar

kaldı bir ev: Oğulun ve kızm sevecen yüzü küfleniyor he-
nüz şamandıranın soluğunu kesen sözlerin anısıyla, Ana da gün
adlarından dünyasalın kırını imbikliyor

bir Yazıt olan dünya, bir Tarih olan dünya

Yürektir cevapsızlığı yüklenen

Ey Yürek

yaz bir yere çöl rüzgârlarının görkemli adını, ölülerini ver-
meyen denizin hesabını tut

Salı ve Perşembe pazarlarının hesabını tut, tunç ayaklı tütü-
nün ve yelesi kabarmış pamuğun

tut soluyan yaz akşamının perçemini, terini sildi ve çok oldu
oturalı toprağa

kara ve soylu zeytini de meze yapıyor ve yüzyılların damıt-
tığı Anadolu hüznünü

ey

daha da taşıyacağımız vazgeçilmez urba,
besini burcunda hazineler savuran belleğin

Temmuz denizinin yarı çıplak bekçisi ve dolunay kolcusu:

Bilgin artsın diye acılar

vardın ilk kutup seferinde ve son uzay kenetlenmesinde

İy olanaklar:

bulunmuş ve bulunacak yazıtlar,
kükürt ve buzul yolunun
ey gökgürültüsünü durultan flamalar
hırs, istem ve bulgu;
dalga mekaniği ve zerdali çekirdeği,
onu bulan, gömen ve sulayan
mavi gözlü şaşırtıcı çocuk.
Tarihi ezberleyemeyen yapan çocukların olanağı
ve Şiir
Yüreklidir

Yazıcılar, size derim:

Kim ki ekiyor ve biçiyor kim ki otlatıyor kim ki kardeşinin
çobanı kim ki sözünü ve tövbesini bozmuyor
çiçek üstüne olsun,
kim ki yolunu buldu ve asla dönmüyor kim ki soydaşını kı-
namıyor ve güçsüzlükten utanıyor kim ki acıyı zorluyor ve şarkı
yaratıyor
Esin ve Kurtuluş üstüne olsun;
Ekmek ve İçki üstüne olsun kim ki bir sofraya kurdu ve suyu-
nu sebil etti kim ki sözünü kullanıyor ve kardeşçe bir öğüt çıkarı-
yor ve kim ki aşk ve inan duyuyor ve paylaşıyor

Size derim Yazıcılar:

kırağı düşmüş Mart sabahının ve odalarla alanların meyve-
sini deren kahkahanın Yazıcıları, güçlülük ve doğurganlığın
kanla yazanlar öyküler gerçek olsun diye bilgelik ve hoşgö-
rüyü kuşananlar. Böyle kazanılır acımasız bir bilek, depremi bir
anlatımla da sarsın Yazgı'nın mazgalını

Silahlandıranlar ve İkramcılar
size derim:

Sabaha gebe gün bitimi, acı da sevince. Gene de kolların yü-
rek kırgınlığını, telâşını ölümlünün.
Suyun vakti döner, sözcük te bin türlü kullanır, bilinçse son-
suz bir tohum.

Size derim: Yasasızlık olmadı mı Yasa?

Kollayın: Çoktur menekşenin çeliğe su verdiği, el kitabı olduğu üzücün de

Gezgin büyölüdür fethedilmemişin gizemiyle
savaşçının kargısı sonunda uzlaşır ölümle;
sense bedenın ve ruhun acısına adandın ey Sürgün
anıtın yok ama ülken heryer

Simyanın yitik bilgisi Sürgün
Bedeli ödenmemiş, ödenmeyecek Sürgün
Yalnız benzeriyle konuşabilen Sürgün

Yazıcısı çoğalmayan Sürgün

III.

Yaşamım sana sunuldu sözcük: Geri çeviren dünyayı, yeniden kuran abanoz kükreme

Gecenin ödağacı tütüyor, kapandı ulular çağı. Gülümsüyor bana yeşimsi kadavra

Bir andaç: Umutsuzluğuyla dünyanın bir görünümü ve parlıyor şafağın kayatuzu dişlerinin arasında. Daha okunmuyor bildirin ey Muştucu

Bir im: Yazıtı bulunmayacak, yaşamsa iz bırakmıyor kıvılcımlanan acısından. Bengisu da yok toprağın sürölmesinden, demirin dövölmesinden başka

Yarılmış göğsünde çakılları yansıyor Sürgünlük Kıyı'sının köreltici, sağırлаştıran manyetik tınlamalarla
ve ürkünç kalıntısı siklon günlerinin:

Kaynağını yitiren Büyük Cümle: Yabanılıkları karşılayan, her şey işte, yürek ve akıl bağları, kâğıtlarda unutulup giden bü-

tün o gömü; o betik ki ölü sevdaları derliyor, sözleşmeler ve işe sonverme belgeleri ve bulantısı dökümhanelerin, ıssız bayram akşamlarının, daha ağzın içindeyken paslanan o sözler:

Şarkıyı bir kılıç gibi sevdim
sesini ılıman bir kıta gibi sevdim,
bir yabandım ben. Yurtsuz
ve baharsız
izinli bir erdim

ey gemicinin ve şairin şarkısını çevreleyen taşlısı küf, bir yalnızlık hep ertelendi okunması. Ey öncülerin yolunu tıkayan

Leş akıntıları gözlerinde geçmişle içiçe, geleceğe gebelenmiş. Yine de soylu bir alaşım tüyden ve spermadan, bulutsuların gümüşünden ve tozundan patikaların

ve daha Yalvaç'ı belirmeyen oteller soyu: Yoksul, dilencisi iyotun, duyulmuyor yaz güneşinin hıştırtısı da, bitkin, toprağı nasılsanmayan

ve tutsaklar

Gerçek Yazıcıları tarihin. Kamaşmış dişleriyle ısıyorlar bir volkan çiçeğini, kurtulmalıklarını topluyorlar
ah, ne gün olacak o gün

Kıtanın nehirleri de gözlerinde işte, vurup durdu kumsala sürüklediği yıkıntı: Avlanmış bir Yürek, günücüler, göçmen sürüleri

Fora

Fora çercilerin sıkıntısı, eli değmedi daha hiç bir oymacının yerbilimcinin kazması fora: Hangi zamandan bu göztaş burçları ağulayan. Oğlak'ı ve İkizler'i, ötekileri de kerterize gelmeyen nereden doğabilirdik başka?

Fora yol sorma lehçesi: Ekine başlanacak. Ey acemi gündelikçi öğretecekler tmazlamayı sana da. Derin karardı şimdiden, susuşunsa bir uçurum

Ey kadastrucu neler gördün yıkılmış kentlerde? Açıklasın

bize yüreğin ve taş yontucunun işleyen keskişi:

Yörüngesini çizen sonsuz bir iç çekme

düşüncenin aleve verilmiş burcu. Ne korkunç doğumlar
yaptı badem ağacının tohumunu silip süpüren bora kavşakların-
da, tam da çığlıklar yükseliyordu gecenin kimyasından
ve kanayan bir hayvan yarası
Soysuzluk ve Ölüm dedi kardeşini yitiren

Dinliyordu kurt seslerini ve tecimenlerin çığrıışmalarını, her
şeydi alım-satımı yapılan

Açıklamak istiyorsun ey Bilici daha baskın uğultun kayın
ormanının gürüldemesinden
ama gelmedi Vaktin

İniyordu gece fosforsu, çakmaktaşıdan da sert; boşalmış
bedenlerin üzerine. Hangi aşkın anısıyla ey Ulu Organ?
Yok ediyor anlamı sis düdüğü

Böyle öldüydü ilk semender.

IV.

Ey imgelemi her şeyle çiftleştiren kadavra, evrenin gizi ka-
dar çok insanın gizi, ben de ayırdedilemem senden
aynı fırtına göğünün demircisiydi benimle de konuşan, du-
yuluyordu uğultusu bozkır yelinin
ve çok olmuştu Ozan'ın kandili söneli

Dağlanmıştım ateşle tutkuların, bağısızım dedim ey Siren-
ler'in şarkıları geliyorum dolu-dizgin, sunuyorum erkek gücümü
tehlikenin ve özlemin tırpancısına, etimi kerpetencilere ve bu teci-
men dünyaya acımı

Ey beni çevreleyen büyü helezonu
sualtı kentlerinin fosforsu büyü

Orada gömülü çocukluğum çevir soğuktan kızarmış yüzünü bana, kokusu hâlâ ellerinde sıcak ekmeğin

Karartma günleri:

Tahılın gücünü bilmiyor daha okuma-yazman, uçak başka bir adı kuşun, kar da kelebeğe özdeş bu çamurlu yolda. Ey kırlar, sen de bir anı olacaksın duru ve parlak dere

Yitiriyorsun ekmeğin karnesini gözyaşın kış ikindisini ayrıştırıyor. Daha İncil'i yazılmadı bu küçülmenin

bir leylak kokusu gülümsemesiyle öldü ninen, "Ekmekçi Kadın"ı okumuştun gece. Halk hikâyelerinin ve masalların bilgesiydi, yoldaşlarıysa cin ve peri tayfası

bir ölü daha var şarapçının kapısında bulunan. Barınaksız, yüzünde bir çakal sürüsünün ulumasıyla donan. Çekişiyordu delilikle

savurduydu bir güz öğlesinde geçmişinin gömüsünü: Parasız yatılı ilk gençlik, Öğretmen Okulu'nun müzik bölümü, kartalın kanat çırpışlarıyla açılan ele geçmez ferç

fazla bir şey de bilmiyordun ey İspirtocu, bir bardak şaraba eski tangolar çalan

Çocukluk tokalaşmadık nicedir, ökseler kuruyorsun hâlâ, arının balı gökkuşağının efsanesi de geliyor avlağına. En eski gerçeğin gezegenlerarası gidip gelmeler

bir kez bile irkilmedin ölümler toprağıyla

Fatihler geçti üzerinden parlıyor tolgaları gözalan doruklarda. Kavimler daha da parlak, bakırın ve plastiğin bulucusu utkuyla bozgun arasında

Bense kanıyorum cübbesinde yiten ermişin esrimesiyle. Cüzamlının umutsuzluğu da bende, tayfanın anaforları çevreleyen sevinci de

etimde kentlerin sustalısı. Bir çavlan sanki kanım.

Sarsılıyorum giziyle yakamozun, bedense hep yalnız kalıyor.

V.

Ay doğdu, yedi taşkın ve yedi kuraklık oldu

Ey kuyu suyunun acı tadını gezdirenler
Ey yok edilen ormanların yasıyla içenler

Ve dağıldı kardeş sofrası ve korku düştü içlerine

Biri "kaygım kılavuzluk ediyorsun bana, hiçbir beden O bedenden değil" dedi

Biri, "Bengilik yok, yaşamsa yaşadığımızdan başka şey değil" dedi

Biri, "Ey aldatılmış Çinici ne görüyorsun gözlerimde ölümden başka?" dedi

Yakındı kardeşlerini yitiren Küçük:

Yuvamız ne oldu?

Anılarımız ne oldu?

Nedir bizi şartlayan amansız Yasa?

VI.

Unutulmayacak ayrı düşmüş soydaşların yazıları:

"Kaçınıcı yaz? Geçti hüznünler bırakıp ardında;

istiridye kabukları ve o serin mavilik

umutsuz akşamların saldırdığı güneş

çekişip durmuştu nasıl

içimdeki sonsuzluk duygusuyla.

Geçti: Yaz ve sedef omuzlu çocukların sesi,

dinginlik ve alkolden kadırgalar

ve ihtiyar postacının ölüm haberi.

Zaten bir haber çağıdır bu kilden zaman

saçmalığa, frengiye, ölüme alışan.

Alışan yalnızlığa. Alışıp ta öz bedeninden

acıyla büzülmüş bir taşıl çıkaran.
 Buydu bana kalan andaç
 toprağın söyleşmeleri
 ve tarihin yorgun bakışından.
 Nereye döndümse zımparaladı anlamı başlıklar
 o boy afişleri ve amansız tecim
 adım başında da bir ilan.
 Aşk belki de hiç olmadı, özgürlük te öyle,
 sunuldu şölenine ey Mutsuzluk
 gövdemden daha ağır yüz bin belgeyle.
 Dokunulmuş bir eşya duygusu
 artık iyice sararmış bir parşömen
 buydu işte kalan bana
 bütün o metalsi rahimlerden.."

Ben derim: Paslanmaz her zaman şarabın tadı
 can vermez gün de bir hayvan iniltisiyle;
 kayıklar sallanır, bir martı güneşe çarpar
 havada aşkın ve dünyaya güvenin sözleri.
 Bıçağın keskin soluğu, bir göktaşı olan sesim
 telefon numaraları ve semt adları ezberler:
 Kurtuluş ve hıncanın Dolmabahçe alanı,
 ah öpüşle yumuşatılacak bu sertlik
 yalnızlığın demiri de dövülecek kabul et.
 Altında bir orman kıpırdıyor bu kararmış yüreğin
 bu susamış ağızda pınarların yeşimden çiçeği.
 Ben de dinledim kaç gece ölü çocuk seslerini
 akşamı bir uçurummuşçasına taşıdım yıllarca
 ve konuştum taşılı sözcükler soyuyla.
 bitirildi sonsuz bir iç çekmeyle Temmuz.

Ey yüreksiz beden, intihara benzer zaman
 Ey bilinç: Ayrılığın yalımdan mühürü güz
 ve kötü manşetler ve giden dostlarla sarsılan.
 İşte tutuldu su yolları ve susuş oldu
 işte oyuyor kendini zamana o kederli yüz.

Yine de derim: Sıcaktır her zaman ekmek
 şiir bir muştudur ağıt olsa da;

yaz göllerinin kadifeden muştusu
yumuşak kar sesinin doğurgan muştusu,
tarihle hesaplaşan yürek ve el gücünün
toprak altındaki nemli tohum muştusu.

Derim: Şöleni var silahın ve döl yatağının
ilk yağmurun, ilk oğulun, ilk Hayır'ın.
Al gel geçmişinin gömüsünü...

Yol ağzında kalakalmış bir soydaş yazısı daha:

"Ey alçak gönüllü Koca, yitirdik yürek bilgeliğinin gizini,
sesimiz kurumuş bir ağaç kökü
türküm de kavrulan bir başak.
Unutulmayacak
çavdar ekmeğinin, huysuz kış akşamlarının
ve alkoliün yaralı anısı

Alkol: Yüziümüze sinen yas mevsimi. Ergeç noktalayacak olan
günlerin iskeletinde çırpınan imgelemi. Bu imgelem ki tarih öncesine ait
korkunç ne bulduysa:

Tirşe gözlü bir soy, akkor memeli Sütana.
Bitki örtüsünde bakışınız, işte kısır kaldı kadınlar
ve orman

saydam deniz kuleleri, tan yerinin güzül den doruğu, akik elli göl
üreticileri, ey Ece ağzında ilkyazı getiren, baharat kokan küçük çarşılar,
Dirlik ve Özveri'nin demini çeken, kendini sınayan mercan gökler, söz
dizimleri, yanılğılarla

indi kargış.

Ey ölü çocuklar ve Kız-analar yılı. Ey Kız-ana, kuşandım seni
yurtsuzluğun burcunda, solgun alnın demiri avcumda zonkluyor hâlâ
al gel rahminden o sonsuz çığlığını ve suçla:
Kindi bana insanlığın soylu bir geleceği olacak diyen?"

Cevapla bu cevapsızlığı
ey yanardağ kesilmekte olan Usta.
Dondurulmuş kırlangıçların değil
küflü çarşıların değil

afyonlanmış ölüm işçilerinin değil,
 akar suların, ergiyen madenlerin
 hünerine sunulmuş granitin
 çoğala çoğala yol bilgisi edinenlerin
 kahkahasının billûr çanı kar gecesini tutuşturan
 çocukların vaktidir senin vaktin.

Vaktindir:

Ey kadın tuzu ve ekmeği hazır et,
 hazır et kutsanmış bereketini
 o yeraltı bilgini ve imbiklerden çekilmiş
 o ayrılık Sezgi'ni;
 durdu kükürtken gıcirtısı Eylül denizinin
 kesildi ardında boğulmuş kuyular
 bırakan kum fırtınası ve hipnozlu kar.
 Dölle şimdi bu atalar toprağında
 edimle inancı,
 aldanişla yeniden buluşu.
 Haykır son defa ve buluşsun Sözlüğün
 Kamunun güvenli kollarıyla.

Vaktindir

ey şakağmda buzullar uğuldayan Usta...

SÜRDÜRÜLEN BİR ŞARKININ TARİHİ

– 1981, Tan Yayınları –

Oğlum Deniz için

1

gözyaşları yeniden doğurtuyor bizi

DENİZLE ÇIKARDIM YANLIŞIMIN HESABINI

Gördük denizi en sonunda
 yankılanan bir şafağın ardından.
 Geliyorduk yorgun ve yanlışı
 bir kışın kilitlenmiş pasından.
 Gördük işte bütün dilleri yaratan büyüğü
 ve günlerce baktık
 mıknatıslanarak güneş ve ayla
 baktık da birbirimize sorduk
 bunca ölünün nereye gittiğini.

Dedin ki:

Sonsuz bir iyiliktir deniz
 ölüleri dönüştüren kendi bileşimine,
 sonudur ürkünç göçebeliğin
 çocukların erişilmez hülyası;
 bir merhemdir gece tutkusuna
 huzurun düzgün el yazısı
 ürkmez serüvencilerin
 ve Eylül günlerinin tohumu
 ve ilk bakıştır dünyaya.
 Ondadır çam madenlerinin
 ve şiirlerin
 başlangıcı da sonu da.

Dedim ki:

Bunca ölümü nasıl biriktirdim içimde
 ve unuttum özdeyişini göklerin?
 Kapladı kentlerin küfü sözlerimi,
 yokladım titreyen ellerimle
 bütün yabancı gece bitkilerini
 ve ağulandım sonsuz bir korkuyla.
 Hep tehlikeli şeyler gezdirdim
 bir halk öykücüsü
 bir çiçek bilgini olmak isteyen
 güzcül yüzümün derinlerinde.

Yarı aydım da bir akşam
 sordu ilkyazın doğurganı oğul:
 "Talan edilmiş bir gömüden farkın ne?"
 Ve vurdum geldim işte
 yüreğimin ve yanlışımin hesabını
 denizle birlikte çıkarayım diye.

Yandı gözlerin sinanmış bir hüznüle

köreltti ayın şavkını, sesinin
 kadife kesilmiş billûru
 iklim değiştiriyordu sözlerin:

Ey Erkek, Ey Savaşçı, Ey Baba
 yaşam ölümün deneyi
 ölüm de yaşamın,
 yazmıştın da bir yerlerde
 durulduğunu bulanık suların.
 İşgücü neyi bilir
 menekşe neyi solur
 o çiğ düşme vaktinde,
 çelik neyi suladı
 eklenip bir serçenin yüreğine?

Umudu dedim,

ürperdi denizin üstü.

KARIN SESİ ŞAHDAMARIMDA

Ey güzün avlusunda balkıyan gökyüzü
 okudum bir yirmi yıldır
 çocuklara ve otobüs yolcularına
 güvercinden ve çelikten günlüğünü.
 Çizdi akarsuyun kaynağına çocuklar
 şiirin vazgeçilmez gerecini: Hüzün
 ve söğütten bir efsane damıttı yolcular
 çektiler özlemi imbikle bozkırdan.

Hüzün bir koku ve taddır ağzımda
tütüne, sözlere, geçmişime karışan:
Çocuktum, uyandığımda bir sabah
yapraksızdı artık kiraz ağacı,
duydum dünyanın korkunç akıntısını
karın sesi geçiyordu şahdamarımdan,
dedim bir mayalanmadır hüzün
dirençli, kuşkulu, yaratan bir mayalanma.

Ey çırpınan bir kuş yüreğiymişcesine
bana tan vaktinde cennetini sunan kadın,
kim bozdu elma mevsiminin andını
o yeni bileyli Şubatların
özdeyişler ve şiir dokuyan tezgâhını?
Örsünde ağulu akşamların
dövülen mercan sesidir
biri fildişi, biri menekşe olan
zorlanmış şakaklarımın.

Bedelin ödenecek elbette ey Zaman
ey fışkıran ve ekilen tohum
ödenecek bedelin umutsuz alkol
ödenecek bedelin kanayan hançere
ki hâlâ zonkluyor şarkın
yitik sevincin, yitik bedeninin billûrunda.
Bedelin ödenecek utandırılmış Yazman
senin bedelin de ey yağmur
seninki de ölümden bilge güvercin

Devam ediyorum:

Sarsıldım ta Zap suyunun orda
kısırlaşan bereketin
insan ve kurt gözlerinin
çığlıktan ve sabırdan anaforuyla.
Recep diye biri elimi tuttu Yüksekova'da
yüzüydü o hiç dinmeyen deniz humması,
haftasına oturdum Beşiktaş İskelesi'nde
parmaklarımda taze simit

ve yorgun bir akşam kokusu.
Yazdım: Kimse yetinemez kendi sözleriyle
özlemse eğer yolculuğun hamuru.

Söğüt ve buğday bilgimin özeti,
aşkla bekler bıçağını canevinde
çocuğun dudağından ilk sesi vermek için
çünkü söğüt rengidir benliğin,
buğdaysa yenilmez bedeni
sevginin, kardeşliğin.

Ey bir uğraş tutanın daima çağrılan Adı,
başlanabilir her zaman yeni bir kitaba,
bir kuş toplar göçebe halkını
kadın da hüzüncül erkeğini,
sırala öyleyse ezberinin unutmadıklarını:

Kıyımı, açlığı, yalanı
öpüşün çınlayan sarkacını
yürüyenlerin omuzbaşlarını
en yeşil kuytusunu dağların
ve su vereni bir bozgun akşamında

Oğlum! İlk sayfaya yaz defterini alınca:
dünyalara değer bir bardak su
her şeyden umudun kesildiği bir zamanda.

SABAH KAHVALTISI

Peyniri koymuş ekmek kesiyordun
bir dilim bana:

Dokuz-onbir koğuş nöbetçisiyim
dışarda açık bırakmışlar çeşmeyi,
yarın 10 Nisan Pazar
bahar nara gibi giriyor Sivas'a;
bilmiyorum neresi

menekşeden bir hançer saplamıştım göğsüme,
rakılar içecektim Antep'te
yolda öpüversem birini
sarhoş olur ağzımdan;
dal gibi bir gurbetçi omzuma yaslanıyor
çıkar çıkmaz Tatvan'dan

Bir dilim oğlana:

Gülücüğünü leylak kokusu gibi
çeşme başlarına, sofalara yaysın
ökse kursun kuşlukta
ezberine alsın alfabeyi
kan kardeşi olsun Tokat'lı Hasan'la
bakarsın özlemiştir
hadi öyleyse kar yağsın

Bir dilim kendine:

Dişlerin kamaşıyor aş erdiğin erikten
ayaklarına vuran memleketin denizi
acılı memleketin.
Türkü çağırmak en eski işin,
ağzının bir kenarında Urfa çilesi
ocağa düşmüş, pamuğa düşmüş kanıyor,
bir kenarında yenilmiş Türkmen
ve gidenlerin
hısım akrabası ağlıyor

Özenli, hamarat ekmek kesiyordun ki
türküyü İznik Gölü'nün orda
gece balıkçılı gibi suya eğiyor
ellerin buz tutmuş dağlarda
silah gibi doğrultuyordun ki

Türkü hep böyle kullanıldı memlekette,
göze gelmiş işimizin
zehir olmuş aşımızın
tutsağımızın öcü gibi.

KAÇARIMIZ YOK BİZİM

Uzun boyluyum jandarma
 avcunun sıcaklığı kadar uzun.
 Birikmiş hüznlerin vardır elbet
 armağan et onları bana.
 Bursa işi havlular dokurum hüzünden
 su veririm hançerin çeliğine,
 herkes ustasıdır bu işin
 katmerli gül gibi gezdirilir
 hüzn her yerinde memleketin.
 Hemşeriyiz bir bakıma, durma anlat
 Fırat üstündeki dolunayı anımsa,
 kıtlık yılından imbiklediğin türkü
 bir tasviriydi ki ağbinin
 kan sızıyordu şakağından suya.
 Uzun boyluyum
 su ve kan kadar
 Duramam gezginlik de var huyumda
 yağmur yemeden yetişirim
 Sapanca'nın kirazına.
 Lezzetli olur sazanları
 gel otur bir rakı içelim.
 Kasım, Aralık derken
 dayanır bahar gürültüyle kapıya
 ardından kırmızı mühürlü tezkeren.
 Ucuz olur Mahmutpaşa'dan al kasketini
 bir de fotoğraf çektir Yeni Cami'nin orda
 ayırma güvercinlerden gözlerini,
 sevdalı bir kuştur
 ölümün karşıtıdır güvercin.

Otur şöyle rahatça
 kaçacak yer yok memleketten başka,
 burda olmazsa Siirt'te
 inirim ki toz içinde otobüsten
 çeşmede mendilini ıslatıyordur ki yaz
 şıp diye Gevaş'ta bulursun

Umarımız, kaçarımız yok bizim,
 ne çok yağmur yağacak damlara
 ayak uykusunda sıçratacak
 çığ düşmüş gibi yankılanan
 bir arkadaşın kanayan sesi.
 Acılar irdeleyecek
 acılar bileyecek bizi

Sen herhalde Keban'da işçi olursun.

ÇOCUK, GÜVERCİN VESAİRE

Anasıyla uyanıyor çocuk
 serçeleri öte öte:

Yüreğimde ırmak var
 ırmağın da okul mokul bilmeyen
 uslu durmaz türküsü,
 akıp gideceğim buradan
 hoşça kal diyeceğim bacaların yurduna
 yıkayınca elimi yüzümü.
 Her yerlere gidebilir ırmak,
 Mersin'de portakal yerim
 Alanya'da muz vardır
 dururum kırlığa ulaşınca
 misler gibi kokarak.

Bulut benim özentim
 aldırmam çalımına,
 hiç balıkçısı yok
 cıgara ve rakı içen,
 tahta köprüsünü görmedim
 dersimde de yazmıyor.
 Toprak da seviyor beni
 indirmiyor kucağından,
 her sabah çıkarken yola
 kıyıda kırmızı bir çiçek
 öpüyor usulca yanağımdan.

Anasıyla uyanıyor çocuk
ekmeğini yiye yiye:

Akıp gideceğim buradan,
ağaçlar hem küçücük, hem de az
kar yağdı mı kalkmıyor
güvercin de beslenmiyor bu daracık balkonda.
Donmuştu gecedен koyduğum ekmek
sıcak su döktü annem üstüne,
aldırmadı birini tuttum da kanadından,
güvercinler de seviyor
insanlar gibi ekmeği.

Ama ben sıkılıyorum
hep camlardan ve gazeteye bakmaktan,
resimler de güzel değil üstelik
ya adam resmi basıyorlar
ya kaza.
Şehir gerillası yazıyordu
amcam gibi sakalları uzamış
birisinin altında.

ÖLÜMÜN BİYIKLI BİR RESMİ

Bilmiyor Rembrandt daha,
yalnız peynirden
ve akarsulardan konuşuyor
değirmenci Felemenk;
nice acılar süzdü paletinden
Paris yollarına düştü ama
henüz Van Gogh da çırak.
Cesaretin bebelikten başladı,
boya dediğin zaten
tüfek gibi kullanılır
haylazlığa, şuna buna karşı.
İki tur danstan sonra
alnından öperdi ustan Picasso
masmaviye kesince

birazdan bu kırk yıllık kavak.
Boş ver ılımanlığa falan
nasılsa vaktin var coğrafyaya
kışın da gitmesin leylekler
oturt bakalım bacanın üstüne,
kar da yandan çarklı yağsın:
bir muştı gibi dinleyelim
damlara, koyaklara inen sesini.
İmzanı at, portakalını ye,
böyle yapılır sevinç resmi.

— Sevinç nedir baba?

Çarşıdan döndüm nar ayıklıyorum sana
parmaklarım uçtu uçacak,
diyelim günlerden Pazar
ütünün kordonunu onardım
boyadım mutfaktaki dolabı,
ellerimin sevinci de bunlar.
Dişlerinin sevinci bitmez saymakla,
kavun-karpuz toprakçıdır
su içerken omzuna dayar testiyi
mendil bağlar başına;
canerik mayhoşluğun birimi
fındık eşkiyâ gibi bastırır da
Haziran vermez geçit.
Vermez hüznünden kimselere
gün sayar, yol izler
arkadaşın Balaban Cerit.
Öyle sevinecek ki
dönünce babası mapustan
bir mimoza olup fışkıracak
duvarlardan, bahçelerden, parklardan
sana anlattığı ölü martı.

— Ölüm nedir baba?

Durmuştuk bir çeşme başında
inerken Mut'a doğru

— Ölüm nedir baba?
ölüm nedir peki?

Ah!
Bıyıkları yeni terlemiş bir ağbi.

KEDERLİDİR TAŞLIKLARIN İSTANBUL

Toplanın, aldırmayın yağmura
yaşadıklarımızın hesabı tutulacak

Anacığım başörtünü sar
bile gözlerinin öfkeli alevini

Bacım ıslansın saçların bırak
tuz ve ekmek koy çantana
sesinde memleketin akarsularını
Isparta güllerini bulundur

Tokalaş kardeşim
Malatya'da pestil serdi
Tophane'de çıldırmış baharı
ve sandıkları yüklendi bu el
tokalaş, çünkü ölüdür yalnız bir yürek

Babacığım cıgaranı tazele
ister Marmara'nın olsun
ister Karadeniz'in
tütününü severdi hepsi de

Toplanın, hüzünlere de yer var
utançtan eğilmiş başlara da
yeni dillenmişler de gelsin
öpelim onları alınlarından
birer gecesi oldu her birinin
çıktılar çocukluktan

Gelin yedi rüzgârlar

yas torbanı şuraya koy Bingöl
 terlisin özlemini giyin Diyarbakır
 İstanbul yıka da gel kederli taşlıklarını
 gece uykusundan sıçrayan dağbaşı
 gölgesi taş kesilen söğüt
 her bir yerin avare serçeleri
 oturun el bağlamadan;
 sanki yenilmiş olacağız
 bir daha konuşamayacağız el bağlarsak

Sen de şöyle geç Yüksekvalı Recep
 bir tas ayranın hatırı var
 adını çıkaramadım
 demek elma getirdin Amasya'dan
 bulgur getiren de sağolsun
 bu testiye Kayışdağ'dan doldurdular
 zarar yok bardaksız içeriz
 bazlama var akşama
 ağıt söylemek için sesimiz

Elini yüzünü yıkamak isteyen var mı
 abdest alacak var mı?

Ölülerimizin adı okunacak.

ESKİ ZANAATTIR GÖRÜŞMECİLİK

Görmedin, arkaya bakıyor penceren,
 tutukevinin kapısındaki akasya
 çocuğun koltukta uyuya kalması gibi,
 yanakları kızarmış
 boya olmuş elinin teki aşağı sarkık
 uyuya kalması gibi,
 nöbetçilerin ayaklarına dökülüverdi.
 Kış erken bastırarak bu yıl
 ihtiyarlar atkılarına sarındı bile,
 annelerin, kardeşlerin elinde paketler
 kazak örmüşlerdir
 yün fanila örmüşlerdir herhalde.
 En eski zanaatıdır memleketin görüşmecilik
 bakır işçiliği gibi
 oyacılık gibi.

Zanaatın ustalığı da elbet sevda işi,
 Mersinliyse oğul
 omzunun tekini denize yaslamışsa
 cıgara paketine anası
 biraz limon kokusu sindirecektir
 ve Diyarbakırdansa
 üç yıl öncesinin pul meraklısı
 kardeşi mektubun ortasında
 yan devirip bardağı
 çayı yeniden demleyecektir

Memleket üzüncü vermez diye yazmıştın
 keşiğe tütün gibidir
 bahçedeki salkımların anısı,
 içinden içinden söyle
 acının ilacı türküdür,
 suda devran görünür
 diye yazmıştın.

İncirin dibindeki kuyuyu düşündüm dün gece
 bakraçla ayran indirirdik
 tahta bir kapak yapmıştı babam

kocaman bir de taş üzerinde;
imza et diyorlardı, imza et
bense ayrılan istiyordum anamdan
diye yazmıştın,
çünkü üzünç vermez memleket.

Üzgünüm yine de,
dün üç yerde hatim indirdiler
kazınmış gibiydi hısım akraba
başörtüsüz bir kadından su istedim
oyuk muydu, göz müydü onlar
biraz mumuyla birlikte eriyen
inançsız ermişlere benzettim.

Görmedin, bitmedi ki süren,
çiçek konmadı mezarlarına
bir maşrapa su dökülmedi,
kediler, sırtlanlar bile
bu kadar yalnız ölmediler.

Üzgünüm, üzgünüm, üzgünüm
gidenler herkesten gitti.

ÖPÜŞMESİZ GEÇTİ BÜTÜN BİR MAYIS

Ey unutulmayacak hüzüncül ilkyaz
seni damıtiyorum hâlâ,
gülüşünü bir şarkı gibi dağıtan
tanıdığım ilk yüzün,
silince camın buğusunu
haykırarak gördüğüm ilk kar tanesinin,
ilk yalnız gecemin
kopardığım ilk kır çiçeğinin
ilk öpücüğümün anısı gibi.
Çınarlar yaprak döküyor sırtlarda
ikindileri sevmeyen bir çocuk
yırıyor kağıttan yelkenlisini
ve bırakarak bir çan sesi gibi

masmavi gözlerini
 son defa bakıyor bomboş kumsala;
 kızağa alıyorlar tekneleri
 kalkıyor aç bir martı sürüsü kayalardan
 kirlenip yalnızlaşıyor deniz
 iniyor تنها bayırdan
 ölümünü bulmak için bir kedi;
 bahçelerinde buğusu tüten yaprak yığınıyla
 suskunlaşıyor kıyı meyhaneleri,
 eller değil birbirinin avcunda
 çoktandır ünlemedi hiç bir garson
 hiç birinin kardeşçe sokuldukları adını;
 sanki dondu da bir buzlukta zaman
 bellek yitirdi o güzel uğraşını.

Akşamın farkı yok kırgınlıktan,
 sıcak simitler
 düğümleniyor daha ilk lokmasında
 şehirlerarası otobüslerin telaşlı yolcusu kalbim
 kalbimiz
 fırlatılıyor da bir çakıлтаşı gibi
 ses gelmiyor kuyulardan
 ve birden titreyerek ansıyor herkes:

Dalıp dalıp gidildi sofralarda,
 içilmeden bardakta kaldı su
 Mart'la Nisan arasında,
 öpüşmesiz geçti bütün bir Mayıs
 vurulmuş kuş gibi düştü Haziran
 güneşin acıyla inlediği kumsala
 ve hiç bunca suçlanmadı Temmuz.
 Ansıyor ama herkes ansıyor
 yırtılan gazeteleri, ajans haberlerini
 sigaralarını yarım söndürüyor
 tezgâhta bırakıyorlar içkilerini,
 yeniden bulmak için yeniden
 epeydir unuttukları bir şeyi.

Çünkü mevsim değişti ölülerle
 belki daha kederlidir gözlerimizden
 yıkık bir ayazmanın
 terkedilmiş bir iskelenin sessizliği,
 yok ortada bir resim bile
 kaç gün sonra kim kapattı bilinmez
 rüzgârda vurup duran pencereyi,
 iyice alışıldı artık ölüme.
 Alışılmadı da
 hep bindiğimiz bir otobüs
 karımızla akşam kavgaları gibi
 dönüştü yaşamın olağan şeylerine
 acı değil artık verdiği.

Sorma başka nedir ki diye,
 kaynağına inilmemiş
 bir akarsuyun izlenimi
 elden ele çoğalan bir andaç
 unutulmayan bir bıçak kesiği;
 kanayan bir sevda sözü
 haber geldiği akşam,
 merhamet gibi yumuşak
 öfke gibi bir anne öpücüğü

Her yere yazdım öfke sözcüğünü,
 parkların küskün vaktine
 kâğıt peçetelere,
 oturup ağladığım duvarın üstüne
 parmaklarımla okşayarak
 kötü baskılı bir resmi,
 utanç da büyüktü öfke kadar.

Onu da yazdım
 yağmurun alevden tuğrasına
 cıgarasına ateş verdiğim
 Hakkârili bir yolcunun
 Hoşap'ın orda çay içen selâmına,
 serçegil bir gurbetçinin
 hadi bakalım dediği

dağbaşı ve tütün kokan yazmasına
ve nedense hep gözlerini kaçırın
bir liman işçisinin
dostundan ürken o güzel avcuna.

Ey ilkyaz
sendin biraz da
dizlerinin üstüne düşen kanayarak,
biraz da sendin farketmeyen
apansız fışkıran gelinciği
ve akşam alacalığında Yeni Cami'nin orda
bir ürperti gibi
omzumuza konan güvercinleri.
Dolduruluyordu kitaplar kamyonlara
açılmıyordu telefonlar
ve dağbaşlarından
ırmak kıyılarından
ölüm haberleri geliyordu.

Ey ilkyaz
gözyaşları içinde
yeniden doğurtuyorsun bizi.

2

*hüziin bulur
konakladı mı yolcu*

EY NİNE SÖYLE GİZİNİ UNUTTUĞUMUZUN

Dağların suyunu bileyen kim?
 Tohum savuran eli çatlatan
 kavruk yüzleri serinleten
 tansıklar anası o suyu.
 Yolculuğun gömüsünü kim çıkarıyor
 ve yeşeren ovanın penbilendini,
 kim çıkarıyor güherçileden
 kurşunla bile ölmez
 şarkının ve inancın sözlerini?
 Oturup da küçük dağ kahvelerinde
 cayılmaz dostluklar dokuyan kim?
 Benim göçebeliğimi, senin sürgünlüğünü
 benim yenilmiş sevdamı
 senin ele gösterilmez yaranı
 ve ayaklanmış umudunu
 birbirine karan kim?
 Kim tutuyor aklında kentlerin adını:
 Kükürt gıcirtısı Muş
 ayakları donmuş Hakkâri
 yıkılmış ayazma sessizliği Tatvan
 ülser kanaması Safranbolu.

Sayalım daha başka adları da:
 Patriot, ellerini kuşlarmışçasına kullanan
 Enver Gökçe, yağmur deriyor Neruda'dan
 gözlüklerinin ardında And dağları, Toroslar
 onca özlem, onca hüner ve mapus.
 Edip mi? İşte hüznün eski bilgesi
 yaşamak yükü ve umuduyla baygınlaşan,
 Fethi Naci, bir canı da Oktay Deniz
 geliyor fındığın ve acının oralardan.
 Gurbetin ve işsizliğin
 şarabın ve sevincin
 hepsinin var unutulmaz bir adı
 ama kim tutuyor aklında bunları?

Elbette yüreği gebeleyen şiir

Öyleyse söyle bana izini yitirdiğim gezgin
her akşam ölümümü içiren çeşnici
yaşamın yolu şiiri gebeleyen ne?

Bir yıldız olan dünya,
simyadan daha yaşlı
ilk oğuldan daha genç olan halk.
O dokur dokursa mermerin ipeğini
açar paslı kilidini gülün
o yaratır
fermanımı boynunda gezdiren
köyün ve kentin şairini;
tuzu ve ekmeği hazır eder
analığın humma tutmuş ayında,
duyulur sümbül kokusu
baş döndüren koynunda

Sen de halktın
ey gözleriyle yüzümü iskandil eden
bütün gece anlattın:

Parçalanırdı geçmişin su terazisi
her sabah bir sırça sesiyle;
ey geçmiş derdim, insana kalan en sonunda
yüreğin gizil dilini bulduran,
beslendin denizin ve toprağın hipnozuyla
acılar ve sevinçlerle sınandın.
Bir ranza bile değildi ranzam
çünkü duyardım çiçeklerin kokusunu
Alsancak'taki bahçesinde bir Rum evinin,
ellerime sürünür geçerdi balıklar
adını anardım çavlandan bir kadının
hâlâ leylak fışkınıydı gözleri.
Yozgat kampını anlatmıştı biri de
sonraları sürgün edildim ben,
nemli bir esnaf çarşısında
okudum kentin adını: Merzifon.
Üç ilkyaz geçti çatırtılarla

saydım ölülerimi bir zaman,
bir ninenin duasını aldım 956'da
"ömrün uzun, düğünün güzün olsun."

Ve soruyorum işte 969'da
ey nine sen söyle gizini
bir bulup bir unuttuğumuzun.

DİRİLEN BİR EFSANEDİR DENİZ

Birden Anka'nın külüdür ki zaman
yakalıyorum kızgın Ağustos öğlesinde
saatlerdir bir kelebekle konuşan
ve görüp te incirin gölgeliğinde
sonsuz kıpırtısını kaplumbağanın
bir kar sabahına uyanmış gibi şaşırان
ezberci çocukluğumu:

Yağmurcul biriyim kuşkusuz
içime sindiriyorum kırkikindilerde
taze ekmek kokusu gibi
anacıl bir söz gibi
Haydarpaşa-Pendik istasyonlarının
incecik, gölgeli kederini,
göçebeliğim işte o zamandan.
Daha on iki tane Atlas'ım yok
yine de yüreğimde sızlıyor kıyıları
acemi bir denizciyim ki üstelik
elimi kesiyor istiridyenin kabuğu
dayıyorum ağzıma avcumu.
Ve kırlangıçların ardından
sağnak gibi boşalınca güz
öğreniyorum kuma bırakılan yengecin
nasıl öldüğünü kıvrınarak.
Acı da duymuyorum, korku da
kaba-sabayım
bu çığlıksız yok oluş karşısında.

Ey bana mevsimlerin belleksiz
 denizin hep dirilen bir efsane
 kekiğin midevi olduğunu söyleyen
 ihtiyar kalafatçı
 buğulu gözleri burnumda tüten dostum,
 seni gömmemize ve anlamama yıllar var daha
 açıklıyorsun ekmeği ikiye bölerken
 siklondan söküp aldığın hikmetini:

"Ölümdür soydaş olan sadece"

Her parmağında bir kimya
 avcunda dönenceler taşıyan dostum
 gürüldeyen bir lav gibi yıllardır
 hikmetin yalayıp geçiyor derimi,
 soydaştan başka nedir ama
 sözcüğün şahdamarını ısırın
 doğayı bir çılgınlıkla avuçlayan
 Lorca'yla Neruda?
 Bir yandan Kış Sarayı'nı basıyor
 ilkyaz depremi gibi kıpırdamıyor mu bir yandan
 öğrenciler Dolmabahçe'de?
 Aynı soydan değil mi
 dağlarda çeşmeye dayanan ağız
 ve uçurumun gibi gibi çatırdayarak
 açılan tomurcuğu gören
 ergin ya da çocuk?

Hayatın soydaşıyız diyorum gerçekte
 bir de ben bulayım diye çağıldayan özsuyu
 Mersin ağacının kristalden gölgesini
 kendini taşlıklara veren gökyüzünü
 yenilgi ve zafer akşamlarının
 uyandırılmış bir yüz gibi sevecen
 çağrılan bir ad gibi şaşkın
 aynı mayadan yuğrulmuş saatlerini
 bir de ben bulayım diye
 Kitab-ı Bahriye'nin el yazmasını
 kadının sabah ürpertisine işleyen

o akikten çılgınlını

Ey hamarat ellerini içimde
bir ağlayış gibi biriktirdiğim dostum
yıllardır gömülerini sunuyor dünya
ve sen kırağı ürpertisinden usul
yakarış gibi memnun
dünyaya karışıyorsun.

İLK ŞİİRİN ADI

Elmanı dişle ve kalk
vaktidir gökyüzü nöbetine girmenin
anan hazır etti suyunu mataranda
alaca mendiline sardı katığını.
Göztaşının, nemlenmiş tuzun
kesiğe vurduğu kara tütünün
ve mürdüm çekirdeğinin bileşimi
sabırsızlanıyor artık bilinmek için,
öp erkenden ustanın elini
avadanlığını omuzlan
gecikme ey yerbilim öğrencisi

Gecikme ey yerbilim öğrencisi
çoktan ellendi kıyısında duracağın
ırmağın kamaşmış derisini
bilgelğine susadığın çocuk
ıslığını içinde gezdirdiyordun gecedan beri

Dağıt kitaplarını, yola koyul
unutma borçlarını ödemeyi
geçmişinin gömüsünü savur
bir göktaşı olan sesini bile
denizi afsunlamak için
buğdayı çınlatmak için
dağ köylerinin gecesini diriltmek
ölüleri betimlemek için, bile
Sesin ki dünyanın tırpanı

sesin ki atlıyı kamçıl原因 kar
bile, tek adres gerekmez
unut önceki yolculuklarını

Unut önceki yolculuklarını
yeniden öğrenecek içindeki barbar
kentlerin, uğultulu rüzgârların
seveceğın kadının ve ulusların adını

Merhaba de göreceğın ilk canlıya
adını koluna dağla en iyisi

ilk şiirin onunla başlayacak

ULUKIŞLA'DA SAAT BEŞ

Saat beş. Yoğurt vuruyor analar,
akşam
kaçak tütün gibi koyu, yumuşak,
alev almış göçebe bir kurt sesi
kalaysız bakraca, buzlayan ovaya yansıyan,
yok tipiye gem vuran
ve narayı hançer gibi kullanan atlılar,
toprak suskun
anaların güz bahçesi kesilmiş gözleri
zehrini içine akıtıyor çıkırıklar.

Saat beş. Zonkluyor belleğimde
Aksaray yolunda gördüğüm
gülgillerden bir bitki
Şemdinli'de ırmağ gibi akıp geçen
yemyeşil sübyan ölümleri,
alınları dövme kadınların
uçurumlardan daha yabanıl
söylediğı ağıt mıydı, ninni mi?

Bir pişmanlık mıdır yaşananlar?
Elini bir an suda unutup gitmesi,

bakarken ardından ağbanî hırkaların,
 insanınkine benzer kederi
 yalnız kalan tahta köprülerin.
 Gün kaydını düşer çıplak çocuklarla
 bellek körelir düşürülmüş bir elmas gibi
 kurumuş bir dere yatağında.
 Yaralı tavşan ne bırakır ki
 ardında kan izinden başka?

Isparta'da koku yapılır gülden
 Aksaray'da bıçak gibi yalnızlık
 Hakkârî'de efsane.
 Balkıyan bulutu görür başak
 mavilik gülümseyiş gibi titrediğinde,
 ben erken ölümü gördüm
 Ulukışla'da saat beşte

Yalnayak suya basıyordu bir çocuk.

SİDE

Ey o yitik ülkenin evladı
 duruyor hâlâ denizin üstünde
 toprakçıl bir kelebeği
 olduğu yere mihlayan kahkahan
 ayaklanacak nerdeyse tören yerinin kalabalığı
 bir silkinişle küllerin altından

Aynı loncadanız ey taş ustası
 tomurcuk gibi çatlıyor ağzım
 su içerken yaptığın kurnadan

Ey denizin kopkoyu tuzundan
 bir aşk gibi söz eden kılavuz
 elimden tutup gezdir bana
 soylu bir halkın kıyılarını
 dayanıklıyım bin yılların gizine
 üstelik gerçek yaparım sanrıyı

Herhal kendim de bir sanrıydım
baharat ve köle ticareti çağında
haykırdım acımı ve gizli kimyayı
kilin ve iyotun karanlığına
ayaklanmış bir yürekle çıktım kıyımlardan
yazdım ilk büyü kitabını

Seviştin şimdi de seninle
ağzında latince bir mayhoşluk
bir yaz gölgeliği gezdiren kadın
gel yıkan benimle, ürpert
sabaha yayılan fesleğen kokusunu
yontucuların okşadığı karnın da
perçinlesin geçmişle bugünü

Sıkıyorum bin yıllık mermerin özsuğunu
yanıyor meşaleler tören yerinde
birinin elleri savaştan dönmüş
buğday kokuyor birininki
bir siklon çatırdısı havada

Sabah, kimseler yok daha
haykırıyorum: Antonius'a bir rüzgâr
geçmiş siniyor içime afyon gibi
balıkçı Ali "Ulan deniz" deyip
sandala seriyor ıslanmış gömleğini

Özlesek de yıkanmış avluların serinliğini
su çeksek de ata yadigârı kuyulardan
ey ufuk diye haykıran biziz
biz ki en ölgün saatinde ikindinin
bir haykırış gibi
yeni toprakların vaktine gireriz

Ey bir kan pıhtısından
bir deniz kabuğundan
efsaneler yaratacak oğul,
bul artık bizim badem ağaçlarımızı

şiiirlerin yazıldığı taşlıkları
 tohumun nasıl serpildiğini bul
 bul elini ilk kesen balıkçıyı
 çamaşır seren kadını
 neyi katık ettiğimizi ekmeğe,
 bizim şimdimizi kendinin geçmişini bul

Az buçuk tarihçiyiz hepimiz.

ZAP

Uğultun sızıyor gecenin mineralinden, safran ve kil sözcük-
 leriyle bir söyleşi taşılısı efsanelere ait, şansız ölümler kumsalı doruk-
 ların borasıyla yarışan

Yeni doğuyordun daha kalker sancılarıyla, ey ay şavkını
 görkemli bir yabanıllıkla soluyan büyük tırpan

kurt dişleri gördü avcunda falcılar, saydam belleklerin bur-
 cuna haykıran çocuğu da

"Hep fırtınanın sesi ağızımda küflenene, tuza banıp yediğim
 de bayat ekmek ve göğün yakarış dinlemeyen büyü-boşluğu

birden, yırtılan bir haşhaş çiçeği titreşimi
 Ey her şeyi kanatan akşam

Sıska koyun sürülerini ve kaçakçı kervanlarını
 kuruyan dere yatağı yüzler ki dağlanmış gördüm sözcükle-
 rin gizemli yalımıyla

Ve deniz
 fatihlerin el kitabı

Aslımız faslımız toprak doğur ayın ondördü buğdayını, tan
 atımını şakağına kuşanan pusudan korkmaz oğlunu

neyi sevecek onlar?

Soylu gece atlarını
ışayan buz çiçeğini
barajın şahdamarını

Sonsuz bir hayret'im ben, çocuğum çünkü. Çağırdım tahta
köprülerden yıkık değirmenlere, kar bir çan sesiydi

açıklandı Yazgım:

Anılarımız yok bizim
senin de olmayacak
ölülerimiz sayılmıyor
senin de sayılmayacak

kapalı yollar. Ey tipide gözbebeğini kavlayan ulak, fırtına-
nın tirşeden kulesi

gezdiriyordu yüzünde ninem kurdun bilgisini, avın ve ka-
nın kokusu ve tütün

kehribarsı, canyoldaşı üzüncünün, sabahçıl su kuşuyla kar-
şıl原因 ilkyazı, ölülerin çetelesini tutan
aynı tadı veren Türkçe'de de öteki dillerde de
tütün

Açıkladılar yazgımı. Gürültüyle düştü ağacın gölgesi, koy-
du avuçlarıma ninem:

Bu tuz, katık et
bu gurbetçiliğin, katık et
bu yoksul ölümün
kabul et

Tipi dindi ve buldular donmuş ulağı. Paslı bıçağı, dibindeki
buğuyu yarıların, özlemin dış izlerini, bir de divit yazayım diye
kükürdün damarına
güzün görkemli çiçeklerine
buz tutmuş bıyığına türkülerin

çarığın ve kıl heybenin zaman kadar eski dört mevsimine

Ey çarık neçok şaşırttın uzaklığı

Kıl heybe omuz kaslarını sen de masmavi kesilen, ebemku-
şağı kaç kez düştü yolumun üstüne kıskançlıkla
küllenmez anısına buğdayın
çaylağın kurşun hızına
yolcunun hayretine

resmimizi çektiler. Yüzümüz

doruklarda tan atımından daha keskin bir haykırış

ey kaçakçı ürkekliği

bir de menekşe olacaktı çatırdayan

kuyulara

çıkırıklara

talihsiz dölüme

yazayım diye açlığını"

Ey büyük su. Kan kardeşi ölümün. Sesini bin yıl içinde gez-
diren ve kentlerde kara sevdadan beter bir ustalıkla kullanan oğ-
lun böyle dedi

Kıyılarında dinledim ben de tarihini kendi ağzından, sızılı
bir akşam elime çarptı Hoşap Kales'nin orda

kuşanıp geldi hünerini su diplerinin, av yataklarının ve kı-
lıçların öykücüsü. Ey Güzel Hatemî'nin aşk üzre üç yitik cildi, ye-
min ve kasem eden kızıoğlan kız dili Evliya Çelebi'nin:

kar olur on adam boyu. Her tan atımında geçerdi Kızkaçı-
ran Cemal filintasının ucunda al bir mendille, kuş soyundandı kü-
heylan Oramar, Velikan, Horkaniş üstünden eserdi

bulunmadı hiç birinin ne ölüsü, ne dirisi

ruh oldular herhal

bulunmadı kendilerini yukardan savuran kırk kalebent de
ağıt oldular herhal

ve üç gün üç gece geçti afyon kervanları
ve yedi gün yedi gece sürdü candarma taburları
ve açlık oldu
ve kıtlık oldu
kasem ederim

Kasem ederim ey sualtı bilginleri
ilkyaz sürünce kayaların ordan
açılınca yarların dibi
herkes iner ölülerini görmeye
ve konuşurlar sabah çiğinin yumuşak sesiyle
çünkü dönüşür her çiçek
bir sevdiğin yüzüne

Ey su
ey toprak
ey insan

Yaşanır, yazılmaz acı tarihin.

3

*umutsuzluk da bilgisiydi
yaşadığımızın*

KIŞ VE TAŞRA İÇİN ÖNSÖZ

Toprak soğudu ve eski güneş
güzülsü, yiğit bir alın yontan
yansıyan Sürgün'ün kristalinde
ve gök: Kuşların ölü kütüğü,
biri düşmüştür asfalta göğsünde
kocaman bir Haziran çürüğü
ve tohum soğudu. Dağlarda
eşkiya sakallarına çarpılan su.
Duyuyor ihtiyarlar en önce
imge tüketicileri, simyacılar
atasözleri bulan ve tekrarlayan
birbirlerinin adını. Parklar çünkü
soğudu. Bitince gökbilimsel sayılar
yeşilsı mağma, hışırtılı gün sonu
yalnızlık ve kış başlayacak

Kış. Çocuklara ve geceye
ses veren denizcil diapazon,
melankolinin solgun anlamdaşı
kış. Ve ey taşra: Büyük buzul,
orda işsiz elmas kesiciler
anısı en eski loncaların;
çeşmesi donmuş istasyonda askerler
ve kendi kendiyile bırakılan hüznün.

Bitlis'te de rasladım ben ona
bir çay bardağını tutarken,
yaslıydı kerpiçlere saralı bir ikindi
ve savruluyordu kar.

Acı her zaman yürürlükte. Ve hanlar
hancılar oluyor sıkıntıyla.
Kullanmıyorum umut sözcüğünü: Kış,
bir göçebeye raslarsınız akşamda
ağu sunuculardan, uğursuz gömülerden
ve ölümlerden söz eder: Kış,
bel vermiş tahta köprülerde

köreltiyor gözleri sonsuzluk
ve tınlamalar: Kuvars ve şist.

Bakıyor gurbetçi arkasına
kuyular karla örtülüyor ovada.

Kullanmıyorum sürgün sözcüğünü
yenik düşüren korkunç çözülme-
y, terkedilen anıları, silahları anmıyorum,
bedeni anmıyorum, o susuz bedeviyi daha
ve sormuyorum çocuğunu boğan kim
haklı bir cinnettir taşra.

Tek adres bile yok defterimde

Yağmur başlıyor ve petROLSÜ
bir akşam fışkırıyor gözlerime.
Her yerde bir meyhane bulurum ben
ve içlerindeki sessiz yanardağla
nerdeyse ağız ağıza adamlar,
ki hünerli gözleri ve elleriyle
acıları damıtırlar.

En ilkel acıdır kış
kocaman park ölülerinden
kaçan dalgın bakışlarla

Yazıyorum resmi bir belgenin arkasına:
Yüz'ün yerbilimidir şiir
ve sonsuz yalnızlığında taşranın
alımlara çarpan sonda.

YİTİK HAZİRAN

Fıskırıyor imge ve leylak
 Haziran karanlığından.
 Soylu ve bereketli karanlık
 taşıl ve alev helezonu
 fotonlararası sürtünme,
 eski Sözlüklerden gelen
 acılara rağmen çağıldayarak.
 Söylerken kanıyor daha
 ağzım ve yüreğim: Haziran
 ve darmadağın ediyor bir şey
 bronz orkestrasını yeraltının,
 güvercinin puslu hançeresinde
 ilk çiğ'de tınlayan
 izinsiz çocukların hüznünü.
 Haziran kuşkusuz,
 parıltılı ve konuşkan
 gezgin ve savaşçı
 suyun doğum günü Haziran.
 Ama duyulmuyor fırtınası akkorların
 yürüyen kumullarla inen buzulların,
 bilicilerin özdeyişleri
 ki gözkapaklarınm ardında
 saydam bir melankoli gezdirirler
 ve yoğunlaşan gürleme
 daha duyulmuyor,
 çünkü ölüm yuvalandı dokuda.

Seni nerden tanıyorum çocuk
 dolaşan ağzında kan tadıyla?
 Yorgun pasajların iyice oksitli
 gölgesini düşürüyorsun nereden geçsen;
 sayısız taslaklar, anıt parçaları
 hüznüler kalıyor ardında.
 Geçiyor akşam ve alkol
 şiirler ve söylev
 bir yıkıntı bırakıp içinde.
 Çağdaşlık mı, dilbilgisi mi

acıyı cevapsız bırakan söyle?

Çağdaşlık. Kent
aşındırıyor mührünü yüreğin,
kiminle konuşacak bu mülteci?
Güvence yok, Sözlük alabora
ve tecim çevreliyor görüntüyü.

Henüz imge ve leylak
görülüyor kesinlikle: Yitik Haziran.
Baş döndürücü bir fışkıрма var
duyularda oysa. Uzantısıyla
yepyeni bir matematik kurulan
ve yeni bir yaz.

Belki bu sonuncusu
daha yalnızlığıyla avunan çocuk
tarih-öncesi yazlarının,
çünkü ölüm yuvalandı dokuda.
Ürkünç içe kapanıklığını senin
adlandırıyorum: Tropik
göğü pars sesleriyle dolan.
Ve maden gözlü bilici
"ölümü sezince" diyor
"tarih olur bellekle zaman."

Bu akkor fırtınasından
şirir kurtulacak yalnızca,
sınanıp duracak bedenimse
öteki bedenlerin tutkalıyla.

Doğa savur yabanı
kemiği ve acıyı harmanla
yasayı ve düzeni
ölüm devam ediyor dokuda.

KIYI

I.

Günün ıstampasına belleğim
basıyor bir eski zaman evini

Galiba Eylül sonları ki
göçüyor kuşlar
anısız, geçmişsiz, herkesler gibi
ve kalıyor arkalarında
iyice kısırlaşmış göl dizileri.

Sulfata acılığıyla
yaslı bir Pazar öğlesinin
yıllarca ağzımda gezdirdim
bıkkınlık veren tekdüzeliğini
ve o soğuyan suları ben.

Gerekliyorsa bir şeyler söylemem
tirşeye çalıyor üzüncü
ve ölüyü usulca yıkıyorlar.
Ölüyü: İçimizde biraz yağmur
ve sonsuz bir hışırta bırakan
güz tanrısını, o adsızlığı.

Gecemi ürpertti yıllarca ayakları
ve bazı resimler
çarkçıbaşı bir eniştenin getirdiği,
Ey yılan dişi deniz
Suda fosfor gibi cızırdayan doğa,
birikmemişti yüreğime kalıntıların
acaip hayvan iskeletleri.
Birikmemişti ki gözlerimi alıyor o resimler hâlâ
ve gök sallanıp durmasa şurada
paslı bir çekül gibi
uyuşuk kaslarıma değiverecek
odadan odaya dolaşan bir kadın sesi.

Ama gök
 işaretliyor aritmetik bir hatayı sanki
 ve güneş
 iniyor gözlerime
 gürültüsü تنها çarşıda yankılanan
 bir kepenk gibi.

Birden
 savruluyor yöreye bir martı sürüsü
 üstünden bir köpek leşinin.
 Alt-üst oluyor her şey kıyıda;
 boş kutular, yağlı kâğıt parçaları
 kurumuş bir ağustos böceğinin
 tozlu ağaçlara çevrik
 ve dokunulsa bir çinko sesi verecek
 dingin bakışları
 ve içinde zamanın
 kan lekelerine benzeyen korkunç
 anılarla pıhtılaştığı
 kırık bir el aynası.

Diyelim güneşin inatla yansıdığı
 kızgın camın üzerinde elim.
 Çeker çekmez bir çift sineğin
 yuvarlanıyor gürültüyle kemikleri.

Kemik, bir dönencesin sen
 civalar açıyor uçurumlarında
 ayak basmadı daha hiç bir gezgin.
 Sen dev ve gümüşsü iskandili
 sayılar dışı dengenin.
 Duymuyorum nedense artık
 tıkr tıkr işleyen saati;
 uzuyor kıyı önümde
 tören öncesi bir gömütlük gibi.

Dalgalar sürüklüyor Tanrı'ya benzeyen
 o şişmiş köpek leşini.

II.

Yansıyor
 bir körler korosunun hançeresi güneş,
 yitirilmiş tapınakların anısı gibi
 ordan oraya taşıdığımız sürgünlüğün
 zehirli küfü güneş;
 salgın bölgelerinin ölü toplayıcısı,
 Van Gogh'un Flaman yüzünü yontan
 büyük ve kargışlı keski,
 yansı istediğin kadar
 geri dönmüyor bakışım.
 Kalıyor plastik bardaklarda
 ve kayalarda. Kayalar
 Sözlük'te buluyorum onları:
 "iri ve sert taş."
 Taş. Ve özümlüyor belleğim:
 iri ve sert
 gri ve soğuk
 kıyıya bakan gözlerim.

Doluyor çocuklar biranda
 ellerinde demir çubuklar
 bozulmuş kırlangıç yuvaları.
 Sonda gibi giriyorlar
 günün kıpırtısız kabuğuna,
 kurumuş ağustos böceğinin
 ve boş kutuların büyüsz anlamına.

İlişki kurulmayan şeylerin toplamı bir dünya
 şaşırtıyor beni,
 nasıl bir konuşma geçiyor ki aramızda
 eşyalar
 ve bütün dinlerin Tanrılarıyla
 sıkılmış bir sünger gibi
 kupkuru kalıyorum;
 ben mi bir şey söylemiyorum acaba
 yoksa kimse mi anlamıyor sözlerimi?
 Oysa ısrarla diyorum ki, benim

zehirli örümceklerin çiftleştığı
terkedilmiş bir kervansaray içinin
pes etmeyen betimleyicisi.

Kıyıda
bir kaynak makinasının alevi gibi
yükseliyor çocukların sesi:

Bir medüz

Kumda beyaz bir suyla kanayan
ne bir yıkıntı imgesi
ne bir mavilik bırakan
sadece saydam bir canlı olan
medüz.

Batıyor çubuklardan biri
peltemsi içgüdüye
bilmediğimiz bir bitki örtüsüne,
yiğit, derin
ve soylu bir kavramın içlemine.
Kumlara gömerek gözlerini
büzülüyor
yaralanmış bütün içlemler gibi.

III.

Bilmiyorum ne zaman indim kıyılara
gün müydü, gece miydi karıştım
o siklon ve bıçakçılar halkına,
gömütlüklerde ben mi durdum?
Ve güneş mikroplu bir lenfa mıdır?
İşte hiç birini bilmiyorum,
bellek çürüyen bir virüstür belki de
bense uğramış bir dilbilimci,
yazıyorum ölümcül bir telaşla:

Kent: mekanik tınlayış
Bulvar: Ürkünç omurga

ve karşılıksız bir imgedir en müthiş
kıyısına leşler vuran bir deniz imgesi.

Leşler
anısız, geçmişsiz
herkesler gibi.

BİR SÜRGÜN'ÜN TANIMI

Sabah: karıştına dönüyor karbon,
o ürkünç bilicilik töreni
taşıldan bir kimya yaratan.
Her şey söylendi: Gök ve deniz
ve beden korkunç coğrafyası
optik bir aldanmadır. Alkolse
ya acı yaratır ya karmaşa.
Çünkü sabah ve onu yazıyorum
bütün Sözlüklerin başlangıcına.
Hep biçim değiştiren ölümün diyorum
süzülürsün kopkoyu sahtiyanından,
dönüşür bungunluğa sevinç;
yürek, dişi bir kertenkelenin
ve körelten fosforun kalıntısına.

Çoğaltıp yayar seni eşyanın orgu
gezginin ve altın arayıcının
alınını keskeleyen umutsuz kav,
ıssız, aşınıp duran kayalara
işler yırtıcı çaylak profilini.

Herkes gördü onu: Çaylak
avla yani ölümle bitişiktir,
geceyse bitkinin ve spermanın kıpırtısıyla.
Getirir herkes çiğ düşmüş korulardan
gezdirir anlamadan, sessizce
yalnızlığın el kitabını
suyun bilmecesini içinde.
Amip'in anlamdaşı olan su

iki kere yıkanılmayan aktığında;
algılanmış hüznün Sözlüğünü sunar
intihar öyküleri yazarsın bir yandan da.

Saat vurur ve zamanı göstermez,
sadece mermer parçalanır büyük tınıdan;
gözleri kamaşan bir kaynak ustası
hayır, camları ve ekini döğerken fırtına
gurbetçi bir toprak adamı
deniz der: En somut acısın sen
ölülerin kıskanılır
efsanelerin asla ezberlenmez.
Ve toprağın amansız saplantısı
damgalar tuncu, bakırı, güherçileyi
saat vurduğu zaman.
Geçiyor sözcüklerin arasından
kocaman, kurşuni bir örümcek.
Hem bir simgedir bu
hem düpedüz örümcek
ki her yerde ezilir yüzü.

Ey çocukluk günü: Bana yasla bakan,
bayram arabaları geçer ve salıncak
savururdu imgelemin omurgasını.
Bir de çıkık vardı. Bahçıvanın
şarapçıl ve kederli gözlerini
hep dipte unutan bir çıkık;
kumarbaz ve astımlı bir dayının
bıçaklarla ilgili öyküleri bir de.
Üç fotoğrafçı dükkânı batırdı
yalnızlığa ve ülserle yakalandı.
Sadece bir sorudur geriye kalan
ki yeter diyorum artık
saptırıcılar ve kadın korolarıyla sınanman.

Çocuk, diyorum ki kendini öldür,
yaşadın bilicilik törenini,
emdi umutsuz spermayı gece
haykırdı kayalar ve metal:

Çok uzun daha yol, çok uzun,
geçeceksin buzul kakhahalar
ve çığlık örtüleri içinden.
Yöreni kuşatıyor ve dağlıyor
gözbebeğini daha şimdiden
alev ormanları, tarlalar.
Bir cinayet sunuyor adım başında
tarih ve yaralı gezegen.
Çok uzun daha yol, çok uzun,
geçiyorsun, kalıntılar ve kent
anılar ve çelik oyuyor yeraltını.

Sorguculara karşı susan ses
çiçekleri koparan ses
mağmanın sığağına dayanan ses
ve yalnızlığın
bilinci olan gümrah ses
soruyor yola çıkan çocuk:

Kesebilir mi acıyı elmas?
Acılar: Hanların soy kütüğünde de
kalebentliğin tarihinde de raslanan.
Susabilir mi yürek ve şiir?

Kesemez. Çünkü daha önce bulundu
ve daha serttir elmaştan.
Bir kaynaktır fışkırır
tayfunun helezonundan,
ayrılığın torna tezgâhından;
bozkır uzayıp gidiyordur önümüzde
yalnızca تنها direkler vardır
işte onun yabanıl çıplaklığından.
Kardeşliğin kan bağından hatta
ve aynı inancın doğramasından.
Dünya besinlerini, madenlerini sunar
derim: Herşey doğabilir acıdan
sevinç ve opal
ağaç ve ölüm.

Susamaz, çünkü daha konuşmadı

Yolun benimle birleşiyor çocuk
her şeyi karşıtma döndürürken sabah,
yenik denemez, genç
umutsuz denemez, üzgün.

Tanımlıyorum bir kar
ve insan fırtınası içinden:

Özdeyişlerini yazacak olan Sürgün.

SANRIL

Günler
hipnozlu.

Ceza duruşmalarında
bütün mitinglerde
ve sevişmelerde
söz alıyor Dostoyevsky.
He şey iyidir diyor
iyidir, iyidir, iyidir:
ülserler ve cinayetler
bu ölen beden
bitmeyen işkence
iyidir diyor
ve yaşasın sara.
Güz.
Toprakta ve suda
ateşler.

Sarı resimler yapıyor Ömer
sabahın ilk baş dönmesine benzeyen resimler.
Kapamış alkol minerali gözlerini,
tireyen ve bir anda
güzün bütün yapraklarını döken
elleriyle görüyor:

kırmızıdır Beykoz
 Hollanda yağmurlu,
 kentler bu korkuya ufak
 umudu unutan yürek sıkıntısı.
 Başka? Yalnızlığın
 kabuklu hayvanlarını,
 gökte apansız beliren kobalt
 şarabına kapanan hüznün
 ve dehşete düşüren "sonsuz küçük"ü
 görüyor elleriyle. Elleri
 onların sonsuz bir ölümü olacak
 taşılaşıp kalacaklar uzayda
 büyük acıda. Unutulmayacaklar. Olacak
 zaman bozulan bir mumya.

Alkol kanatıyor ülseri hızla
 çünkü yanlış evlilikler
 bütün güz şiirleri
 sedimantasyon ve elektro.
 Yanlış saatler,
 dişi bir kadavraydı yanlış
 soluyordu ve kanındaydı daha
 bıçaklar ve spermatazoidler.
 Tanrısı olmayan
 garsonu olmayan
 bir hesaptı yanlış.

Öyleyse herkesin
 ve hâlâ saatler yanlış.

Bütün saat ayarcıları çünkü,
 körüklü el çantalarında
 bayat ekmek ufakları
 utandırılmış bir cinsellik
 ve hüznün bulundurulur daima;
 topluca işten çıkarıldı
 Ve ilk ara istasyonda inen
 bir yolcu: Gözlüklü,
 eskitmiştir "gülbahar" tutkunu yüzünü

banliyo trenleri, çapraz bilmeceler
 elbet biraz da sarı sendikalar,
 döner kapının camını kırdı.
 O ki binlerce çay içmiştir
 dünyanın en uzun bekleyişi halinde
 genelevlerde ve romatizmayla.
 Akşamın bir dev olduğunu
 insanın Ulukışla dolayında
 frengiyle çiftleştğini söylemiştir.
 Frengiyle. Üreyen, üreyen üreyen.
 Çünkü yalnızlık bir puttur orda
 ve döl daha güçlüdür ölümden.

Kim söz ediyor afyon ekicilerinden?
 Afyon. İmgelemdeki büyük çılgılık
 ve gayri insani
 bütün gürültüleri durduran
 ve dindiren acıları. Afyon
 De Quincey'in ölümleri bilimi
 yüreği dünyayla anlaştıran.
 "Ben bir iç-çekişim" diyen yüreği,
 "bütün ölümleri öldüm
 sonsuz olan yalnız umutsuzluk"
 diyen kırılgan yüreği.

Günler
 kemik anaforu.

Her şeyi çoğaltıyor İstanbul
 klarnetçileri, manifaturacıları, kuşkuyu
 homoseksüel çocukları aynı zamanda
 en yeni botanik bahçelerini.
 Laternalar göklerden çok
 damıtıyor sabah rakıları ve bellek
 üstünde duran yas halini
 Pasaj'ın ve Sirkeci'nin
 ve her yanda oteller bekliyor. Oteller
 ürkünç şizofrenisi
 evlerin, aşk iskeletlerinin.

Sanrılar, terlemeler
 şiirler bırakır ardında:
 "Başımı duvara çeviriyorum ve hikâyelerimi anlatıyorum
 Cennet benden geçer. Cennet benden geçer
 Cennet dağdadır (Aditos)"

Aditos Edip. Aditos Büyük Yarasa.
 Gürültüyle geceye çarpıyor kanın,
 ona diyorum mavi bir çocuk sesi
 yırtıcı ağız, bazalt ve her şey,
 sen: "sevilmeyen yüz", "aşk lekesi".
 Çarpıyor, Domino oyuncularını darmadağın
 sıkıntılı ermeni koristler
 raslanmayan İncil'de ve freskolarda
 garson Vasil darmadağın ya da Yahya
 ve Balıkpazarı ve randevuevi esnafı
 sarraflar ve çiçekçiler.
 İmgelerinin billur çenesi
 yakalar onları tanıştırır ölümle.
 Sen üzgün Fügcü. Dünyayla hesaplaşan
 şiirin tutsak bir opera,
 yüreğin yalnız yaşamı sorgular
 umuttur umutsuzlukta. Yüreğin.
 Onun sonsuz bir ölümü olacak
 taşllaşıp kalacak uzayda,
 büyük acıda. Unutulmayacak. Olacak
 zaman çürüyen bir mumya.

Toprakta ve suda
 ateşler.
 İpince bir soruyum tezgâhlarda
 akıp gidiyor günler

günler

günler

günler

KARA BİR ZAMAN ALINLIK

– 1983, Ada Yayınları –

1.

yenik güne ezgiler

I. ÇİTİN YANINDA

Bağbozumunun anısıyla:

yankılanıyor çıkırığın sesi
 sabah çiğinin üstünde. Sana bakıyor
 çitin kenarından çocuk, yazarken.
 Bir yazgı olduğunu sözün
 ve tarihe gömülendiğini bilmiyor
 yargılandığını da. Ey kumun
 diliyle söyleşen kalebent:
 uç uç böceğinin tutuşturduğu
 bir zamanı susuyorsun hep,
 kanmıyorsun bir türlü; ırmak
 sürüklüyor ve lodos savuruyor
 ardında bıraktığın acıdan yazıtı.
 O bilmiyor daha; ısırıyor gülerek
 elindeki kuru ekmeği. Çağılıyor
 bengisu gibi gülümseyiş: "Belki de
 diyorsun – "yazıyı okunaklı kılan
 çitin yanındaki ufacık çocuk"

II. KISA MUTLULUK

Pervane lambanın ışıyla söyleşide,
 deniz de sızmış kapının altından
 taşlıkta dem çekiyor. Bir an
 sadece: asmalarm imbiklediği
 yağmur sonrasında gelen mutluluk;
 bu geçici yurtlukta. Uzanırken
 kadehe, karın "bu sabah diyor
 falında ölü gördüm". Ah zamanı
 bozguna uğratamıyor hiç bir kıyı,
 yatışmadı, yatışmadı daha
 yangının acısı. Çökelen gün
 hâlâ bir sanrı damıtıyor,
 hangi çiçekçinin önünde dursan
 üstüne siniyor gömütlük kokusu;

kaçtım sandıkça yaklaşıyor insan,
 kumsal ayaklarını ıslatıyor; yine de
 tufanın haykırılarıyla dolu
 gece. Düş değil, düş değil
 işkence edilenin gözleri. Yaz sonu
 gibi yaşıdın: kurşunlanan durakları,
 dünden beri ağzında gezdiriyordun
 kuyu suyunun tadını; içinde gezinen de
 bir hatim gecesinin kasvetli sesi.
 Bir an işte: bu sürtüşmede
 geçmiş mi geleceği kül ediyor
 belli değil. Bırakıyorsun kadehi,
 elinden tutuyorsun karının; "Tarih
 diyorsun – dayanılmazdır. Bozgun
 zamanı da her şey ölümü imler".

Lambayı üflüyorsun.

III. DUYDUĞUN GÜL SESLERİ

Bir armağan bu, bir armağan:
 tanla birlikte bastırdı,
 uykudayken daha oğul; kuyudan
 su çekmeye gittiğinde: gözlerini
 yaşartan gül tufanı.
 Son şenlik bu, evden eve haykırılan:
 şarap soğutun, şarap soğutun,
 hak edildi bu kadarlık sevinç.
 Dölyatağı gibi cıvıldaşıyor bahçe,
 kendi ölümüne bir şenlik sunuyor
 yaz: Muştı bu! Denizden bile güzel
 diye kutsuyor yalnayak eve koşan
 kız çocuğu; kavlı toprakta kalan
 ayaklarının izi de muştı. Bir bedel
 ödedi herkes yaşama; hiç kimse
 yalnızca ölümden konuşamaz; tutulmadıysa
 eğer yüreğin dili. Ve zaman geldi,
 vurulsun kapılar: Serinletin, ıslak

tülbentler basın alnına: acılar,
 acılar dinlendirilmeli. Çıplak
 göğsüne su çarpıyorsun, binlerce
 fotoğrafın gözüyle söyleşiyorsun
 bağdaş kurup ateşin çevresinde: İstek bu!
 İstek bu! Yıkayan, ölduran yağmurun
 adıyla. Mis gibi kokan ekmeğin adıyla.
 Son armağan bu. Ey güz
 mührün parıldıyor eteklerde; sözlerini
 iştiriyor artık balıkçılar; karşılıyorlar
 seni, ama karşı da koyuyorlar
 bağırırken avuçlarının arasından:

gül sesleri, gül sesleri.

IV. PENCEREDE MÜRDÜM DALI

Fırının kapısında ansıyorsun
 elinde sıcak ekmek; ah her zaman
 bölüşmeyi bildin birileriyle,
 bilebildin; buysa bir bağış
 insan olana. Ansiyorsun: bir çocuk
 bahçesinin sesleriyle yağıyor kar,
 yürüyorsunuz Çiftlik yolunda,
 bir söyleşi sanki: dağ kahvelerinden
 süzülüp gelen, tütün kokuyor
 mis gibi. Biliyor herkes: umarsız
 değil dünya, mevsimlerin tortusunda
 gömüler gizli; acılar göz alıyor
 yakut gibi, fırtına yatışınca. Kıyanın
 dilini konuşamıyor çünkü yürek.
 Çileci töresi değil, çileci
 töresi değil! Dölyatağının tohum isteği,
 babanın oğul isteği. Yıkıyor
 avlular çünkü, arınıyor kırkikindilerle;
 rüzgârda pencereye çarpıyor mürdümün
 dalı, dolu öylesine. Yaşayanın övgüsü işte,
 bedeninin övgüsü. Hiç bir opera sarsmadı

böylesine, gecenin avizelerini.
 Yürüyorsunuz: Özer Sağnak, Enver Gökçe,
 Şevki Akşit; "Şiir – diye bağıyor Özer,
 ey kısıtlı özgürlüğün kahkahası
 buzuldan bir sarkıt gibi asılı kalıyor
 günde; "semenderdir, ateşte yaşayan semender".
 Orda: elinde ekmek; sıtma nöbeti gibi
 bastıran kış mutluluğu. Gerçi yitirdin
 hepsini: Çılgınlık ve baskı
 günlerinde; kan ve barut kokuyordu
 her yer. Ah ne kadar zor, ne kadar zor
 bir yaşam kurmak. Yine de bir bağış
 bunu öğrenmek bile; ışıması belleğin
 radyum gibi, yitiklerin gözleriyle.
 Yine de mutluluk: adımını atarken
 kalakalman; ölmüşlerine uzatıyormuş gibi
 sıcak ekmegi. Denizi duyarken
 yaşadığın kış.

V. CAMI AÇARKEN YAĞMUR SONRASINA

Sağnak kesildi. Sarıyor
 buğusu toprağın, çıplak
 gövdeyi. Yalnızca kösnü ve ölüm
 onu sınayan; günün
 paslı sesini işittiği vakit,
 biliyor. Bedeni esirgeyene yazık,
 sakıngan tine yazık! Konukçu
 dolu her yer: Sunuyorlar, deniz
 gömütlüklerinin kırmızı fosforunu;
 yitik kitabını Lamaların, alevden
 bir cilt içinde. Almayana yazık.
 Çınlıyor saat: ah akıp gidenin
 elmastan keskisi: karanlığında
 çalışan yüreğin; oyuntuladığın
 sadece kor, hiç bir köpüğün
 sondüremediği. Bağış dilemeyen
 kor Gizli bir geçit gibi açılınca

yazı'nın iklimi, küf ve günlük
 kokan bir sahaf dükkânında:
 rasgele yolcunun göz çukurlarını
 tutuşturan kor. Ve dilini çözen.
 Korolar işte: kumun korusu,
 kökün korusu: Burgaçları övülüyor
 kutbun, doruklar kutsanıyor;
 baştan çıkmayana yazık!
 İsteksiz tine yazık! "Şöyle yazmalı –
 diyorsun, açarken yağmur
 sonrasının kokusuna camı: "İnsan
 ölüm gibi yaşama da hazır olmalı"

VI. İNSAN SESİ BİR TANSİK

Titriyor yağmur taneciği asma
 yaprağının üstünde: göz pınarında
 bir damla yaş; akıp gidiyor sonra
 yıldızın parıltısıyla. Sayısız
 im, sayısız yöneliş: Suyun
 burcunda sallanıyor alaca
 bir mendil: Bulundun yitik yolcu
 gecenin sonunda, karabasanın sonunda;
 yorgun gövdeni bırakıyorsun
 ot mindere. Bir tansik olan insan
 sesi ısıtıyor avuçlarının içinde,
 dikenli tellerle berelenmiş
 ellerini. "Yüzünü çevirince
 acı benimle konuştu" diyor korucu,
 kırarken ikiye bir kibrit
 çöpünü. Her nesne im, her an yöneliş:
 sokulacak yer arıyor topal kedi
 ikinci serinliğinde; muhtarın
 oğlu da onu nişanlıyor, elinde
 sapan. Herkes birinin zalimi.
 Yine de ısınmaya çalış güneşle
 kırgın yürek: Niye belleniyo
 toprak? Giz değil; düş gören

hayırdır diyor; giz değil.
 Kabuk bağıyor iyileşen
 yara. Biliyor izi kapansa da
 insan: şurdaydı ve günlerce
 sızlamıştı. Ah taşa özgü
 unutmak! Kırılma bulur önceki yazdan
 kalma yuvasını; deli konuşur
 annesinin gözleriyle, kilitlenmiş
 olsa da dili. Ah ağlayış da gerekli
 gülümseyiş de: Böyle uyardı
 gözcüsü kanlı günlerin, incirin
 dibine kurarken sofrasını; "Ancak
 unutmayan anlayabilir" diye ekledi sonra:
 "zamanın açtığı dehşet falını".

VII. BİR MENDİL GÜNÜN GÖĞSÜNE

Kapatıyorsun çarpıp duran
 pancuru; kirpiklerinden
 tuzun billuru sarkıyor: lodosu
 dinledin bütün gece. Kışın
 habercisi: Yüreğindeki iniltiden
 beter. Kan var belleğin
 özümlediği zamanda: Terkedilmiş
 yel değirmeninin gıcirtısına
 karışan; gökdelenlerin bir linç
 gibi yaşanan öğle paydosuna
 karışan. Bir mendil verilsin
 günün göğsüne basmak için:
 kan var. Ey gölgeden sadaka
 dilenen Kırgın; bir ilenç
 gömen kumsala! Duvarın dibinde
 nar ayıklayan bir çocuk
 senin galibin. Yaşamı anlamak
 gerek, çağı anlamak gerek. Ey
 denizin sığıntısı! Yas tutmak
 yok, kendine acımak yok. Seyret:
 pervazda yanıp sönüyor ateş

böceği; bir andaç: ölümün
 hipnozundan kurtulunca. Çıkrık
 gıcırıyor bahçede; bilgeliğin
 sesi bu, parmaklarının ucunda
 yürüyen: Arıtmak için su,
 yeşertmek için su. Bir köreliş
 ilenç ve yas. Öç peşinde koşanın
 yalvaçlığına hayır! İnsanın zamanları
 değişken; hep yanıldı ödeşmek
 isteyen. Ödeşme değil! Yüzleri
 flaşlar gibi çakan kalabalıkları
 anlamak gerekiyor. Vakit var,
 vakit var: Söylendi de "En iyi okuldur
 diye – "yenilgi yılları".

VIII. SÖZ'ÜN YURTLUĞU

"Ne yazıyorsun?" diye soruyor
 geçen günkü çocuk: usulca
 açmış bir haşhaş çiçeği
 çitin yanında. Öğle sonunun
 dinginliğinde yankılanıyor
 soru. Yaşam böyle apansız
 kuşatıyor Sözü: daha yolunu
 sorarken yele, kerteriz ararken
 geri dönmek için. Çünkü bir yurt
 gereksinir söz de: unutulmak
 ve yeniden bulunmak üzre. Yazgı bu!
 Kovulmuş ve yargılanmış adına
 konuşana ne mutlu. Dönecek olan
 odur çiçekler içinde; tutuşmuş
 ardında yabanıl gece.
 Ey kokuya işleyen yazı! Gölgeye
 açtığın remilde görünce kendi
 suretini, vaktindir bil:
 konuşulacaktır zamana karşı.
 Sevgili çocuk! Gün
 geldiyse şükürler olsun; kaç

ton kalay eritildi; göğsünden
 bir düğme açtırmak için
 kilitler ermişinin. Bir Kitap
 bu: belki de senin yazacağın: içinde
 titreyip dururken binlerce kandil.
 Ey kokuya işleyen yazı! Gölgeye
 işleyen yazı! Reddedildin
 ve kabul edildin: Korktu Davud Tai
 gecenin açıkladığından ve günün
 sakladığından; el yazmalarını
 suya attı. Su soldu
 ve kum çatladı. Ama Gazalî ey çocuk
 öldü çölü soluyarak ve göğsünde
 Buharî'nin kor kesilmiş kitabı.

IX. O SULARA BATIK RESİM

Deniz! Yazılı bir kâğıdın
 kül olma sesi; uzak bir kış
 akşamında alınmış bir ölüm
 haberinde kül olma sesi; üç gün
 süren bir soruşturmada kül olma
 sesi. Ah küçük düşürülen onur,
 artık acı duymayan ve kendinden
 iğrenen beden. Bellek ve bilinç
 sınırsız yalnızca; kemiğin ve kasın
 tükeniyor gücü. Sınanmamış beden de
 ürkünç: her bilinmeyen gibi. Utanç
 istemez. Gecenin avlağında
 adın çınlıyor hâlâ. Adın: eski
 kervan yollarında bir söyleşi;
 ele geçirilemeyen; orada, söğüdün
 gölgesinde kestiren. Leylak
 kokularıyla gelen adın: Bazalttan
 bir andaç bu kötü zamana; Tarih
 öğrencisi de dersler çıkarıyor
 o sulara batık resminden. Adına
 sokul! Kumun bağrına sokul,

güneşte yıkan! İki kere bakınca
daha iyi görüyor insan: Her çiçek
biraz kanar gecede; Yazı'nın
yeraltında bir kaç uçurum var
biri öbürünü gizleyen. Zamanın
yırtığına iyi bak: İple ve ateşle
sınanan Mansûr'un yüzü
iki yanlı kesiyor: Kim kurtarıcı
kim kurban? Ey kamudan saklanan
ve horlayan onu! Kan sızdırıyor
bastığın mühür. Ayrı düşene kurtuluş
yok, adını unutana kurtuluş yok;
en olagan sözcüklerle başlanacak
yarına: sızılı sabah ya da açık pencere
gibi olagan sözcüklerle.

X. AÇILAN TAÇ YAPRAĞININ SESİYLE

Yok kimse. Dolunayın çıtırtısı
bahçede duyduğum; ya da plastik
kovayı devirdi taşlıkta kedi.
Geceyi dinlemek te bir tik:
arama günlerinden kalma. Dizini
sakatladın "kapı çalınıyor,
kapı çalınıyor" diye fırlarken
bir sabaha karşı. Ah belki de
hiç kapanmıyor insanın yaraları.
Kabını çürütür su sızdıran
sakı; bunu bil, bunu bil.
Kuyunun serinliği de, esrarın
düşü de tasarlandığı gibi değil.
Söylemem diyen söylüyor, korkuyor
korkmam diyen: Yüreğin sınırları,
bedenin sınırları. Sınayana ne güzel
kabul edene ne güzel. Deş artık
geçmişin çıbanını: Kucaklaşırken
gözlerin akasyanın salkımında,
benzerine fısılda kırılan nar

dalmın acısıyla; seslen ona,
 çıplak ayakla suya basan yoksulun
 üşümüş rengiyle: "Utançtan ve gururdan
 damarlarını kestir; gürültüyle
 akıp gidiyordu güz; ama yeter, hâlâ
 bileklerinden kan sızıyormuş
 gibi yaşadığın. Narsis'in imgesinde
 kısrılık soluyor. Kapını tıklatan
 buluta dön yüzünü; buğudan flamalar
 yükselten ikindiye dön. İşte bir kadının
 gülümseyişi menevişleniyor birden,
 bahçenin üstünde: Acıyı öven
 yenilecek; bir sabuklama kendi
 şiddetini öven dil, yenilecek". Geceyi
 dinliyorsun, kucağında zamanlar
 üstüne bir kitap; sayfayı çevirirken,
 açılan taç yaprağının sesiyle
 "yok kimse" diyorsun.

XI. OKU TOPRAĞIN VE ZAMANIN YAZDIĞINI

Yeryüzü!

Yeryüzü! diye haykırışı Rilke'nin: tutsak
 gecenin alnında akkordan bir mühür, dönenceler
 büyülenmişinden kalan tek andaç: bir kucak
 istiyor başını koymak için; zamandan da
 tansık bekliyor. Bir insan çılgılığı işte:
 alevden bir sarmal, yalnızca kendini
 kül eden ve tecim kentlerinin ilgımı,
 gün boyu görülen: Tarihin içine doğru kanıyor
 susuzluktan kavrulmuş dudakları.
 Haykırıyor: Bir bağıt bu; memedeki çocuğun
 uykusunu süzen öğleyle, sürülmüş
 toprağın isteğiyle ve gömleğini ıslatıp
 yaraya basan kadının ipekten
 gülümseyişiyle bağıt. Yine de yasın
 hışırtısı duyuluyor; sesi de yabancı
 bir mağara içi: kurumuş kemikler

yankılanıyor; izi de dipdiri kalkerin
 üstünde tövbe edenin dizlerinin. Üzüncü
 bir yurtluk: Kurtulmalığını topluyor herkes
 kime ödeneceğini bilmeden; kılıçtan
 kanatlarıyla inen günün kurtulmalığını,
 karalanmış yazı'nın kurtulmalığını
 ve kokusu çınlayan defnenin. Niçin ödenecek
 ve ödenmedik ne kaldı? Sabır biraz daha,
 gecenin birikintisinden doğan Gezgin: Kum
 bağrındaki yarayı gösterecek; atılmış
 gülün açtığı yarayı. Ağıtlar kitabını
 okuyan dilsiz de söyleyecek gizini. Damıta damıta
 öğrendi ağulardan. Yasın galibi,
 acının galibi! Tek dünyalığı zeytin
 ağacının serinliği ve yakamoz göz alırken
 uzun bir akşam söyleşmesi. Sana da dendi:
 kapıların kitlendiği ve sokakların
 terkedildiği vakitlerde: Yola azıksız
 çıkma, her kişi acıkır korktuğu gibi; bağdaş
 kurmayı öğren, cıgara sarmasını da; konaklarsın
 gün olur bir han avlusunda. Çay getirirler
 ve gözlerinde sonsuz bir gece vardır. Yaşamın
 sunuları bunlar. İnsan da insanın sunusu.
 Kendi düşlerini anlat, ötekinin
 düşlerini dinle. Başka nasıl kurulur
 yeni bir dünya?
 İmleri tanı, belirtileri anla:
 erguvan yazı muştuluyor; çekiç sesi
 işlişe yaklaştığını. Maden ocağında
 görülen düşler, harman
 yerinde görülen düşler:
 onlar geleceği kuran. Körün el yordamıyla
 geçilmez elbet orman, yine de söylevcinin
 dilini kazı: ölümlerle anladın çünkü, inanç
 usu saptırıyor. Kurban isteyenden de sakın
 baskıyı düzen diye sunandan da. Yaşamın
 dengesi arasında çelikle limon çiçeğinin; küf te
 sağaltıyor; geçtiğin yolsa döneceğin
 yol: bu çeşmede yıkayacaksın yüzünü, pınar

rakını soğutacak. Biliyorsun artık: İnsanın
bir geçmişi olmalı. Utkuyla yıkmak
için. Övgüyle kurmak için.

Yeryüzü!

Yeryüzü!

Umut bu, gömü bu! Sürgünden
dönenin yüzü bir alkım çarşının
ortalık yerinde; geceyi esriten,
kasıklardan yükselen leylak kokusu. Oğulun da
kızın da öğreneceği. Sen de sığın
akşamın göğsüne, salınan kelebeğin göğsüne;
toprağın ve zamanın yazdığını oku: Burda yargın,
bağışın burda. Kitlenen kapı açılır,
unutulur düzmece yalvaç; öpüşün
yenilmişidir zorba. Ve başağın sağnağı
usul usul dağıtır, ufalar onun
mermerden kesilmiş taşı.

XII. KANATILSIN MI SABAHIN GÖĞSÜ?

Gülün dibi emiyor suyu
hemen; yatakta daha
erkekle kadın: bölüşüyorlar
acıkmış bebeğin sesini. Sevinç
bu işte; güncünün
bilmediği hiç. Memesini
çıkartıyor kadın ve yeniden
yumuyor gözlerini. Göğün
el çırpışı yaprakların üzerinde
cınlayan; duyuluyor denizin
iç geçirmesi de. Küçük anlar, küçük
sözler: Güleç yüzlü ihtiyar
lastiğini çıkarıp alıyor altına
ayağını; yolluğunu açıyor,
gözlerinde kar ve kıtlık
gecelerinin alüvyonu; uzanırken
taze soğana, "buyur" diyor, "adını da
bağışla" Yalnız özezerdir adını

sevmeyen ve istasyonda el sallayan
 çocuğa gülümsemeyen. Yalnız umutsuzdur
 ölümü geleceğin başlangıcına
 koyan. Muştı getirdiğini söyleyen
 Kurtarıcı: Yağmur istiyor sesin,
 yıkansın, yanlış okunan kitabın
 üstündeki pas. Yenilgiye yargılı
 şiddeti erdem gibi yaşayan. Yine de
 kanatılısın mı sabahın göğsü?
 Yaşamın bilgisi yarına
 kefareti istemez. Ah, bebeğin
 dış yerindedir tek güzel acı,
 günün kokusu doldururken odayı.

XIII. SUSKUNLUKTAN DOĞDU HER VELİ

Camı aç: Bülbül
 yıllar sonra. Kanlı gecenin
 ucunda. Sığınak değil
 kurumuş ırmak yatağı
 yüreğe – ah, her sözde güzün
 hıştısı; her kapıda da
 yığılı cüzzamın: Konuşmuyor
 kimse, çalmıyor zil, göz göze
 bakılmıyor. Anıları dünün
 dağıtıldı; flamalar da. Kent
 bir sıtma nöbetinde. Yitirdi oğul
 anasını. Zamandan öğrenilen
 bulgulanmadı daha. Siren ve palet
 sesleri dinlediğin. Bir inilti ay
 damlarm üstünde. Terkedildi sokak,
 sızıyor ıssız bahçelerden gözyaşı
 gibi bir begonyanın
 el sallaması. Cüzzam! Eylül'de
 bastıran cüzzam! Aç camı:
 tanın içinde arıyor bülbül
 yolunu; acemi daha. Ah sılaya
 kavuşmak ta üzünçlü. Gurbetçi

ve Sürgün, kolay bulmuyor
 buzulu içinden titreten sesini.
 Bülbül! Bu ürken ilkyazın
 eteklerinde; dilin kitlendiği
 günlerde. Ah, suskunluktan
 doğdu her veli: Gölgededir ama çatlar
 zamanın doldurduğu kase, bilen de
 söyler. Bedreddin vurmada mührünü
 göğsüne, "ayan edeni öldürürler"
 dediydi. Camı aç, haber ver
 ablana da: Bülbül. Alına bas
 getirdiği çöl akşamının
 serinliğini. Sabır bağrını yırttı
 işte: Bülbül. Islak, buruşmuş
 mendillere sinen yas,
 o da var. Oğlanı da kaldır
 erguvanların arasında bülbül.

XIV. PERVAZDA UNUTULAN BARDAK

Yırtılıyor yüzün, eğildiğinde
 çeşmeye öğle sonu: Dikenli bir çit
 biten mevsimin sesi. Yurtluğun değil,
 bir sürgünsün burda. Çökelen
 bu üzüncü gölgeliklerine yine de senin,
 tüm sözcükler gibi. Geçti kent
 bir vahşet narasıyla. Geriye kalan
 bir sanrı: Bileklerini sirkeyle
 ovalıyor köy. Pervazda unutulmuş
 bardak zamanla söyleşide,
 yarısı içilmiş suyun. Yüklüyor
 el arabasına döneri, teybi, televizyonu
 muhacir lokantacı; "Seneye ha bereket"
 diyip kitliyor kapıyı; hesabı kesen
 ahçı da denize bakıyor, ilk kez
 resimli bir kitap görmüş gibi.
 Atıklar her yanda: Bir prezervatif
 bir Adidas teki, bozuk bir kaset,

telefon defteri; ah yitik adresler
 ele verilen adresler. Sürüklüyor yırtık
 bir gazeteyi rüzgâr: "Bir idam" –
 başını yana eğip okuyabiliyorsun ancak
 katlanmış yazıyı: "daha onaylandı"
 "Her yaz bir yalan, damlar kan
 sızdırıyor" diyorsun, aksak
 ev sahibene. Düzeltirken çarşafını
 ekliyorsun: "Bitmeyen yası mı
 islam insanoğlunun?"
 Duymuyor gözleri hep içeri çevrik
 kadın; yürüyor bir yanlıştın
 simgesi gibi; sağ ayağı üzerinde
 alçala yüksele.

XV. MUTLULUK DA SIZLATIR YÜREĞİ

Bahçıvan tutuşturuyor
 yaprakları. Son şenlik
 çocuklara; böyle çınlar kıyı
 indirilirken de tekneler. Bellek
 yaralı değil daha: Üzüncü
 vermiyor kötürüm komşu, beklerken
 geceyi hep aynı pencerede; paytonun
 devrilip kalan atı da. Mevsimin
 iniltileriyle söyleşen, yenik
 yüreğin sadece. Nemli bir tülbent
 gibi alnında yılların yası. Yakılan
 Söz'ü gördün salt, zamanın
 açtığı yarada. Ve Bedeni. Ama dil
 bir kez de karşıtımdan
 kurar gerçeği. Her suret
 hem bakanıdır aynanın
 hem göreni. Çınlayan ateş! Çınlayan
 ateş! Yurtluğu semenderin; ilk tapınç.
 Suyun tümleyeni. Ateş!
 Kemiğin ve kâğıdın külünden
 oluşan taşıl,

nasıl da okunaklı. Ah, çocuklar anısız
 pervanesi alevin. Sevinç bir avize
 bahçenin üstünde. Söz etme gizden,
 şu an düş kadar güzel gerçek.
 Dönüyorlar sesler içinde; ağan
 bir yıldız gibiler. Yanıtla: "Zamanın
 ve Tarihin galibi kim?" diyeni;
 izlerken kararan günde bu yabancı
 şölen dansını. Anlıyorsun nihayet,
 mutluluk da sızlatır yüreği.
 Yanıtla, sesin kızgın bir mühür:
 Çocuk, Ermiş ve Deli.

XVI. PAS DÖKÜLECEKTİ ELBET

Hırkana sarınıyorsun. Dün taşındı
 son yazlıkçı da. Kırılan camın
 duyuyorsun gürültüsünü hâlâ; ansızın
 kesilen şarkıyı da. Görmedin yüzünü
 adamın, o da seni bilmedi hiç –Ah kimse
 kimsenin çobanı değil– ama sesindeki sevinç
 sindi odana dünden beri; kurtuluş
 aradığın yazılarına sindi. "Sanrı bu yaşananlar"
 diye başlıyor biri: "Dünyayı
 değersizleştiren, elbet kendini de
 değersizleştirir sonunda" Bir de resim
 var: Katili yedi kişinin. Uyandırılan
 bir uyurgezerin dehşetiyle sensin
 bakan. O değil. Kıpırtısız bir buzul
 gözleri: Ne küçük bir çocuk gülümsüyor
 içlerinde, kızarmış yanaklarını
 öperken annesi; ne de biri bekliyor, tipiden
 geleni pencerede. Ötesinde zamanın. Yeraltına
 ait şimdiden. Günlerce
 konuşmak istedin bir hısım gibi sokulup
 onun yalnız göğsüne: "Tarihin
 karşıtıdır kıyanın mantığı. İnsanın da
 ancak kör inançlı olabilir aynı anda

yargıcı, savcısı ve celladı. Tohum
 çoktan açtı tilsimini da sızdırıyor
 geçmişin mazgalından: –Silahla adalet
 dağıtanın ardında bıraktığı iç çekiş,
 ah zamanlar üzre bir iç çekiş–. Yaslan bana da
 duy yaşamın kokusunu. Ekmekle zeytin
 aradığımız. Eşele! Külün altındaki kor
 ısıtır bizi. Kavmine doğru giderken
 ondan uzaklaşan Yalvaç. Ey benzerim!
 Yalnız kalan zorbalaşır. Silkele kitabın tozunu:
 "sınıfın hakkıdır şiddet" denilmedi mi?". Ah sesin
 nasıl da yabancı. –Sapkın bu Sözlük
 diyor bağrına basmak istediğin; vuransa
 ağbisini, ağulu cümlele konuşuyor: –Kan
 bağından üstündür akıl bağı–. İşte bu,
 işte bu seni dağılayan. Bildirildi ama
 daha çırakken: sağaltan söz
 öldürür de. Suçsuz bir dil edinmek için
 sığının sürgününe. Budarken bir sabah
 gülleri, dedin kendi kendine: "Değil
 boyun eğme her susku. Kuyunun dibinde hem kum
 var hem su; yanlışla doğru da iç içe". Açtın
 önüne mevsimin yasını: Yıllardır
 siyahı emdi kalbin. Anlamak için yine de
 çile gerekli: "Suyu bilmez ermiş, dupduru sudur
 erdiğinde; bağcı asmanın uzantısı. Kör
 karanlığı görür" diye yazdın, elinde ekmek
 baktığı gün o çocuk. Hep bildin
 başlamak gerektiğini: Yağmur damlası da
 yeterdi, çingırağın tınısı da
 öğle vaktinde. Yırtık bir patik
 dibinde duvarın, seslenir: Başlaman gerek.
 Ateşi son bir kez parlar bahçede
 attığın izmaritin; yok kimseler; yine de
 ürperirsin: İncirin dibinde biri
 iç geçirdi sanki: Başlamam gerek. Henüz
 kurumadı avluda çıplak ayaklarının
 izi; görüyorsun gözlerini yumsan da: Çam
 reçine sızdırıyor: Başlaman gerek. Pas

dökülecekti elbet. Kanın tutması da geçer. Şükürler olsun, şükürler olsun bastıran sağnağa! Şükürler olsun esirgemeyen kadına! Ötüşen geceye şükürler! Yazdın, sol elinle tutarak bileğini. Yazı! Güvencen ve kargışın. Ah muştı bulmalı önce muştı vadeden. Öğretmek isteyen de öğrenmeli. Ölümü içinde taşıyan özgürlük der ama hor görür özgürlüğü; baskındır insana inanç. "Buralı değil" dedin usulca, ateşler içinde; komşunun getirdiği ayranı içerken: "Buralı değil" Hekimin, o alçak gönüllü ses: -İç, çaresi var her ağunun. Bakan da zamanla görür-. Ah, kavlıydı bellediğin toprak su topladı ama avuçların: O işte hekimin. Öç ve ceza isteyen kendini acıtıyor. Sürgün yerini yurt edineni anımsa: Nasıl da yeniledi Sözlüğünü. Ekilen çiçekte ödül, kuyudan çektiğin suda. İmler! Yaşamı kuşatan imler! Anla, açıkla, benzerine sun. Bir şarkıda bulduğun sevinç: Nasıl da gizemli insan sesi. Bölüş kim olursa olsun. Bilge yanıla yanıla kurandır geleceği.

XVII. BİTİMSİZDİR YAŞANMIŞ SEVİNÇ

Girerken bahçeye, öpüşüyorsun;
kösnü, titreyip duran
bir kandil pencerede. Ödünç
alınmış bir mutluluk işte
bu kanlı zamandan; törensiz
bir düğün. Nasıl da konuşkan
karanlık: Hep sevdin
tılsımını gecenin, sana sunduğu
şölenlerin anısı kurtuldu
her depremden. Şölenler!

Zorbanın duyamadığı o menekşe
sesi: Dinle, bu özdeyiş
söylenmedi henüz. Şölenler!
O doğurgan sağnak, bir de ninni:
borozanları bastıran. Düşünme
kapıda diye şafak. Yaşanmış her sevinç
bitimsizdir; ten
mevsimini kendi üretir. Yemin
istemez, vaad istemez. Salt
dokunuşla bulur insan
birbirini, kanmayan öpüşle.
Dörtmalasın ardında, akıp giden
vaktin. Çığlık
acının imi değil yalnızca; kadının
ve erkeğin bedeninde
asıl tansık,
devindiğin günde. Küsen ve ağıyla
beslenen, yarından da payını yitiriyor. Keşiş
hep özveri isteyen, sonunda acımasız
olan keşiş. Dokunuyorsun kadına, kor
yakıyor elini. Ey ödünç alınmış
mutluluk! Duymuyor gürültüsünü
devriyeleri değiştiren Cemse'nin, düşünde
gülümsüyor. Hangisi gerçek
çıkaramıyorsun: kor mu, gülüş mü?

XVIII. KARADIR ZAMAN

Bir martı buluyor çocuklar
kayalıklarda: Kanadı kırık, belki aç
günlerdir. Nasıl da ürkektir güçsüz,
yardım umar salt. Ah karadır zaman
kapkaradır. Bu mu gördükleri ki
bakıyor gözlerine hepsi: Okumak
için gizi. Yaban'ın
Kaçak'ın, Kovulmuş'un gizi. Ah öğrenen
büyülenmedi mi? Bir uçurum- dil
konuşan o değil mi? Çünkü gören

yitirir de. "Su verin"
 diye sesleniyorsun, "biraz da
 midye içi". Uçarken öyle başı boş
 bir yere mi çarptı, yoksa
 sapanla vurdular mı? diyorsun
 içinden. Yenmez eti, vurulmuş
 yine de. Ah! Cinayet
 öğreniliyor besbelli. Zulüm de:
 İple bağlıyor ayağından
 yaralanmış çocuk. Gölgede şimdi,
 ama içmiyor teneke kaptan. Yorgun öylesine,
 üzünçle kapanık. Kurtardım sanarken tutsak
 ediyor insan. Zorba da böyle: Ermişliğine
 önce kendi inanan. Muştu
 sunar her yerde, söz verir. Her yürek
 kırgın ama; günle birlik
 acılaştır suyun tadı. Söz de
 içeri çekilir: Bakarken martıya, Sadi'nin
 anımsıyorsun yazdıklarını: "Padişah
 övülmüş olmaz yüz yüzeyken. İleniyorsa
 ihtiyar kadın çıkırgının
 ardında, değersizdir odanın
 baş köşesinden yükselen aferin".

XIX. MESELİN BIRAKTIĞI İZ

Bir bilgin işte: Kurumuş
 Ağustos böceğine bakıyor; çoktan
 kıyıya indi öteki çocuklar. Bir bilgin:
 ölüm de olabilir incelediği
 yaşam da. Solan ve bahçeyi
 ince bir sızıyla dolduran
 gül de sürekli, emerek suyu
 rengini toplayan kök te. Çöküş
 ve Tansık, sözcüklerin kullanılışında;
 sadece sözcüklerin. Kuru
 bir böceğin sunduğu giz
 aynı değil çocukla sana. Zaman hep

imleri değiştiren ve kitabın
katmanlarında yeniden bulduran. Ağulu
ve yargılı senin dilin; zamanının
kan sızdırıyor hâlâ
göğsündeki çaput; yağmuru
dinlerken de bir inilti duyduğun. "Başka
ne olabilir?" diyorsun, açarken
karalama defterini: "Çılgınlık
hep aynı biçimde yazmak tarihi. Yenilen
yol değiştirir, değiştirmeli ya da. Yıllar
akıttı tabutlarını. Kendinin yenilmişi
kanmayan. Eř anlamlı
kör inanç ve kör umut. Yoksul
mümin sapsarıdır açlıktan
yine de bırakmaz orucu. Canını
yitirdiğinde cennet, inancını yitirdiğinde
gerçek yoktur. Her mesel de ey çocuk
ardında bir iz bırakır. Açıklayan
söz gizlenir çünkü. Daha
vaktin değil, ama Kitap'ta yazılmıştır:
–Dile verilecektir, Ara bulacaksın,
Çal açılacaktır–"

XX. BELİRSİZ OKUNMAYAN GEÇMİş

Bahçe sustu. Göçe hazırlan!
Göçe hazırlan! Usulca kapat
Ahit Sandığı'nı, sürgünden
sürgüne dolaştırdığın. Tamamlanan söz
zamanda içerilmiştir: Yiter de
bulunur da: Çocuksuz
bir bayram yerinden geçerken (o hüznü
gezdirdin kalbinin üstünde
yıllarca bir muska gibi) ve uyanırken
belirsiz bir düşten (sandığın kadar
duru değil gerçek te; kaç kez
sınadın etinde: Yanılmanın kendisiydi
doğru denilen). Ah! Üç yerde göz göze geldin

sözcüğün mağara gibi karanlık
içile: Yakılmış bir el yazmasının
eşelerken külünü, ürkünç
trampetler vururken, yoksul da
yoksulu kovalarken. Yazdın artık
bir nöbet titremesiyle; ardında
ölümlerin tortusu. Manşetten
tek sütuna düşen ölümlerin. Bir ecza
gibi açığa çıkardı her cümle
öz geçmişini. "Taun gününde
insanın tek konuştuğu kendisi" dedin
ve "Ey Bilici, ey Çocuk,
oku gözümün merceğini" diye seslendin,
"okunamayan geçmiş te çünkü, belirsiz
gelecek gibi." Kapat Ahit Sandığı'nı
tamam oldu söz. Dağlandı parmakların da
tuttukça "evet" ve "hayır"
taşlarını. Yine de bilmiyorsun
yazdıkların soru mu, yanıt mı? Ürkünç
olan bu: İnsan değil asıl yargılanan,
Yazı. Kapadın sandığı ve dedin:
"Ne mutlu sana. Okurun yenilmiş
ve dirilttiğisin". Her gece, kandilini
değiştirirken gizini sızdırmaya
uğraştığın usta da şunları söyledi
uyandırıp yola çıkacağın sabah
yıllar önce sana: –Tek giz
bugündür, onu anla. Hikmetin
vuruculuğu basitliğinden. Ama unutma;
Bir de çoğuldur– Ah! Zamanın ağusunu
sağarken ne çok öğrendin: Amacı
bulmak değil Gömücünün
aramak. Cinayetden korkunç
olansa cinayete alışmak. Ölüm
doğallaşınca çünkü onanır zorbalık ta. Mevsim
değil ırmak çağlıtıyla akan, bir türlü
küllenmeyen zaman. Bu suskun bahçe
hem veda hem söz veriş. İlk günkü çocuk
senin yazgın: Elinde ekmekle

gölümseyen. Kıyıdadır
daha; bul ve konuş. Belki de
odur çağdaşın:
Ey Çocuk!
deden kitliyor ardından kapıyı, ama
unutuyor "bir bardak su dök" dediğimi. Sen
anımsa. Çok başka yerde buluyor.
çünkü insan evini. Anımsa! Anımsa!
"Bir kitap, belki de senin
yazacağın" diye seslendiğimi.
Anımsa. Anımsa!
Ölümün kokusunu ve gülün estiğini

Belleğin geleceğin Bilinci.

2.

işler ve günler

I.
yasın öteki dili

BİRAHANE LONGA

Cızırdıyor gramafon yüreğim:
 "her işlik bir mezbahadır
 zaman da kemik sesleri çıkarır"
 diyen adı çaprazlanmış
 ve sımsıkı dosyalanmış birinin
 ve körelmiş bir parkın anısıyla;
 nice tarih yazıldı kuytularında
 tüze'nin ve aktöre'nin ırzına geçtiği tarihler:
 orda sunuldu cumhura

bileklerinden Dolapdere'nin karasını ve Gülhane'nin
 irinli güzlerini –etin yırtılış acısıyla geliyor her güz–
 ve akşam söyleşilerini akıtan bir Şorolo heykeli
 ve teybinde hâlâ ilenen "Orhan ağbi"sinin sesiyle otelin
 gölgeliğine gömülen
 beton, alüminyum ve cam gölgeliğe
 gömülen mevsimlik bir Erzurumlu'nun geçmişin tepilmiş
 patikaları ve ekşimiş han odalarıyla inilleyen son fotoğrafisi;
 orda enselendi "yarınlarımız"
 marlboro ve kızlık sunarken
 cumhura

Bayım açık bırakılmış bir musluk
 var da sanki şuramda
 akıp geçti Dicle'nin çıbanlı ikindileri, taş yapıların hâlâ
 üstünden sızan yalnızlık nemi
 bir gömütlük anısıyla seyrettim Öğretmenler Odası'nın pen-
 ceresinden
 bir eğe sesiyle yağın karı
 gelip gitti ağır bir gurbet kokusuyla tabutlar
 şu kırık tozlu aynada da
 göz göze geldiğim şimdi
 parçalanmış bir suret
 ben toz edildim genelgelerle
 her salgından bir parça bulaştı üstüme, kıl
 çadırların önünde dövünen ağlayıcıların
 haykırılarıyla yırtıldım
 felç geldi dilime
 yıllarca bir mektup bile yazmadım, her zaman da öğrenemi-

yor insan söylendiği gibi – ah kızaran
yaprakların gürültüsüyle fırladım bir öğle sonu içimde titreyip du-
ran bir akrep

camsız bir penceresin sen diye haykırdım karıma
ve orda akıp gitti anlatacaklarımın sözcükleri
ve anlatacak bir şey yoksa eğer
katilini de ardında gezdiriyor yürek
her beden gibi
bu tezgâh-siper'in ardında şimdi
yitip gittiğim insan cangılının
karanlık göz çukurlarından başım dönerek
duydunuz bu bilmem Bedevi Çardak Zindanı'nı
çok eskilere dayanıyor körleştirmenin tarihi ve hiç geçmiyor

mu zaman

orda çalışırdı en ünlü mil çekme ustaları
gerek yok bakmaya, baksak da ön yüzü

görüyoruz zaten-kıpırtılarla deviniyorum
artık, sesle

yeni bir satırbaşıdır her ses
işte kırılan bir bardak sesi

Ben de sıçıyorum uyuduğum banktan ilk
tramvayların gürültüsüyle
salepçinin önünde kuyruk olmuş gece esnafı
doktor Fikret bana bakıyor o sıra evinden kaçmış
ama hangi zamanda

alnında kapkara bir şiir başlığı
adıyor daha önceki bir zamanda Şizofreni adlı kitabını:

"Bu monografi şizofreni dünyasında yaşayanlara ithaf edil-
miştir", sayfayı çevirince de
okuduklarım şunlar

ama hangi zamanda:

"şizofreniğin başka kimselerden farkı hayat
olaylarına yabancı kalışıdır. Yabancı ve yalnız
olduğunu farkedemeyen şizofrenik mümkün olduğu kadar
başkalarından uzak kalarak kendi aleminde
yaşamaya çalışır"

kalabalıklar olarak yalnız insan
birahane gürültüsü olarak
ve yapraktan bir anıt dikeyiyor ona park

titreyen elindeki son kadeh için
 "portakal kış meyvasıdır" diyen ötedünyalık
 sesi için
 çünkü çifte diploma ve bütün yaşam
 düşkünlükte ve hastane koşuşlarında
 ve orda sunuldu cumhura
 Yalnız Bellek kutsal: hem nefreti emziriyor hem bağışlama-
 yı, kim dürececek yaşamın defterini bir lav fışkırmasıyla
 hiç bir yaşam o yaşam değil
 hiç bir gün o masal-gün
 Ve arkadaş oracıkta öldüm
 ıssız bir sokakta çırılçıplak öldüm
 uyandım ama sürüp gitti düş, uzansam
 dokunacağım kendime o kadar canlıyım, titriyorum da
 etime işleyen yağmurdan
 anama sorarsan uğursuzluk var üstümde
 "yarın yola çıkma"
 diyor
 yollar
 ben Ziganalardan uçurumlara doğru işedim
 Düzce'den Van'a her şoför kahvesinde
 fotoğrafım var
 bütün genelevlerde iş tuttum
 sade kamyonculara mı özgü bu yalnızlık
 belki asıl ölümle sözleşmeliyiz de ondan
 düş diyeceksin alt tarafı yine de korkutuyor bir
 çeşme başının serinliği var içimde
 akşam arkadaş
 insana acı veriyor bazan
 düpedüz acı
 diyorum ki
 Mayıs günlerinden kalma ama hangi zamanda
 "musluğu açık bıraktık" diyor ağzı dağılmadan önce
 kadının sesi
 ey Zaman
 ilerledikçe berinin gömütlüğüne varıyorsun
 yumuşayıp da yaprak sürdüğünde incir dalı
 yazdır:
 şezlonga uzanmış kestiriyorsun dutun

gölgeğinde baba,
 hücrelerin kemirilmiyor henüz, bombalanmış
 kahveleri görmedin,
 düşlerine girmedi işkence edilmiş hiç bir ceset
 fesleğen saksıma uzanırken yaşamdan
 oç almanın mantığıyla tasıllaşıp kalmadı elin
 Ah hükmü verildi herkesin
 söz daha ne kadar yenilecek tarihe
 normalleştirilmiş bir cinnetin gözlerini takındık
 bu üzünçlerin "mavi çek"i kimde
 "ak kart"ı kimde bu işsizliklerin
 ne banker ne üstübeç silebiliyor yazıyı
 yaşıyor acılar

Bayım

boğazlıyor bahçeleri inşaatçı deyyuslar
 bir ayın sesi var her yerde
 bu bize kalan

leyleklerin düzüldüğü bir yurtluk: Körlüğün

göz çukuru kendi içinde doğru kanayan

ey bize hiç bir şey sormayan

sür bu gülü sür içimden

koşturmaya çalışan bu tek bacaklı mevsimi kanırt

umudu terkeden kurtulacaktır

ancak zamanıyla bakışan kurtulacaktır

konuşmayı yeniden bulan kurtulacaktır

Kullanılmış Sözlük

yumrukluyor benim de gırtlığımı

hırıltıyorum plastik bir göğün altında

"Ey kardeşim Yonatan senin için acılıyım'a bir bira

zehirlenmiş güvercinler için bir bira

Kavak'taki beş para etmez sessizlik –rakımı içerken

hangi zamanda bir stadyum kalabalığıyla

gülümsemiştin oğul–

ovulan ve üzücü gitmek bilmeyen evler için

Yasın da gizli bir dili var

çoğaltılıyor

tekelelerde bile

tıkık tıkış trenlerde bile

televizyonlarda bile

göz göze gelirken Ceyarla
 içi emaye gırtlığım
 ünlüyor son bir kıvranısla:
 öldürüldüm

BİR İÇKİNİN ÖĞLE VAKTİNDE EGE'YLE DÜŞSEL SÖYLEŞİ

— Hiç intiharlamamışsın
 — Çok geç geliyor devrim de
 Yanlışlıkla karışmış gibi
 bir öğle namazının kalabalığına
 geçerek afyonlu bir yaprak hıştırtısı çıkaran
 parktan
 işbaşı yapıyor trikotajcı kızlar,
 sapsarı bir kasımpatı da o sıra
 bir çingenenin sepetinden
 içi sızlayarak düşüyor kaldırıma

Yırtılarak tel örgüde sesin:

— Her yer gibi düşünüyorum Asaf'ın mezarını
 yitiğin kapkara simyasıyla beni damgalayan
 ama yine de aldırmayarak hep aynı
 görüme ulaştığıma, gittiğim ve döndüğüm
 her yer. Bak
 şöyle bir karabasan geçende:
 Kulisteyiz ve kırmızılar içinde herkes
 nedense bir Asaf çırılçıplak
 duruyor, ödünç alınmış teybin başında;
 üstelik ağlıyor da. Güzelim gözyaşları
 izmarit dolu bu zemine düşüp parçalanacak
 diye söyleniyorum. İlençler gibi bize sunulmuş
 bu zamanı, Asaf basıyor teybin düğmesine. O anda
 müzikle birlikte haykırıyor Übü sahneden:
 "Bok dünya, bok dünya."

Veletin teki
 bir vole patlatıyor düşkün kasımpatına:

"kentler şu gördüklerin"

diye uyaran kargışlanmış mı uluyor otobüslerin
gökdelenlerin, faizlerin, lotoryaların arasından
ve tutuklu listelerinin ve icra bildirimlerinin?:

"Haydi bulun Hortanse'ı"

Yırtılarak tel örgüde sesim:

— Ödenecekler ödendi bu yaşama
demişti Hayalet

kanayan bir yaraya dönüştürdüğü gözlerini
yumarak Panayot'un tezgâhında.

"Bu alım satım dünyasında" demişti

"bir ötekinin yurtsuzu herkes

evimi sırtımda gezdiriyorum bu yüzden."

Alayın da acıdan kaynaklandığını

ondan öğrendim ben. Boşanmıştı güz

yaralı kentin bütün bentlerinden:

tam çukura indirilirken babası

dövünen birini görünce, "yine" demişti

"yanlış cenazeye geldim"

elinde buruşturarak bir çınar yaprağını.

Hiç unutmam, sirenlerin öttüğü bir sabah

orta üçten terk bir otel katibine

rehin bırakmıştı Green'in "Çirkin Amerikalı"sını,

çeviriyordu sayfasını üç liradan.

Bilmiyorum yağmur mu yağıyordu ağlıyor muydum

beni öptüğü zaman ıslak yanaklarımdan,

dedim: –İnsanın kendisi değil taşıyamadığı

belleği–.

Kolumdan dürtünce Şişli'nin avlusunda

paylaşılmamış bir zamanın

Ayşe, Hasan, Zeynep olan adı,

anladım ölümlerde bile biz

asla olmadık birbirimizin tanığı.

Kasımpatma vole atan o velet

didiyor şimdi de yapraklarını.

Yırtılarak tel örgüde seslerimiz:

"İşte caniler çağı"

BİR HÜKMÜ REDDEDENİN ARDINDAN

Sürüldü söz
 bağrında ateşten bir mührün izi
 kendi kendine gebeleneceği yurtluğa
 yeniden

Ey söz
 günücü yüreği de
 dilenci yüreği de kınayan
 kalebent soykütüğünde yazılıydı bu:
 etin kanatılacak
 ve hükmün
 kazınacak kırık bir cam parçasıyla
 taflanına göğsünün
 anılarla zonklayan göğsünün
 ve asılacak her kapıya

Yine de gelen var bir salkım üzümle asmaların
 arasından
 bir ana:
 yürümüyor da fışkırıyor gövdesiyle toprağın
 içinden
 milyonlarca tohumun uzantısı gibi
 sızıyor avcundan da bağbozumlarının bin
 yıllık nemi izlenmenin korkusu da caba
 nerdeyse güvercinler fırlayacak memesinin altından
 yine de bir torba uzatıyor: kokular sindirmiş
 uzun muhacirlik akşamlarından, salgın günlerinin
 tütsülerinden
 ve bakıyor Eyyub'un tüm belalarını çekmiş ve
 bağışlanmamış gözleriyle
 senin gözlerinle

Şunlar bu dilsizin söylediği:
 "bu ekmek
 soydaşınla bölüş
 bu su
 yaranı yu ve katık et

bu tuz
 yarana bas ve katık et
 kendi kendinin bedelidir yaşam"

Ah bunlardı zaten
 atalarımın torbasında olanlar da
 böyle sessizce konuştu kıtlık günlerinde ateşler
 içinde yanarak halkla Mazdek
 dinledi sıska kaburgaları koyakların dibi
 gibi uğuldayan
 baktı hummalı çukurlara
 anladı verilmiş ve verilebilecek tek görevi
 söz aldı kralın katında:
 "cezalandırılmalıdır
 aç halktan ekmek esirgeyen"

"altının gizi de
 bolluğun başlangıcı olacak" dedi yoksulların katı
 yastığına baş koyan, cüzzamın yayıldığı sokaklardan
 geçen ve hükmü asılmış, çarpısı çekilmiş kapıları
 çalan

"o hüküm tek hüküm değil"

diyen Simyacı da
 hiç bir şey sızdıramadı cendereler
 kilitlenmiş çenesinden

çünkü sözalan
 vergisini öder

Gidiyor oğul
 taze cevizin kararttığı ellerini yıkarken
 musluğun başında küçük kardeşin
 gözyaşları düşüyor parçalanan göktaşının kıvılcımıyla
 birileri su döküyor ardından
 birileri de daha şimdiden okuyor kırkının duasını
 o sıra bir ayak ta kaburgalarını çatırdatıyor
 açtı açacak bir gülün

Kimseler konuşmuyor
 çünkü adına söz alınanın dili
 ancak vakti gelince çözülecektir

Oğul aç boşluk göğsünü
 gözüksün bağrına basılan mühür
 adını anmayacak kimseler
 sen de anma kimsenin adını

hayır

"ozanın kandili" de
 gecenin ta öteki ucunda buluşmak için titreyen
 "ozanın kandili" de
 hayır

Hayır
 adlar unutulmayacak
 mevsimlerin fısıltıları, taze ekmeğin buğusu,
 avuçtaki o sıcaklık, kütürtüsü can eriklerinin
 yapılardaki çekiç sesleri, renkten renge koşturan
 mekik, paydos saatleri
 kurşun ve mürekkep kokusuyla savrulan harfler
 parklar
 unutulmayacak

hayır

yargıcın kılıcına karşı
 tarihin sarkacı

İŞLER VE GÜNLER

I

Neyi yargılıyor Bosch? diye bir soruyla çıkıyorum,
baharın da çatırtıları duyuluyor dört yandan

Neyi yargılıyor bu tavada çocuk kızartan
cadı-nine?

Neyi yargılıyor bu kılıç? sıska bir göğsün
alacakarlığından geçen

Ama tüm yargının kargışlanması değil mi bu
gaga-ağızlar?

Nasıl seyredebilir kargışlamayan, onca cinayeti
ve kovulan, cezalandırılan delinin dupduru
gözlerini?

Ey soru-gün.

II

Ezilmiş bir kediye raslıyorum çıkar çıkmaz
öncesinde de şunlar var bu uğursuzluk belirtisinin
müzik eşliğinde:

"hazır kızarmış ekmeğiniz Etimek

Etimek'le başlayan gün güzel"

gözlerimin ayazmasında binlerce börtü-böcek

manşetler de içine sıcıyor menevişli bir deniz gölgesinin

The New-York Times'in haberi: "Türkiye altı ay içinde deva-
lüasyon yapacak"

ve geliyor devamı zamların

demir

çimento

tuz

Fatihlilere muştu veriliyor: "Adıgüzel Mağazaları hizmeti-
nizde", Nişantaşlılara muştu: "Giyim Çocuk Mağazası emrinizde"
dişlere muştu: İpana

Yeter yüreğimdeki bu kanama
 yeter başımı çevirir çevirmez Dabcovich
 Yapı Kredi, İş
 Emlak Kredi
 veremini kâküllere, rahimlere, günaydınlara

bulaştıran Bankalar Caddesi

Wall Street (Upton Sinclair anlatır Sanayi

Kralı'nda)

gökdelenlerin arasından çıldırmış bir bulut

çözmüş palamarını

hacizlerler üç blok ötede ya da yorulur aşağılarda

denizin döl yatağına uzanmış karnaval gecesi

adlar üreten Şili'de

Ve Ölüm

1967 yılında Yuro belinden taşındı helikopterle

kimlik saptanımı için

Ezequiel Martinez Estra'da "budur" dedi "yaşamın yanlışı",

"koyakların dibini dinleyenle ne ilgisi var bu

cesedin?" de demiş olabilir elbet

o sıra çünkü şu satırların altını çiziyorum ben bir önsözden:

"başkaldırma özlemi ile başkaldırma eylemi

arasındaki farkı bilimsellik gergefinde yeterince

dokuyamamış, ülkücü ama duygusal, cesur ama

romantik, büyük ama serüvene yatkın.."

ölümcül serüvenler değil mi ama gömütlükler de

dahil her şeyi yağmalatan?

III

Rüzgârın uğultusu dağıtıyor belleğimi

Kimi düşler erken görülüyor

yaşanan kimi gerçeklerse hep gecikmeli

Yazıldığından sekiz yıl sonra yayınlandı Sürgün

hep orda yaşandığından belki de

ve şöyle imzaladım onu Cansever'e

(ya da herkese):

"Sürgün yalnızca özel sürgünlüğünü irdelemeyi

seçecek ve hiç aşamayacaksa onu, yazmak boyun eğmektir"

Hiç bir şiir ikindi vakitlerinin kapı çingirakları gibi dağlamıyor gözlerimi nicedir.

kırağı gibi yayılmıyor kanlı anılarımızın ve koruların üstüne

çeltik tarlalarında su içindeki çıplak ayak şiir

aç çocuğun gözündeki tarraka şiir

orada işte

kopmuş boynuyla uçurtma gibi sallanan şiir

IV

Camın buğusunu silince
bir çınlayış gibi Döner Kümbet

Düşünüyorum taş işçilerini:
kaç para alıyordu ustalar
kaç para alıyordu kalfalar
kaç para alıyordu çıraklar
ve Kayseri köylüklerinden miydi hepsi?

V

Yaşam öyküleri yalnızca! Daha kışkırtıcı gezginin
ya da bilicinin kitabından (onlar kadar en azından)

1925 Eskişehir doğumlu İsmet Demir: اساسız, abasız,
çarıksız. Grevlerin tekini kaçırmayan yine de

(1965 Amerikan MVK, 1966 İtalyan-Fransız Joint Viture Entrops-Teshint boru hattı, 1967 İspanyol Dragados Construcciones Kadınhan Barajı, 1968 Amerikan Foster Wheeler İzmit petro-kimya, 1970 Amerikan Badger taşaronu Kozanoğlu-Çavuşoğlu rafineri, 1974 İskenderun Demir-Çelik)

bir de telgrafı olacak 1979 tarihli:

"kanserin emekliye ayırdığı bir işçi kardeşiniz olarak, kongremizin hayırlı olmasını diliyorum.

Defoluyorum
 leylak kokusu basmış Haziranın sokaklarından

VI

Çevirince sayfayı
 göz göze geliyorum onsekizinde bir kızla
 trikotaj işçisi
 kendi intiharını
 kendi eden

VII

Kurularken pasa kesmiş yüzümü
 bakıyor bir çocuk bana aynadan
 yavrum diyorum, acı dinmiyor
 ne kadar yaşlanırsan yaşlan
 çünkü ölen orda yalnızdır: yağmurun ya da
 güneşin altında sen burda
 kimseler bilmez gırtlak kemiciğinin saniyenin
 milyonda birindeki acısını
 ense tüylerinden geçip gideni de
 yürekte bulvarın gürültüsü mü vardı, çekilen
 denizin hışırtısı mı bilmez
 Ama şu okunabilir her zaman:
 "Sevgilim, uzun ve kanlı
 senin tarihin de"

VIII

Dökün suyumu
 insan yeni bir gurbete çıkıyor her gün

YILMAZ GRUDA İÇİN KÜÇÜK REKLAM KILAVUZU

Adı, soyadı: Yılmaz Arkon
 memleketi: Tütün ekilen her yer
 doğum tarihi: Biliyor yazıldığı günden
 Ölüler Kitabı'nı
 ve yürümedi henüz;
 öğrenimi: Bilardo, poker
 bir de robot konuşturma. Ah Sabor
 sevgilin olacak sevgilimle
 aradıktı seni
 böyle vereme kesmemişti daha
 Gülhane'nin, Sarayburnu'nun
 hüzüncül çay bahçeleri–
 devamla: sen ki gezdirip yıllarca
 bir simya harfi gibi
 Pera'nın, Yeşilçam'ın balçığında
 Birinci Şube'den sicilli gençliğini
 ve şimdi karşılıyoruz gözyaşlarımızla
 yılda on milyarlık iş yapan ve üç ayda bir
 gazetelerde metin yazarı arayan
 reklam piyasasına –Ey daha dönmeden
 Hüma kuşu köpükten yurtluğuna
 akkora kesmeden bulunmuş söz de
 öldürülen metin yazarları
 bir gün anıtınız mutlaka dikilecektir–
 oturtuyoruz madeni koltuğuna
 tazeliyorsun piponu ve Tristan gibi
 Sözlük'e basıyorsun rasgele ilençli parmağını:
 Eros:
 (Şair Orpheus'tan geldiği ileri sürülen mistik
 akımda da
 Eros'un dünyayla birlikte kaos'tan çıktığına,
 yahut da
 Gece'den doğma evren yumurtası
 ikiye bölünüp yarı kabuğundan
 gök,
 yarı kabuğundan toprak çıkınca ortaya
 Eros'un da doğduğuna..)

kime ne bu masaldan
 ey cebinde kuş dolu bir bahçeyle
 duhuliyeleri fır dolanan,
 "yatak odası"nı imliyor yalnızca sözcük
 donları kim alacak yoksa
 atletleri kim alacak?
 Sen ki otuz yıl gecenin diline çalıştın
 metalden bir uluyuşla Hamlet olarak ölüp
 kuru fasulyacıda dirildin
 kemirdin de binlerce kelebeğin kaburgasını
 uzamda hafifçe yer değiştirmek için
 gizini kimseye söylemiyorsun ama
 damıttığın bilgeliğin.

Hoş geldin Orman'a,
 Sözlük'ün mantığı tersinden işliyor,
 fal taşına çevirmek için gözbebeğini
 bir meta olan imgelemin de
 yeni metalar üretiyor birinci gün'den
 köpük: detarjan
 deniz: kolonya
 "kim kurcaladı ulan öpüp kokladığım sözcükleri"
 demene kalmadan
 bilmem ne makarnasın kısmetine dönüşüyor

Karanfil
 ilk kez, ölüme direnirken tanıdın bu çiçeği
 kurşuna dizilmeden önce Beloyanis'in elinde
 aramalarda yitti o fotoğraf –
 şimdi de arttıracak tüketimi
 yarın öbürgün de
 silah satacaksın güvercin sözcüğüyle
 Ankara Adakale sokakta mıyım
 askerde misin Hadımköy'de?
 Aranıp duruyorsun:
 göğsüne ateşle dövdürdüğün Dadaist
 ve Gerçeküstücü Sözlük
 düşmüş olmalı korganların arasında–
 yok canım el koydular ona
 ve yarar var şu parçayı yeniden okumanda:

"Para neyin kendisine çevrildiğini göstermediği için.

Her şey, mal olsun olmasın, paraya dönüşür. Her şey satılabilir ve satın alınabilir. Parada nasıl malların her türlü nitel farkı yok oluyorsa, paranın kendisi de radikal bir eşitlikçi gibi bütün farklılıkları yok eder. Ama paranın kendisi bir maldır, bir dış şeydir, her hangi bir kimsenin özel mülkü olabilir. Toplumda kudret, bu yüzden özel kişinin özel kudreti haline gelir"

Ey somunu bölerken
dilini unutan "ecir" aktör ve "ecir" Şair
güpegündüz öldürüldüğün için
Anıtın her yerden görülecektir

SÖYLE NEYİN VAR ÇOCUĞUM

Sever miydi bilmiyorum
rüzgârda çatırdayan bir dal gibi
alacakaranlıkta kalkan
halk çocuklarını İbni Haldun?
Bir elmanın tadıyla gezinirler,
elleri ayakları kuş sesleri içinde
aç ve üşümüş kuş sesleri,
raslanır ara sokaklarda da
şakaklarında deniz pıhtılarıyla;
cesetleri saçaklara tünemiştir,
onlar yazıyor en iyi
kum iskelelerinin ve
pazar yerlerinin küfeci tarihini

şunları İbni Haldun da:

"iş ile geçinir insan
ve çalışmaktan başka sermayesi yoktur.
Hüner ve sanat
pazarda müşterisi bulunan
ve satılmak üzere pazara götürülen mal
ve eşya hükmündedir"

yalnız çocuklar değildir

diyorum ikizi olan,
Marx'tan şu satırları okuyunca
tarihi anlamaya çalışırken:

"İş gücü ancak kendi sahibi tarafından, yani kendisinin iş
gücü olduğu kişi
tarafından mal olarak satışa arz edildiği
ya da
satıldığı takdirde ve sürece mal olarak piyasada görülebilir
Bu kimse ile para sahibi piyasada bildiğimiz
mal sahipleri gibi karşılaşılır
aralarındaki tek fark, birisinin alıcı diğerinin satıcı
olmasından ibarettir"

Sabah, tabağa gürültüyle düşen
kuru bir zeytin tanesidir
çay da acıdır kaynamaktan,
musluğun başında küf süzen gözbebeği
emziriyor sallana sallana
hâlâ çaputtan bebeğini
sarışın bir perçem de
altında yamalı yorganın savrularak
gidip geliyor şimdiden gurbetlerini:
İnıyorlar
alınlarında dövme güllerle

tamirhanelere, trikotaj atölyelerine, dökümhanelere, doku-
ma tezgâhlarına, dericilere, plastik fabrikalarına, basımevle-
rine, ince cam işçiliğine

ey aynaların yansıttığı dişil görüntülerle gün boyu
söyleşen Laledan

ey boynuna dokununca bir iç çekiş gibi titreyen Çeşm-i
Bülbül'

e dönüştü/dönüşür çocuğun ucuz emeği
kumaşa, ayakkabıya, eve dönüşür

"Paranın sermayeye dönüşmesi için, para sahibinin mal pi-
yasasında hür işçi, yani hür olarak emeğini satabilen bir
kimse ile karşı karşıya gelmesi lazımdır, burada hür sözü iki
anlama gelmektedir: bir kere, bu kimse mal olarak kendi iş-

gücü üzerinde serbestçe tasarrufta bulunabilmelidir, sonra da, satabileceği herhangi bir malı olmamalıdır, kendi iş-gücüne gerçeklik verebilmek için gerekli olan her şeyden yoksun bulunmalıdır"

çamur akıntılarından inen
 çocukların kirpiklerinde
 süzölmüş yaz ikindileri vardır
 yıkanınca gecese fası gibi kokan
 yanakları vardır
 buzul gömülerinin
 yeraltı sularının haritaları vardır
 bayat ekmek vardır
 sadece ceplerinde,
 toprağın en alt katmanlarına
 deniz diplerine uzanmış kökleri vardır.

Çocuğum sen söyle
 başka neyin var?

— Tabutunu çakabileceğim bir çekiç
 soğuktan ölen sakamın

PAÇAVRACILAR

Ünsal Oskay'a

Hurra! Gömüsü önünde
 kara bir zamanın

Ey kentin atıkları
 emanet tabutlular,
 ağardı paslı bir kepenk sesiyle tan,
 kuşanın çuvallarınızı;
 haydi yeryüzüne
 yeryüzüne.

Ablalar
herkesle iş tutanlar,
önce ilk ve son ders
küçüklere:
sıcaktır yaz
kış soğuk

Sen ey çocuk
doldur kırık ağızlı testini,
kime ne kederden
bulacaksın yolunu
ölüsüne su dökmeye gelenden.

Haydi zumbalanmışlar
eli uzunlar
gözyaşı kurumuşlar
haydi,
parlıyor kentin ortasında
binlerce çöplük.

II

Ey kör talih yüzümü güldür bugün
parlasın payımdaki avanta
düş avcuma
ey remilde görülen kismet
üç kez görülen
suda baklada suda
çatlasın uğursuz konu komşu
üstüme yağsın da bereket
olur ne olursa bir tek pabuç
bir gömlek çürük
bir portakal bile. Aman bu ne bir yüzük
sarı pırıl pırıl halis altın
ey koca pabuçlu mucize nihayet
altının bu kadarı sofralar kurdurur
günlerce kariya şalvarlar diktirir
kerhanede geceletir Altın

pırıl pırıl köşeyi döner on tane bulan
 körelt gözlerini düşlerine demirle
 şuracıkta eşinen hanzolarm
 ey bitliyi bitsiz eden altın

III

Hurra! Gömüsü önünde
 kara bir zamanın

Fişliler
 vesikasızlar
 atıktan doğanlar
 Ak tolgalılar

günün yırtık göğsünde
 çürüyen ellerinizin izi

KÖTÜ HUYLARINDAN BİRİ İNSANIN

İsa Mesih de Roma İmparatorluğu'na
 ve halkın yoksulluk zamanına rasgeldi;
 kötürümü yürütmeye, körü gördürmeye
 biraz tansıkla içsel ateş yeterli;
 ama açlığın çaresi yok.
 Baktıkça alyanak soylulara
 bedeni doyuramayan tansığın
 iplenmeyeceğini anlamış olmalı İsa da.
 Ki çıkmadan Zeytinlik Dağı'na yorgun argın
 şunları söyledi on iki inanmışına:
 "İnsanoğlu teslim edilecektir
 baş rahiplere ve yazıcılara"

Muştucuyu dinleyen Yahuda Iskaryot
 herkes gibi yorgunun, yoksulun biri;
 içmek istiyor İsa'nın kasesinden elbet
 gelgelelim aklından çıkmıyor bebeleri.

Roma valisinin gözünde bu İsa
 "çalmayacaksın ve öldürmeyeceksin
 ve zina etmeyeceksin" diyen ipsiz sapsız
 şüphelinin biri.

Canına tak edince yoksulluk,
 göğsünü kanatarak tırnaklarıyla
 ve –Ey oğullarım, gariban karım
 üç vakte kadar ilk kurbanı olacağım
 görülmemiş bir cezanın– diyerek Yahuda
 çıktı sabah sabah rahiplerin katına:
 "Pazarlığa kısa tutalım,
 nedir Mesih'in karşılığı?"
 Gözleri harlı meydan ateşi gibi parlayan
 bu çulsuza bakıp baş rahip
 görünce pazarlığa dermanı olmadığını
 "otuz gümüş eder" dedi "etse etse senin adam"
 Onayladı Yahuda ve seslendi ağlayarak:
 "Duaya çıkacak inanmışlarıyla Mesih
 Zeytinlik Dağı'na yarın sabah,
 kimi öpersem yanaklarından
 odur işte yakalanacak adam"

Ve sabah daha ötmeden horozlar
 yola düştü gözü dönmüş kalabalık.
 Haçı çoktandır sırtındaymış gibi
 dolaşan Nasıralı İsa da
 yorgun düşmüştü tepede bütün gece
 inanmışların uyuyup uyumadığını sınamaktan.
 Vardı rahipler ve yordakçıları düzlüğe
 ve "Ya Rabbi" diyerek Yahuda Iskaryot
 cebinde şingir şingir otuz gümüş,
 öptü müştü getireni yanaklarından.
 Anlayışla gülümseyip o vakit dülgerin oğlu
 "İnsanoğlunu bir öpüşle ele veriyorsun
 tek bir öpüşle" dedi.

Ama bir başka metinde
 yoksul Yahuda kendini asacak ne var ki.

II. boşta gezer'in notları

ÖĞLE PAYDOSU

Küt küt toslayarak
şuramda bir delik açtıkça
yaşamak denen bocurgat
ne rakının tadı kalıyor
ne çingene pembeleri içinde
önüne gelenle fingirdeşen
at kestanelerinin.

Yeni zamlar
sökün etti az önce radyodan,
bir yandan da cızırdayıp duruyor
tuhaf bir cümle Veysel'in mektubundan:
"doğduğumdan beri mi gezdiriyorum
boğdurulmuş bir ölüyü içimde?"

Tırnaklarımı yiyerek
parkın kanepesinde
kendini kendine sürgün eden kardeşimin
anımsarken o masmavi gözlerini
bir delikanlı çöküyor yanı başıma.
Kanat çırpın elleriyle
açıyor gazeteye sarılı paketini:
çeyrek ekmekle beş on zeytin.

Dalmış olmalıyım ki
kazınmış başına
"hırsızlık değil" diyor "siyasi"
ve gelincik basmış bir tarla gibi
gözlerini alarak gelip geçenin
usulca dişliyor ekmeğini.

ÖĞRENİM

Hocan Bedri Rahmi
 -renkli güneşler
 bir iki kalın sözlük
 nakışlı veremler
 ve doğurgan aşklar yerdı bir oturuşta-
 çok kalabalık bir halk yüzüyle öldü;
 haftada üç gün
 gezdirirdi sizleri Tophane'de.
 Kazıbilim'de çanak-çömlek değil
 bayat ekmek ve zeytin
 yamalı bir gençlik
 sahtiyan bir yalnızlık
 bulun diye.
 Ne yazık, esrarı
 ve trahomlu bir gözün
 düşman bakışını ilk tanıdığın yer
 Karabaş'ın mahallesinden
 tek desen yok defterinde.

BELİRTİ

Yiğit Abanoz sokağından
 küt diye önüme çıkıyor
 kim bilir kimin tabutunu omuzlamış
 türkü çağıran çırağın biri.

KAÇ TÜRLÜ OKUNABİLİR BİR İŞARET

Yüzüme fişkırıyor bu erguvan
bir de karabatak perdeyi açar açmaz

yakasında bir dal mimoza
cebinde aranacak adresler
hükmü
ve tek cıgarayla ilk yaz

sızmış
apartmanların arasına.

SOFRA

Öyle hüznü ki yüreğim
yemini bölüşmeye çağırıyor
köşeye tünemiş topal güvercin.
Biraz da katık bulmak için
ufaktan bir gösteri yapıyor
Pazar gezintisine çıkmış
maviş gözlü bir vелеde.
Yanıma konup soluk soluğa
"Topalım ben" diyor "lumpen değil,
yine de her zaman
çalışayım diye böyle yırtınmam,
çimlen bakalım mahzunoğlu mahzun
şu basit emekçi sofrasından"

VUKUAT

Ağzımı kanatıyor
 Erenköy'de öğle vakti
 gölgeye kaçmış bu yan sokakta
 kurumuş bir çeşme mermerinin
 gürül gürül bir suya özlemi.

KÖTÜ SAAT

Tutuşturmuştu çoktan
 denizi lüferciler.
 Ter içinde uyandığımda
 neydi gördüğüm düş?

ÖZET

Çıkınca bir gezintiye tarihte
 ne buluyor insan Attika'da?
 Mezar taşından çok
 ipotek taşı

YOL ÜSTÜNDEKİ SEMENDER

– 1987, Ada Yayınları –
(B. Necatigil Şiir Ödülü)

Beni İntihar Ettiler.
A. Artaud

PROLOG

Hep yaşamın tanıdığı ölüm,
seçilmiş olsa da. Ve sokarak günü
geldiğinde akrebin titremesiyle:

düş görmüyor daha, ama dönerken
açıyor üstünü sarışın çocuk,
anası da aralamış penceresini mutfağın
yoğurt mayalıyor ikindiden: İşte ona.

Topal bahçıvan da saksısından
alıyor bir çiçeği, kısırlaştırmış
toprağını değiştirmek için: Ona da.

Zorba geldiğinde,
devrilen kaya gibi
derinlerine çöken suyun; kumlara
gömen övünçler kitabı'nı. Yeniden
dönen ağıtlarına; ama yüksek sesle
söylemeyen hiç.

Üzünç, bir sarnıç
sızıntısı gibi yayıldığında kente,
hep eğik boynu. Yine de "evet" demeyen:
dayanıp kalıyor elinde filesi
demirlerine otobüs durağının. Bir kara kediden
kaçınan yaşlı kadınla bakışıyor. Sanki
buruşuk ve nasırlı elleri, gülün
sapında buluşmuşcasına: Ona da elbet.

Çınarın gölgesindeki yıkık duvara
çökmüş, soğan ekmek yiyor bir işçi,
başında ıslak mendil terli mintanının
cebinde buruşmuş bir mektup; cıgarası
kulağında, yakacak hemen. Genç bir adam
tam o sıra ağzında köpükler, devriliyor
sırt üstü kaldırıma. Gözleri
yansıtıyor dupduru bir gölün dibini,
uğultulu uçurumunda da, sar'anın

açıyor gözyaşından o masmavi çiçeği:
İşte onlara.

Penceresinden
karartılmış, suskun kente bakıyor
Yazıcı. Metal, plastik ve tel örgüden
çevren, devasa bir diyaazonun
tınısıyla yırtılacak sanki, bulursa
eğer o tek secde etmeyenden
devralınmış Sözü. Kazıyor tırnağıyla
sahtiyanına gecenin: Bin yıllardır
Yargı'nın bukağısında Söz,
Ya kargış yazgısı ya sürgün.
Aynasında yansıttığı
zamanı sorguluyor yine de. Yenilgisi
yengiye dönüşüyor.

Söz gibi intihar da bu yüzden
tarihin tam içinde işliyor.

İşte onun tanığı
ödin bilmeyen her Yazıcı.

HEINRICH VON KLEIST

Tomurcukların daha duyulur duyulmaz
bahçenin kuytusunda çıtırdayan sesi,
puhununki yükseliyor; herkes
bir yurtsama içinde. Kesiliyor söyleşi,
tıkırtısı çay fincanlarının.

Orada

anlıyorsun, eğildiğinde pencereden
göz göze gelebilmek için kuşla: Gecenin
Oğlusun. Bu sana sunulan andaç:
Çocukluğunu değil yalnızca – Gölün
üstünde yanıp sönen ateş böcekleriyle
konuşurdun saatlerce; ormanın içinden
yükselince de inilti, kanatırdın elini
duyabilmek için acısını kapana tutulanın–
Gençliğini de taçlandıran –Hep uçurumlar
çekip durdu yolculuklarında: Öte'nin
sorusunu kuruyordu tanın kızılığında
tütüp duran her büyü –boşluk

O zamandan

edindin ağı süzme hünerini Kovulmuş'un
yaralı bedeninden. Seninkiler de
puhunun gözleriydi çünkü, puhunun:
ancak yüreğin içindeyken görebilen.

Çekildin oraya: Öteki yüzünü
bulabilmek için yaşamın.

Hiç kimse

"ada" değil ama; Kırgın Yürek de
arıyor benzerini: Terkedilmiş, kar altındaki
çocuğun korkudan sapsarı yüzüyle;
ve rastlıyor yoksullarevi'nin önünde, gözleri
geleceğin yıkıntılarıyla körelmiş
bir dilenciye.

Ürkünçtür

bir çan sesinin geceye
düşüp parçalanması kadar, Yoksulluğun
çırıl çıplak buluşması caddede.

Saltığın

büyülenmişi doğar bir çılgılla o ürkünç
buluşmadan. Kardeşidir çünkü
inancını yitiren ya da horlanan
ve kentinden kovulan inancından ötürü.

Konuşur o zaman, usulca alarak
bir kuyu dibinin rengini.
Belirsizdir ama Yargılanmış'ın
gününe mi geleceğe mi söylediği;
yeniden adlandırır çünkü Tarih
ölümün "bu-olmayan yaşam" isteğini.

Yüreğindeydin.
Sende birikti akıntısı günlerin ve hüznü
gömütlüklerin. Vurulmuş kurdun
kanını yalaya yalaya geldiği akşam
çekip kopardın dilindeki mührü:
Yıkımın özdeyişleri döküldü ağzından.
Bir Bilici'ydin ve kardeşindi
40 yıl "deli" yaşayan ve "Neye yarar
şairler?" diye soran.

Çağının

tarihe sürgünüdür 'Buradan ötedeki'
diye cınlayan her söz. Ve solgun suretidir
aynada yitip gidenin.

Kurşun sonu değil yalnızca
başlangıcı da zamanın.

VIRGINIA WOOLF

Üşümesinden belli içimin: bitiyor yaz
 Ufuk kör bir gözün ardı kadar boş. Geçiyor son
 kuş sürüleri –mumların titrediği bir katedralde
 dinlediğim orgun sönüp giden yankısı gibi dinli-
 yorum kanatlarının kapkara sesini–

Ey üzünç
 diyorum: Yaşamımın toplamı, koyakların ıssızlı-
 ğından damıtılmış bana kalan tek bilgelik.

Üzünç:
 kolsuz bir askerin sakallı yüzü yansıyıp vitrinin
 camında 'kendini öldür' diye iç geçirince; tez-
 gâhta sızıp kalınca çocukluğunu ele veren göçebe
 yüreğin sözü, kucaklanmayınca artık sevgili be-
 den ve gözyaşlarında parlayınca terkedilmiş baba-
 ocağı

Dupduru gözlerle baktın bana ey yitik çocuk:
 derede seyrederken kendimi ve öptün, ülkeler
 vadeden bir öpüşle–

Bu işte üzünç,
 bu işte onulmazlık.

Yaz bitiyor: gece inilti-
 sini emziriyor büzülüp toprağa doğru çekilen
 ağaçların, zaten yaralı belleğime –daha bu sabah
 bir uçurum kıyısıymış gibi dalıp gitmişim saksı-
 nın çatlağına, bahçede yürürken de ayaklarım yap-
 raklara gömülü, bir kez daha Rhoda'nın sesiydi:
 "Ah yaşam, nasıl da korktum senden."

Bitiyor yaz: Ürperdim demin, biçimler dönüşebi-
 lir diye düşünürken, tek değişmeyen yüreğim ama,
 yüreğim: Paslı bir kapı işte, açılınca da inilde-

yerek ardında hiçbir şey yok büyük karanlıktan baş-
ka. Yine de konuşuyor biri:

Melek değil hükümlü kendini dünyaya doğru fırla-
tan: "Siz lekelediniz beni ve çürüttünüz."

Çöldeki su damlası gibi Söz: Emiyor onu de-
mir, beton ve cam, savaş ve tecim;

Yitiktir ve kovalanmıştır açıklamak isteyen
Söz

Ah bilemiyorum henüz yaşamımın tümünü, dok
işçilerinin suda yüzen sapları kesilmiş çiçekle-
re benzeyen yüzlerine bakıyorum, şalına sımsıkı
sarınmış ihtiyar kadının çay bardağına değince
bir kemik sesi çıkaran eline bakıyorum, çilli bir
oğlanın otobüsün camında yassılmış burnuna bakıyo-
rum: Bir giz mi bunlar belirginlik mi? Üstelik
hem göreniyim düşlerimin hem görüleni:

Üç başlı bir köpekle konuşuyorum sık sık, elimde
bir gül; yağmalarken bir kitabın paha biçilmez
gömüsünü. –Yine de yazgım o sözcükler, biricik ödevim.

Ve her şey bana sesleniyor: binlerce parçaya bölü-
nüyor, dağılıp gitmeden önce dokunuyorum her birine:
su bardaklarına; sarı, kırmızı, mor kurdelelere;
pencerenin nice yağmurlar, nice karlarla boyası git-
miş pervazına; bir albümün gün boyu birbirleriyle
fısıldaşan sararmış fotoğraflarına, ıssız kar ova-
ları gibi yalnızca rüzgârın sesiyle uğuldayan bomboş
sayfalara

Ah yazıma kimi zaman da; ateşe tutulmuş bir elin
acıısıyla karalanmış yazılarıma:

Kanı çekilmiş ve dudakları hummanın koruyla kavrul-
muş bir yüz bu. Nedir aradığı ve nedir yitirdiği?
İnsan çiçeklenmelerinin ve insan yıkımlarının ara-
sında. Kişisel tarihler mi kurdum yaşamın sabuklama-

sıyla yoksa varolan tarihlerin kurgusu muyum? Ah yazı(m), taşıllaşan yazı(m): Aradığını ve yitirdiğini biliyorum sonunda:

Yanmış bir kelebeğin külü.

Yaz bitiyor işte. Ayaküstü bir söyleşiydi zaten pespembe ibrişim ağaçlarının altında. Kışa taşıyorum dünyanın tortusunu: şarkılar, ağlayışlar, vedalar, buluşmalar, karartma geceleri, sirenler, yaşamı saran sis: iç içe giren, sarmaşan. Son bir göz göze geliş zamanla: Yanmış bir kelebeğin külü, mavi-beyaz bir kelebeğin külü...

Buluştuk Septimus, Clarissa, Rhoda, Mrs. Ramsay
dupduru bir ırmağın kıyısında, su yankılıyor dağları ve birleşen doğaya tek bir cümleyi:

"Şu küçücük varolma sorunu bitti"

Akıyor ırmak

STEFAN ZWEIG

Yaralının sesiyle kanar
 sürgün dil; kovulduğu toprağı
 inler, ana toprağı; iz bıraktığı
 her sınırdadır.

Son kez nasıl da
 yitiriyorum *Dünün Dünyası'nı*. Zaman
 bir esrimeydi; bir gül kokusu
 tüm el yazılarında.

Ah, ulus
 diye haykıran zorba! Horladı
 sözünü yüreğin. Gün günden
 kabarıyor ölümler listesi. Geleceğim
 çölde yazılı belki ya da
 öteki ilk yazın yağmurunda. "Günümüz
 kovalanış ve kin." Batık kıtalar
 oluşturdu göğsümde
 mülteci yüzleri. Tarihe yanıt
 istiyor mahpus da: Neyin tapıncı
 yakılan kitaplar? Nedir zalimi
 önder saymanın mantığı?

İnsan
 vaktinde bilebilseydi: Sessiz
 durmakla uzak kalınamıyor. Bilebilseydi.
 Savaş işte her yanda, susanın da
 dağıldı eti karşı koyan kadar. Meltem
 acıtıyor yanıklarını.

Azalıyor
 insan: unuta unuta otellerde
 andaçlarını. "Yitirdim
 ayaklarımı sağlam basabileceğim
 tüm toprakları." Dinledim son kez
 öteki ucunda dünyanın: Üzüncü
 cınladı Noel çanları. Renkli

çam dallarında gözümü kamaştırdı
son kez yaşam. "Rilke'nin dediği gibi
dayanabilmek bütün sorun."

Yine de
apansız kopuyor akrebi saatin. Yürek
ürküyor, yanında gezdirdiği
gömütlükten. Ve pişmanlıklar. Utançlar da:
Tek satır yayınlayamadım Thomas Mann'ın
60'ncı doğum gününde: Sözcüklerim
gölgeyi sever; yine de korkutuyor
düzeni. Bir armağan gönderdimdi galiba
Goethe'nin el yazısı bir şiiri.

Avrupalı
benim belleğim. Yazım da. Geç kaldım
yurt edinmeğe gurbeti. Zorbaysa
ateşe veriyor dünyayı.

Charlotte!
bana bak son kez. Aynan yansısın
kitapları ve dere kenarlarını
ikisiydi yaşamım.

Uyumunu yitiren
dil, susar. Yansa da
geleceği bilmek için. Duru kalan tek sözcük
bu mu yoksa? Gelecek.

Işığın
ve karanlığın geleceği.

Sis her yanda. Ah Charlotte
çevir bana son kez
kadınlığın gözlerini.

VLADİMİR MAYAKOVSKİ

Bir kez daha kucakla beni
 kara-büyüsüyle bağlandığım gece;
 mağma ve kemik tayfunları,
 yağmur sularında sürüklenen bir mektubun
 sar'alı yazısı gibi silikleşen ün;
 ölümün tunçtan dökülme flütü
 akkora kesmiş yüreğimi titretmiyor;
 Gece,
 uçurumlarında belleğin
 kılık değiştiren hayalet,
 -insan bir tansık
 diye yinele;
 çünkü sözcüklerin külünden doğdu
 yaralı oğlun.

Oğlunum,
 soy kütüğünden intihar ve cinnet
 kıya ve zindan
 sızdıran Kent;
 siyah satıyan!
 Gölgemle kaplanırdı bir zamanlar,
 rahmin olan sokaklarında;
 çırakların gündüz düşleriyle uyuya kalmış
 mürettephanelerinde,
 alanları dolduran göstericilerinin
 o iskeletler operası şarkıcılarının
 alevden hançeresinde,
 yitik tundraların rüzgârlarıyla
 inliyorum;
 üzerimde haksız bir küşüm

ve suçlamalar,
 taşta dövülen mürekkep balığının
 etinde boğulan çığlığıyla
 inliyorum.
 Kent! Siyah sahtiyan!
 Sen ki sevişiyormuş gibi

titredin bir vakitler şiirlerimle,
duy beni.

Dün müydü bugün müydü bilmiyorum,
yağıyor kar
uzaktan duyulan
kederli bir ninni gibi;
Keder,
mayam benim;
çoğunluğun okuyamadığı

okuyaninsa horladığı simyam,
keder
yakut parıltılı gömüm!
Gizemli Güldürü'nün
yasaklandığı günden
Makbet'ler gününden beri
çocukluğumda göğsüme bastırdığım
sıcak bir somun gibi
ısıtıyorsun beni.

Çalıyor saat!
Başlangıç sondur
son da başlangıç;
"ayağa kalkılan
saattir bu, konuşulan saat
yüzyıllarla,
tarihle,
evrenle."

İçinden geçiyorum tarrakalarla
tüm zamanlarımın:

Baumann'ı anma gösterisinden dönüyorum
asit gibi gözlerimi yakıyor
cinayetin öfkesi;
Petersburg Luna Parkı'ndayım aynı sıra
Trajedi kırıyor sarkık çenelerini
etobur kara-kamu'nun;

Jübile'mde miyim yoksa
 göğsümde buzuldan bir çiçek;
 ve içimde
 o hiç dinmeyen kar sesi;
 "şairimiz" diye haykırıyor
 işçiler,
 "haksızsın" diye bağılıyor
 aparatçık;
 burcum, gizemli Yengeç
 esirge ve büyüt
 devrimden başka bir şey olmayan
 şiirimi.

Nasıl da akıp gitti günler
 yaratılan bir dünyanın coşkusunda,
 kutusundan taunlar yayan imgelem
 yabanıl afişler
 yürüyüş kolları
 elektrik
 Mancınuk ateşleriyle yanıyorsun hâlâ
 Ekim gecesi.

Lili,
 Denizin üstünde bir gül,
 uzaklaşıyor yüzün
 bayraklar,
 flamalar,
 kasketler arasında;
 yaşamım gibi.

Bir cehennem özdeyişi
 fısıldıyor Çehov: "Nasıl
 yalnız yatacaksam mezarımda
 öyle yalnız yaşıyorum",
 Blok da
 "kaos doğuştan içimde"
 diye yazıyor
 gecenin mürekkebiyle.

Öz kardeşlerim. Suç ortaklarım.
 Sözcükler de ikizler gibi,
 kanıyor
 ya da düş görüyor
 ötekisiyle.
 Biliyor ve canımı basıyorum altına:
 Meleğin sözü
 Deccal'ın da.

"Dize getiremeyecek beni utanç"

Gördüm ve yitirdim
 kent kadar doğurgan ve ölümcül
 o yüzü,
 bayraklar,
 flamalar,
 kasketler arasında;

1916'da bilicisiydim sonumun
 ve şunları kazıdım
 şerareler çıkaran parmaklarımla
 her kapıya:
 "Mayakovski sokağı derler
 bin yıldan beri bu sokağa
 Canına kıydığı yer burası işte
 sevgilisinin kapısında."

Ödeşmiyorum seninle
 sevgili yaşam,
 uzlaşmıyorum da

Yatırın beni
 samanyolundan tabutuma.

GÉRARD de NERVAL

Siyahın gezginiyim: Her gün daha derine.
 Yanar akşamla caddede vebalı lambalar,
 Bezgin, sıkıntıyla bakar herkes benzerine;
 Redingotlarıyla mumya gibi otururlar
 İş yerlerinde, kahvelerde. Ve akar zaman.
 –Birden söner uzak bir yıldız gibi yaşamam–
 Demek isterim, alımlı kadının birine.

Çünkü kanar "bir mezarda bırakılan aşklar":
 Adrienne! Jenny! Yıllardır bakir bir dulum ben,
 Avuntu bilmez. Nafileydi tüm yolculuklar
 O arayış: Kara güneş içimdeydi zaten.
 Gittim harfin ve sayının bilinmez ucuna:
 Ölü yüzüm çekilmişti gecenin burcuna,
 Korkmadım sokağa hapsediyorken kapılar.

Adoniram! Haçerle sınıandı ustalığın
 Ve açıldı gül gibi Toht Kitabı'ndaki giz:
 Herkes iki'dir. Ben kimin öteki adyım?
 Söyle: Bulmak mıydı amacın ey yitik ikiz.
 "İçimizde bir oyuncu, bir seyirci yaşar"
 Ve "akıl ürünleri delilikten de çıkar"
 Kazıyınca pıhtısını o yıkık zamanın.

Melek gülümsemiyor artık Öteki Anam,
 Çekil! Çünkü "siyah ve beyaz olacak gece."
 Ulaşırmı yaralı hayvan gibi bağırsam
 Sesim bencil, sevgisiz, muhkem ev içlerine?
 Onulmazım. Çağcıl kentin yabanıl yitiği.
 Tek giysim vebalı ışıklarla melankoli,
 Bir redse kurtulmak bile istemem yazgımdan.

İki'yim: Yakalandım sokakta çırıl çıplak
 Ve giydirildim başkalarının sözleriyle.
 Ah! Karanlığa giren görür beyazı ancak,
 Hangisiyim? Biliyorum kimin gözleriyle?
 Ne yapsak silinmiyor ruhtan geçmişin izi

Yaşamak kadar ölüm de çağırıyor bizi,
Geçiyorum sokağı fenerle konuşarak

Hem yaşamın imidir hem ölümün her fener

MORG KAYDI

Giriş Tarihi : 26 Ocak 1885
 Adı, Soyadı : Labrunie, Gérard/de Nerval
 deniliyor
 Cinsiyeti : Erkek
 Yaşı : 47
 Doğum yeri : Paris (Seine)
 Medenî hali : Bekâr
 Mesleği : Edebiyatçı
 Giyim/Eşya : Siyah ceket, siyah yakalık, gömlek,
 flanel yelek, gri-yeşil pantolon,
 kırmızı çoraplar, boyalı ayakkabılar,
 siyah şapka
 Ölüm biçimi : *Asılma*
 İntihar ya
 da cinayet : İntihar
 Ölüm nedeni : Bilinmiyor
 Gözlem : Morga kaldırılmadan önce tanındı.
 Cesede Edebiyatçılar Derneği sahip
 çıktı

NASİPSİZİM

WALTER BENJAMİN

Siyah Avrupa! Mozolem.
 Yahudi doğumumda sürüldüm sana
 ve Sürgünün oldum: Sınırdan
 sınıra ve Yazı'dan
 yazıya: –Benzerlerim: Öten Kuğu'lar–
 Bir kucaklaşına her köşede. Ve dağlanmış
 gibi demirle, iz bırakıyor
 her öpüş.

Tufan

günleri bunlar: Herkes
 birinin borçlusu. Bölüşürken
 titredim yetmezse diye 62
 uyku hapım. Akkor
 kesildi cebimde. Kutsal Ekmek
 Son Akşam Yemeği'nde.
 Kutsadım bölüşeni: Hangi ürkünç
 kılıçla çakılacaksın soy ağacına
 kavminin? –Ah, hançer ve gül
 olan yazı: Hem gizem her betim
 hem açıklama. "Sevgili Teddie", alıntın
 Jean Paul'den bir kan lekesi
 ortasında sayfanın: "Tek güneş
 görür gün, binlercedir oysa
 gecenin güneşi." Nasıl da duyarsız
 ve katı yaşanan zaman. Ve görülen
 ne ki? Tutsak
 ve yitik Bilge! Söyle herkesin
 görebileceğini: Yenilgi
 Utku'nun altında yatan.

Ay'm sesiyle
 fısıldar Bilge. O sözcük
 zorbanın da dilinde. Güvence ve inanç
 dağıtıyor kalabalıklara. Ordalar: Bitmeyen
 acılarının şöleninde ve yalancı
 umudun talanında.

Zamanı büyüleyen,
kırık aynası Tarih'in. Ah! Kim çözecek
kör düğümünü dil'in? Bir iç yırtılış
gerekıyor dil'e: "Tarihsiciliğin
umumhanesindeki zamanın birinde deneni"
dinamitlemek için.

İşçiler
kaç yerde ateş etti saatlerine Paris'in
Temmuz devriminde. Ona özgü
"tarihsel bir geçmiş-zamanın
başlangıcı olmak."

Ürktüm hep
adamı olmaktan kalabalığın, ama göğsümü
bir siklon gibi parçalayan
kalabalıkların iç sızısı. "İnsanlığa
Mektuplar" yazıyordu "Hugo'nun dehasındaki
demagog", tınaklarken
kupkuru derisini kent.

Tankların ve gamalı
haçların arasındalar. Ölümün mü
yüzlerindeki sarılık, gaz
lambalarının mı?

Siyah Avrupa! Kül
değil kâğıdın yazgısı. Can var
külde ve okuyorum Sue'nun evinde
kendini asanın satırlarını, Sözcüsüydü
o saylav ve tefrikacı: "Ölümü
işçiden söz eden bir yazarın evinde
daha kolay karşılıyorum."

İntihar!
Kim yazacak karanlık geçmişini? Açın
yağmalayın kaç bin yıllık
terekesini müntehirin: "Bir biçim
ve görünüm vermiyorum sana/hiç bir

biçim sürüklemesin diye seni mezara":
 Bir Yazıt Hebbel'in dizeleri, yenik
 yüreğe ve bedene. Unutulmasın, Berlin
 Belediye Başkanı'nın katkısı da:

"Yahudilerin
 çok yüksek havagazı faturaları, çünkü
 çok intihar ediyorlar." Ah! Görülemeyen
 güncel dehşet ve reddederken
 olumlayan dil.

Elveda Arthur,
 yaşamın da sınırı oldu İspanya
 Söz'ün de. Üstelik "tarihsel
 geçmiş-zamanın" başlangıcı değil
 uyku; Tarihe çevrik
 bir sabite-göz.

*"Walter, Reichtag yangını sırasında Berlin'de edindiği 62 tabletlik uyku
 hapının yarısını bana verdi. Verirken gönülsüzdü. Çünkü 31 tabletin
 beklenen sonucu verip vermeyeceğini bilmiyordu. Oysa, yetti. Hareke-
 timden bir hafta sonra, İspanya'ya doğru Pirene'lerin yolunu tuttu. 55
 yaşındaydı. Port-Bou'da sivil polis Walter'i yakaladı. Ertesi gün Fran-
 sa'ya göndereceklerini söylediler. Gönderme için almaya geldiklerinde
 trende ölüsünü buldular."*

BEŞİR FUAD

Enis Batur'a

Gün doldu: Kendime bir aksisedayım.

Ürktüm hep hayalâtta. Aklım
bana açıkla: Yırtılan
zaman mı gülün yaprağı mı? Elinde
buruşturuyordu validem. Kapatılmış
ve leyli bakışlı mecnune. Ömrüm
şimdiden "bir devr-i hüzn"
ve kapkara matem: Diz dizeyim
dalgın hayaletle. Ufku
sen misin seyreyleyen
Darüşşifa'nın o tozlu
penceresinden, ben mi? Vehimler
ve cinnet korkusu
bana mirasın. Ölü oğul da
küçük, çıplak ayaklarıyla
geziniyor sofada, çatının
içindeki rüzgâr gibi.

Ey hafıza! Kanıyor
Ne varsa süzdüğün. Siyah zambak:
Koridorlarında usulca açan
o Cizvit mektebinin. "Gecede
yazmayı mutad edindim"
daha o zamandan. Sırdır
çünkü yazı: Candan doğar
ve ayân ettikten sonra
sır olur

Nemsin benim
öteki zamanlardaki çocuk? Bir hasım
gibi mi büyüttüm seni kalbimde?
Sözüm sana yine de: Kimi gerçek
daha derin düştün. Düşler de
geleceğe gönderir ve Yitik Söz

dirilir okurun dilinde.
Yaşamım! Doğrusun
yanlış olduğun kadar. Bir diken
gibisin içimde.

Ah! Gülün yok.

Doğ karanlığın devasa
rahminden de
okurum hisset beni:

"İntiharımı da fenne tatbik edeceğim:
Şiryanlardan birinin geçtiği mahalde
cildin altına klorit kokain şırınga
edip buranın hissini iptal ettikten
sonra orasını yarıp şiryanı keserek
seyelân-ı dem tevlidiyle terk-i hayat
edeceğim"

Zevcem! Kim kimin uçurumu?
Her ağuş, ne yapsak
bir serzeniş aslında. Metresim!
Kucaklaştık ama daha bir kez
buluşmadık. Tecilin
dolmasını bekledim ben.

Suret-i Varaka

"Ameliyatımı icra ettim. hiç
bir ağrı duymadım. Kan aksın
diye hiddetle kolumu kaldırdım."

ki "kâğıt dahi kanla mülemma"

TEBLİĞ

"Matbuat idare-i behiyyesinden Ceri-
det ül Hakayık nam gazetenin bir nüs-
hasında intihara dair münderiş olan
varakanın diyanet-i islamiyeye mübayin
fıkaratı mutazammın olmasına ve merkez-i
hilafet-i islamiyede tab ve neşrolunan

evrak ve havadisten bazılarının akaid-i islamiyeyi mazallah-ı teala *inkâr* ve *istihfaf* yolundaki neşriyatı, *diyaneten* ve *siyaseten* rehin-i cevaz ve müsamaha olamayacağına..."*

Beşir Fuad! Kardeşim benim.

* "İntihar hareketini böylesine etkin bir toplumsal silah haline getiren şey, intihar hareketlerinin düşünsel (refleksiv) boyutudur. Sanırım şudur kastedilen şey: 'Hiç kimse yaşamında bir yanlışlık olmadığı sürece intihar etmez'. Bu gerçek o kadar açıktır ki, çoğu zaman göz ardı edilmiştir. Böylece hareketin önemli bir ögesi gözden kaçırılmıştır: İntihar, geride kalanlara işlerin ne kadar kötü gittiğini göstermeyi amaçlar" (Al Alvarez: *The Savage God, A Study of Suicide*, p. 116, Penguins Books 1983).

ATTILA JOZSEF

Çamaşırcı anam! Siyah
 bir gülün rüzgârda
 titrediği an'
 sın. Bir tülbent
 gibi emdim yıllarca,
 sızdırdığın kederi. Bir düş
 bir koku gibi sindirdim
 ruhuma.

Kim bilebilir
 bir kucaklayıştaki yabancı
 utancı ve çağıldayan
 öfkeyi gözyaşında? Aç
 oğuldan başka.

Belleğimdedir
 hâlâ, delinip örselenmiş
 belleğimde; kırılan
 bir vitrayın sesi gibi: "Oturup
 kalmıştın elinde fincan
 ve hafif bir gülümseyiş
 dudaklarında."

İlk Melek
 böyle mi görünmüştü
 inanmışa?

Gündüzün övgüsü! Bahçenin
 övgüsü! Koşuyor biri tarhların
 arasından, koparmak için
 bağrımdaki kapkara mührü. Ey yitik
 sevgililer! Hanginizsiniz
 Martha mı Flora mı? Bir tan
 atımı ya da yaprağın
 üzerindeki sabah
 çiyi gibi.

Buydu tek istek.

Buydu özlem.

Oysa kucaklıyor beni
bir ırmak gibi delilik.

Tanıdım! Tanıdım! Güzün
sesi: Bir kanayış
gibi. Değdi degecek toprağa
bir yaprak: *Çok Acıyor.*
Kırık aynada da evlatlığın
yüzü: Hüzün
ve dehşet
tüm geçmişinde: *Çok Acıyor.*
Mevsim! Akıt ölülerini,
dudağındaki kanı sil. Yolcu
sarkmış camdan, bir gök
parçası her mendil: *Çok Acıyor.*

Sarıl bana doktor. İkizim
ol. Gezdirdim yeraltımda
seni. Döküldü çürüyen
dalın üstündeki kabuk.
Bir uçurumdu, öğrendik birlikte
her yeni sözcük. Hortlaksıdır
gördün ki kimi ruh.

Bölüş!

Bu çılgılığım: Tarihin
ve zamanın dibinden
geliyor ve sesleniyor
umarsız soydaşına.

Bul beni
doktor. Giyindim işte kışın
ve yasın rengini.

Zalim gün! İlenç
var dilimde. Korku var
dilimde.

Dizelerimde

beyaz terörün, sıkıyönetimlerin
ve yoksulluğun lekesi.

Tanıdım! Tanıdım! İçimde
ilk yağıcak karın sesi.

Uğurluyor beni, zamanın
kalbine, istasyondaki
her mendil:

Kapanmayan
yarasıyla doğandım.

ARTHUR KOESTLER

Soğuyorum Cynthia. Bir suyum:

Yüzü
yansıyor tek bir an, yitik
oğulun: eli uzandı uzanacak
kapı tokmağına baba evinin. Tül
perde de aralanıyor sanki: sesi de
yankılanıyor hâlâ duvar
saatinin: paslanıyormuş
gibi köhne bir gemi.

Zamanlar
tükendi Cynthia: Gidişimin
yolunda dönüşümün ayak izleri. Giz
nasıl da basit: Her yaşam
bir adanış.

Çaresiz adanışlar,
soylu adanışlar: Zerket
kösnünü ey beden diyor umutsuz,
bir ağı ol, onulma. General
Milan Astray: "A bajo la
inteligencia,

viva la muerte."

Zamanı kuran

acılar Cynthia. Bellek
sürüyor izini yenilginin. Kül
harlanıyor: Malaga düştü. Kar
bir ağıt gibi. "Kesilirken donmuş
ayak parmakları anarşist
hastanesinde, Marseillaise'i
söylüyor bir Cumhuriyetçi." Unamuno da
yanıtıyor generali: "Aydınların
tapmağı burası, başrahibim ben de."

Dedim Cynthia: Her yaşam
bir adanış ve tarihe
not düşmenin çok yolu var:

Romancı Ernst Weiss: Veronal
Oyun yazarı Walter Hosenclever: Jilet
Gazeteci Kayser: Striknin
Yazar Walter Benjamin: Uyku hapı.

Ah Gece-ana: Koynun
nasıl da kalabalık. Buluşuyor
yitik çocukların, gölgesinde
zeytinliğin. Biroluş ve ayrılış
tebessüm ve gözyaşı. Gül
ve toprak: Gizin
kapandığı ve açıldığı yer.

Zamanlar

aşıldı Cynthia. Buldum mu
yitirdim mi? Gözlerimi alıyor
uzakta bir yangın gibi,
çiçeklenmiş badem. Aynı anda da
Berlin'de, Paris'te, Budapeşte'de
Madrid'te iniyorum trenden.

Kentler:

Sizde yaşadım ölümümü
ve özgürlüğümü. Onlar
lav akıntılarıdır Cynthia,
çınlarlar
tipinin içindeki umutsuz ses
gibi.

Benimdi bu yaşam: Doğrularını da
kutsarım, yanlışlarını da. Hem kuzuydum
çünkü hem çoban. Hükmümü
beklerken hücremde, bir maytap
gibi patlarken şenlikte: sadece tutundum
çıgıllara ve öpüşlere.
direndim ve korktum.

Sanki senin elinle yazmıştım
Cynthia: "Ölmek

kişiyi aşan bir ülkü
uğruna olsa bile, daima kişisel
ve özel bir sorun."

Birlikte kapatıyoruz
zamanın kitabını. Kederin
diliyle de konuşuyor gözlerimiz
tansığın diliyle de. İnsan
Cynthia, seçtiğinden başka
ne ki? Tek bir cümleyiz
sonunda:

"Ecce Heros değil, Ecce Homo."

CESARE PAVESE

Ürkünç zaman: Peçeni
 kaldırıyorum nihayet: Ay
 uğulduyor çürüyen kemiğin
 içinde: Ey siyah zifaf.
 Bu işte tek erinç. Gecenin
 yüreğimdiki dış izi
 onmadı hiç. Bir vahşet
 yansıttı her ayna:
 Ah "eski yüzler",
 kapanmayan yara yerleri:
 alev imgelerim: Boraldi,
 neyin hayaletiydin sen? Aşkın
 ölümünün mü? Ölümün aşkının mı?
 Elinde bir mum, her kadın
 gövdesinin içinden yıllarca
 gözledin beni.

Kan içindeki
 Mathiessen. İkizimsin sen de.
 Söz yenik düşer, ten yenik
 düşer. Yan! öyleyse
 bize yurt olmuş kâğıt,
 açıl! bir şafak gibi
 büyük uçurum.

Haykırışların
 ve iniltin Lerone, küçük
 düşmedi hiç. Sonsuza
 bakıp kaldın, elinde yeni
 açmış bir gül.

Ah, "eski yüzler",
 nakşedildiniz taşıl-da
 ve ruhta. Gelmedi "tek
 bir insanı kurtaracak Ermiş." Ve Yalvaç
 yitirdi sesini çoktan. Herkes
 kendine gömülü:

Cehennemliklerim:

Kendimin çağrılısıym
 bu otel odasında. Tüm ödüller
 alındı, verildi tüm
 bağışlar. Kokla, göğsümdeki
 güzellik gibi garip
 ve yabanıl bu dövmeyi
 sen aşkım ve "sevici arkadaşın."
 Su dökülmüş bir taşlık
 öğle sonrasında yüreğim: Yürü
 "kısık sesli kız": Çıplak
 ayakların serinlesin. ürkekti
 her zaman "ekinlerin
 arasına dalan hayvan ruh",
 bencileyin. Constance: "İlkbahar!"
 Yırt üstümdeki hapisane
 gömleğini, yırt bu karanlık
 deriyi: Ah, öpmek isterdim seni
 veremi içinden öpüyormuş gibi.

Yeniğim:

"O kadar güzel kadın giy-
 sileri var ki, parça parça
 etmek istiyor bunları insan."

Ah! Horlanmışsın
 gururuyum ben. Üstelik
 açtım gizini yüreğimin: "Çabuk
 tatmin olan erkek, doğmasın
 daha iyi." Koptu bu itirafçı
 dil Ey Savcı! Kayalığından
 kentin: bitişti öteye.
 Yan! Sürgün yüreğime
 yurt olmuş kâğıt

Ey perdenin aralığından
 gözlediğim Dünya. Kalıyor
 acılı ve güzel toprağmda
 izim:

Daha dün yakılmış
 "bir şenlik ateşinin
 çukuru gibi"

SERGEY YESENİN

Son kez yaşamı danset İsadora
 Nasıl alev fışkırdı gövdenden
 Savruluyorum eski zamanlara
 Bellek bu dünyayla vedalaşırken

Görmüştük Amerika'yı seninle
 Cam, çelik, otomobil ve yalnızlık
 Gökrem kuşatmışken, cılız göğsümde
 Yankılanıyordu bir paslı çıkırık

Yaralı bir zamanın evladıyım
 Ruhum yitik savrulan yaprak gibi
 Bilmiyorum ki nedir aradığım
 Bineceğim gemi bile yok belki

Elimde bavul beklerim yine de
 Gök gürleri bardaktan boşanır yağmur
 Uğurlayanım da yok sevenim de
 Islak bir köpek bencileyin ulur

Hep mekânsızım, sevdim izbeleri
 Her yorgun yüz paçavralar içinde
 Bir sevgili gülümseyişi gibi
 Büyüler ve bağlar beni kendine

Yeniğim, onlardan biriyim çünkü
 Her resmimde ölüme bakıyorum
 "şiiirlerimden taşan hayvani hüznü"
 Sessiz çocuklara bırakıyorum

Geçmişin çağsamasıdır her hüzn
Kimi yürek yalnız orada çarpar
Ne yazık bazan üstümüzden "bugün"
Eğreti bir ceket gibi sarkar

Kim kendine saklamayı bilecek
Pahasız bir mücevher gibi beni?
Yargıç yarın da "serseri" diyecek
Olsun, kanla yazarım şiirimi

"Durmadan kovalanmak benim yazgım"
Hep inildeyiş süzüyorum geceden
Henüz sadece "yol arkadaşım"
Ah mehil ve sevgi isterdim sizden

Gittim işte gidilecek yerlere
Yararı ne yaşama katlanmanın?
Bir ağaç gölgesi, durgun bir dere
En güzel yatağı olur insanın

Elveda Rusya! "Ormanlar ülkesi"
Keder daha güçlü çıktı sevinçten
Ah fısıldayacak sürgün sesimi
Uykusuz yolculara meşe, gürgen

Adımı belki yarın bir okurum
Anar hayırla –Sergey Yesenin der
Dertliydin sen de ve o zaman ruhum
Çok mutlu bir çocuk gibi gülümser

İLHAMİ ÇİÇEK

Ey kalp!
gece olsun,
vehmi ve cinneti emziren – Avcundadır
çocuğun ve delinin,
Allahın eli–
layemut gece –Gezginin saatidir ki
titreyen kandilin nurunda
arar kendi yazısız taşını
her mezarlıkta

Derunumda
ağır ağır kurudu kırmızı zakkum,
karardı sebilin mermeri
ve gizlendi bu belleksiz zamandan
sönen bir yangın gibi
kûfi.

Ezelden beri mi göçüyorum ben?
Her hayal
kalbe döner
ve vurur bir eski
saatin sesiyle:
–Bana gel.
Kindir ki o ben,
mevsim
bir yaprak ırmağı gibi
akıp gider içinden

Ey gözüne tuzla sürme çeken Şıblî!
Başka dudaklar da var
zikrle yara olan.
İblis
ve iğva beni uyutmayan

Ürktüm bu yüzlerden –Bu kadın yüzleri
ki güzellik
saptırır imanı

–örtünmelidir–

Mangalın korunu avcuna koy da
hatırla:
nasıl unutmuştu 20 yıl Kur'an'ı
İbnü'l Cella

Yine de
tene yöneldim. Püsküren
bir yanardağ gibi
lav akıttım her yanımdan
öleyim diye isteğimden önce

Seyret beni Adem,
seyret beni Doktor!

Her göz başka bir hayatın vampiri

Yaşım 27 –İnsan
kökü çürümüş çınar gibi
apansız ihtiyarlar–
Azaltmıyor, azaltmıyor
müezzinin sesi
göğsümdeki kederi

Veronal ve lüminal. Naylon
ve plastik
kent ve çöl

Dün geceydi yandım
"yaşayan sağlam delile
dayanarak yaşasın"
diyen ayetle

Ey Rab
çürük benim delilim

Nereye ait ki
bu hicranlı suret?
Bu gözler

çoktan kesti dünyayla o karanlık
sohbetini.

Satranç ve dil
yeniktir ezelden

Bakıyorum pencereden
sırtımda patiska bir gömlek
ve avcumda
Allahın eli,
yerin en dibine

"Yalnız hüznü vardır
kalbi olanın"

EPILOG

*İntiharla bir söyleşi
bu kitap.*

*Edemediğim
ve edebileceğim
intiharlarla.*

*Her insan
aklında en az bir kez
öldürür kendini.
Çünkü biliniyor artık:
tek içgüdü değil
yaşam içgüdüğü.*

*Sözcükleri seçen kişi
zamanı sorgular durmadan
ve bu güncel zorunluluk,
isteyelim istemeyelim;
tarihsel bir an'da
ontolojik bir sorun olarak da
belirir.*

*Galiba şu
intiharın kökenindeki soru:*

Onaylıyor muyum?

*Buradan bakıldığında,
bir "öteye geçiş"
sorunu değildir intihar.*

*Tam tersine:
bir "burada oluş"
sorunudur.*

*Sartre'ı anımsayalım:
"İntihar
bir başka yoludur
dünyada varolmanın.*

Camus'den yüzyıl önce
 Novalis yazmıştı:
 "intihardır
 tek felsefe sorunu."

Bu yüzden
 yaşamın da
 sorunudur.

Yaklaşık olarak
 "her yerdedir yaşam"
 diyor Seneca.
 Ama bu yaklaşım,
 dünyanın "aydınlık"tan
 görünüşünü yansıtıyor;
 gelgelelim
 bir de "karanlık" yan var
 tarihin içinde işleyen.

Bu ikilemi
 şöyle dillendiriyor
 Sergei Moscovici:
 "Ölüme hayır demek yetmez
 yaşama evet demek gerekir."

"Evet"i söylerken
 kekeleyen,
 adayıdır ölümün.

Ve insan
 en beklenmedik anda
 en umulmadık durumda
 kekeleyebilir.

Yesenin'i onaylamayan,
 "bu hayatta ölmek
 kolay iş,
 yeni bir hayata başlamak
 güç olan"

diye yazan Mayakovski,
yine de öldürdü kendini.

Benzer bir yazgıyı
paylaştılar gencecik Can İren'le
60'ını geçen Rasih Güran.

Yanlış'la doğru'nun
sallantılı olduğu bir zemin bu.

Kesin olan şu:
Kur'an'ın da İncil'in de
kovulmuşu'dur müntehir.
Büyük Yetke'nin amansız
muhalifi'dir de ondan.

Bir de şu:
Umut besleme olanağı
kalmamışsa, yaşamın
anları da kalmaz. Eğer
verdiğimiz dışında
verebildiğimiz dışında
bir anlamı varsa.

Bu kitabın adını andığı,
ölümlerini bir bir
denemeye çalıştığı 12 insan,
korkak oldukları kadar cesur
umutsuz oldukları kadar
umutluydular.
Yaşamlarından da
ölümlerinden de çıkaracağımız
dersler, unutulur gibi değil.
Yapıtları ise içlerinde
kendi suretlerimizin yansıdığı
kristal aynalardır

Edemediğimiz
ve edebileceğimiz
tüm intiharlar
ateşten gözleriyle bakıyorlar
yolum üstündeki
bir semender gibi

AĞITLAR VE ÖVGÜLER

– 1991, Telos Yayınları –
(Türkiye Yazarlar Birliği Yılın Şairi Ödülü)

AY VAKTİ KONUŞMASI

Düştü belki de: Topal

bilici şöyle dedi:

–İki kez

aylayla parıldar dil:

kilitlendiğinde ve çözüldüğünde.

Dehşet

günleridir ve taunun

izi vardır her yanda. Bir işaret

bin giz barındırır: Bahçıvan

tutuşturuyor yaprakları, çocuk

da saplıyor iğneyi ve sonsuzca

titriyor kelebek.

Siyah imgeler!

Gören anlar, anlayan konuşur. Boğuk

sesi demir kapının, açıklar küresinde

gördüğünü büyücünün.

Geçip

gidiyorsun yolcu. Yüzündü

ikindide bastıran kar. Bir öğüt

sana: Suyun ve ekmeğin

izin verme geçmiş olmasına. Besle

belleğini:

Her zaman

şimdiki zamandır.

Ve ay,

usulca döndü.

HÜZNÜN İLK SÖZLERİ

Eski Sevgililer! Sabahladığım
gül bahçeleri. Ne yazdım
ve ne söyledimse, giz
açılsın diyeydi
yeni bir
gizle.

–Bir yol
niye üç türlü gidilir:
öne, arkaya, yana?–
diye soruyordu çocuk
aynada
kendi suretimizi de
yitirdiğimiz
siyah günlerde.

Beni artık
yağmurlu bir gün
kadar
bile anımsamayan:
diyor ki Attar:
"nasıl yanıtlar ki sorunu
bu yolda hep kaybolan?"⁽¹⁾

Birbirini yaprak
yaprak
soyan kim? Per Günt mü
soğan mı? Hangi kar
zamanı vardır ki görmesin
yeşeren gecenin düşünüy?

İkiz anlamlar! "İkiz
Yazgılar!"⁽²⁾

Nasıl da karışıyor
dönenle gidenin izi
ve toprakta çürüyen gül
yaşamın da imi.

Ben de bandım yıllarca
pişmek için, üzücün
mürekkebine kendimi.

Titrek
elimde Sontag'ın ödünç
alınmış kalem
ve ondan süzülen acı:
ister içe olsun ister dışa
"yazmaktı, sadece yazmak
bütün gezilerin amacı".⁽³⁾

Eski sevgililer! Ölümle
başlayan söyleşinin ilk
ve hüzünlü
sözleri.

YİTİK DÜŞÜN ARDINDA

–Remzi Baykan'a–

Hem Kurban hem Katil ikiz!

Yabancıyı değilsin yeraltı seslerinin
 unuttuğumuz, unutmakta olduğumuz, artık hiç mi
 hiç duymak istemediğimiz, üzerine çinko mezar kapaklarının ör-
 tülmesini dilediğimiz sesler
 yine de duyuyoruz günün, gecenin herhangi bir
 anında tüm canlılıkları, kışkırtıcılıkları, tazelikleri ve acılıklarıyla
 sen de ben de.

Asitli kemiklerden
 ilk çiftleşmenin orkestrasından
 işkencecinin gözlerinden
 uzay kenetlenmelerinden
 söylenmeyen ve anımsanmayan ninnilerden
 her türlü kanserlerden
 gelen sesler

Yapıtıma sinen

Sesim olup olmadığını, duyurup duyuramayacağımı
 kestiremediğim bir zamanda.
 Kim kestiriyor, kim tanımlıyor ki zamanı
 Doğumum: kan ve su
 Ölümüm: kir ve su
 kayıp gidiyorum vakitler içinden.
 Alnına gül işçilerince dövülen
 benim yazgım
 ya da benim de yazgım.

Hem Melek hem İblis ikiz!

Yaralarında güneşler doğuyor
 öpüşlerinde sararan başağın hüznü
 hangisi çığlıkta gizli olan
 acı mı korku mu?
 Kuşun çırpınışı ayrılmaz kanadından
 ta ki düşe
 ya da Düş'e düşünceye
 kadar,
 sırtı dökülen aynada
 yitmiyor suret
 o döküntüde, o siyahta
 bin renkli geçmiş.

Yitirdiğimi değil bulabileceğimi arıyorum
gömütümde:

Kâğıtlar!
Pelür ve kuşe
mavi ve beyaz,
kefenlerim benim.

Ne yana dönsem
acıyor bedenimin ve bilincimin
kesikleri.

Kiminle görüyorum, kiminle gördümdü
Blake'in dizelerindeki o biricik
ve umarsız düşü:
"Bir dünya bulmak bir zerre kumda
Ve bir yaban çiçeğinde cenneti

Bitimsizliğı tutmak avcunda
Sıgdırmak bir saate bengiliğı".⁽⁴⁾

BİR ÇÖLÜN DEFNİ

Ölü Kayyum! Kuşkun
ve korkun
sindi günde beş
vakit
çeşmenin mermerine
ve alnını koyduğun
rengi uçmuş
seccadeye.

Sınanır her iman
çıkırıktaki iplik gibi
kendisi karanlık olmadan
nasıl bilebilir insan
çamurun
ve mağmanın dibini?

Çürüyen gül
bir kipliğı sözün,
gecede gürüldeyen döl
ve ansızın yırtılan
başak da.

Gel bak
bir ayna gibi bin kez
zamanda parçalanmış
gözüme:
gaybından yansıyan
günah ve sevap
çiftleşip duruyor birbiriyle.

Demıştin ki
dişlediğimde gecenin haşhaşını,
-ölmeyen kirlidir-

ve öpmüştün beni dudaklarımdan
ve hiç yıkamamıştın mintanını.

Ölü Kayyum! Bir çöl
gibi defnedildin. Tahta bavulunda
bir sarı defter buldular,
tek sözcük okudular
son sayfada:
Temmet.⁽¹⁾

Bir de alıntı
Hafız Divanı'ndan:

"Takva ehliyle isyan ehli
bir kabileden. Kimin işvesine gönül
verelim, hangisinin yolunu seçelim?"⁽²⁾

YAZIT

Postacı Adnan! Yabanıl
bir ormanın akşamı. Panter
kan kokluyor:

–Ah bu katil hüzzam,
yakasız çek dedim, biraz daha aç
radyoyu da. Sesler
içime yağsın. Bu çorak
ve kısır zaman
şenlensin. Uçurumların dibine,
topal anamın akşamlar
gibi inleyen yüzüme
benzeyen sesler.
Acı ve merhamet,
özlediğim yazlar, pullardaki
kral mezarları, o cennet
göğüslerden yükselen koku. Bir günah
gibi vedalaşmalar
merdiven başındaki kör kediyle;
akıp gitsin

kalmasın hiçbir anı.
Benim ta kendim olan
hüzzamın sesi,
yıkasın, arıtsın
şehrin üstünden sızan kanı-

Postacı Adnan! Her akşam
cinayet gibi açan gül. Yatılmamış
kadınların yazmanı. Zakkumlu
oğlanların da. Ne kibarca
ne kayış. Ey büyük coğrafyacı,
soyundun giysilerinden ve dokuz mühür
dökülmüş gizlerinden
fethettin tezgâh tezgâh
Sirkeci birahanelerini
ve bulup yücelttin akrep dilini:

-Örtün beni. Kanlı bir geceyim,
dindirmiyor hiçbir mavilik
hiçbir alkol
hiçbir duman
izbemdeki acıyı.

Döküldü saçlarım
ve kısaldı
tek sivil ceketim⁽¹⁾
Kulağım damlayan muslukta,
işte fakir ilmühaberim-

Belki de sendin konuşan
kalbinin kendinden bile gizli
bir yerinde:

"Kuzum sorma nedir diye
kalk gidelim misafirliğe.
Odada kadınlar bir aşağı bir yukarı
Michelangelo'dur konuştukları"⁽²⁾

Postacı Adnan! Vasiyetindir;
yazılacak kara mezar taşında:
–Kardeşler! Doğmamış oğlum gibi
sevdirdiniz melali bana–

GECE GEZMESİ

Kan sızdıran yazılar
gibi acı da: Tufan çekilince
bulunuyor; izler silinirken,
kaldırılırken yıkıntılar.

İlk yaz

bir ürperti daha, akşam
esintisi üstünde başakların;

Yitik

Oğul'un cesedi teslim edilirken:

Kadın

doğururken duyulur bir de

salt can ve ruh kesilmiş
bu çılgılık.

–Ürkme dedi
camiin avlusundaki kör,
–ödenir her bedel, dize gelen
zalim bağış diler. Senin sınavın da
bu– dedi, –çünkü çatlayan tomurcuk
sesidir soydaşının
senin ağzından da dökülen
sözcükleri. Bağlat
siren direğine kendini ve sınan⁽¹⁾
ceza ne zaman, af ne zaman?–
dedi.

Vakti var, vakti var
acıyı anlamanın da: Şarap

kaç yıl mayalanır fıçısında, bedenden
nasıl sıyrılır, saltıklaşır aşk?

Bilge

küller önündeki ateşi, alev almaz hiç,
anlarsın ki dokunduğunda
salt kor kesilmiştir.

İki kez görüyor herkes
kendisinin ve sevdiğinin
suretini:

parıldarken ve solarken
gülde

Narkissos ve Orpheus gibi.⁽²⁾

–Kara
ruhuna da tutkunum– diyen
sevgili,

yine de utanıyorsun ölümle
el ele
gece gezmelerimden.

Siyahı giyindim

"Konuş
konuş da paramparça ol"⁽³⁾
diye fısıldadı
bir perinin sesiyle
töre'nin çekiçcisi Nietzsche.

SAYIKLAMALAR

I.

Bugün her gündür artık. Ayaklanın
 simsiyah taşra kentleri.
 İrkiliyor
 bir toplu katliamın ölüleri gibi
 kurumuş
 ağaç dallarında sallanan
 hüzünleriniz.

Karasevda ve frengiyle
 esrar ve jilette
 kanatıp parçalayın
 zulmun çöreklendiği göğsünüzü.
 Anlaşın Şeytanla, vaktidir;
 kundaklayın ata mirasını
 hurra!
 Tutuşsun sömürülmüş
 ve ırzına geçilmiş iskeletler,
 kül olsun
 gözlerinizdeki mezarlık
 ve bitmeyen mevlut görüntüleri.

Beş vakit yeni bir feryat gerek
 ve lazerli hoparlör-hançereler
 bu cinnet
 ve cinayet zamanına.

II.

Yas ve tevekkül:
 gelecek yıkım günlerinin
 rahmi.
 Ey sevgi vadetmeyen
 kötümser dölleniş:
 her evin kuytusunda
 ağlayan yetim bir çocuk
 boğdurulan bir derviş.

Dinamitleyin kapıları, günüdür:
 sorun lanetin eşitlik saati
 zamanı durdurunca:
 –gece miydi ardında yangımlar
 ve çılgınlıklar bırakarak geçtiğinde
 hayatlarımızın vampiri?–

III.

Tebdil gezin. Sahte kimlik kullanın.⁽¹⁾
 Gündüz kırlarda gelincik
 karanlıkta kurt olun.
 Sadece anlattığımızdır zaman,
 imzasız Günlükler dağıtın karakollara
 karabasanlar süzölsün
 mektuplarınızdan;
 Midas gibi kazıp bir çukur
 haykırım alevden sırrınızı
 ve sazlar
 duyursun karayelin sesiyle onu:

–Yalnızım
 o kadar yalnızım ki
 herkes uyuduktan sonra
 gezmeye çıkarıyorum ölü köpeğimi–

IV.

Çölün Yalvağını çoktan kör etti kum,
 muştı getirmeyecek kimse. Haydi
 kesin bileklerinizi
 ve sürüp gidin kanlarınızın izini.
 Söküp koparın
 kalbinizdeki
 o durdu duracak pili.

Konuşun! Bir dil verildi size⁽²⁾
 anlatın artık kendinizi:

V.

Şöyle deyin:

"Bu dünyada cennet de
 var Cebrail de Huri de
 ama görme gücün nerde?"⁽³⁾

diye yazıyor İkbâl. Gözlerim
 kör oldu parasızlıktan
 Sigorta hastanelerinde,
 rahmimde ve husyelerimde
 büyüyor ömrümün gülü kanser.
 Alıştım, yaşıyorum. Açıyor işte;
 açsın ebemkuşağı gibi
 renklendirsın göğü.

Mazi de Hal de
 kalbimde yaradır,
 hâlâ düşlerimden geçiyor tanklar;
 oğullar gitti, kızlar gitti
 teşhis ettim onları morglarda.
 Unuttum kimleri ele verdiğimi
 ve kimlerin beni ihbar ettiğini-

VI.

"Çok doğum ve ölüm görmüştüm ben".⁽⁴⁾

SİLİNCE ZAMAN YAZIYI

Siyah kar! Yırtılan
 rüyanın ve "mühürlenene"(1)
 zamanın sesi. Ölümler
 ve ürküntüsüdür bize kalan,
 yine de orasıdır doğduğumuz
 toprak:

Yeşeren dal
 kadar çürüyen kök de
 birleştirir bizi.

Bağlanırsınız
 değişken görüntülere:

–Soy kütükler
 der,
 çocuk gibi gülümseyen
 yaşlı bahçıvan: –Yemişin tadı,
 su ve ateş. Onlardadır
 geçmişin ve geleceğin
 gizi. Yolcunun
 yüreği yolun anısında
 olgunlaşır: Gözlerini yumar
 ve daldırır ayaklarını
 hangi gün geçeceğini
 bilmediği
 öteki derelere.

Dilsizse
 gözler,

yıldızları, budanmış fidanı. Özsuyuyla
 konuşur onun. Kurumuş
 kuyuların dibini ve uçurumları
 dinler. Alevden koroları. Başağın
 çatırtısını. Doğacaktır
 sanki bir samanyolu gibi
 geceden ve kandan.

Onlarla bağlanırsız
 silince zaman yazıyı.

Ah! Yüzümüzü yansıtan
 ve benzersizce yaratan Ayna,
 sınar bizi. Nice yıl gerekiyor
 bilmek için:

Birlikte mi içeceğiz
 baldıranı? Öpüşün kazınmaz bir döğme⁽²⁾
 soğuyan gövdemde. Geleceğin
 savaşçısı yenildi senin
 gülüne. Gül!
 Büyük armada. Kanat
 Tarihi ve Kalbi. Ürktü Hallac
 senin teninden. –Taş atın, dedi
 –atın ki, bileyim benden
 gizlenen katilimi.⁽³⁾

Siyah kar! Gölgele ülkesi. Sır
 senden yayılır belleğe.
 Anımsa bir infilak gibi:
 son bir öpüşle
 mumun ışığını söndüren
 yaşamın ışığını da söndürdü.⁽⁴⁾

Kabulüm her iğva: Ihlamur

kokularının ve şatoların
anısından süzüldü, tövbe
mühürlerinden, üflenmiş
muskalardan:

Suç ve Güzellik
nasıl da yakalanmazdın.

Ölüyordum. Geçtim karanlıktan
ve gövdem parladı, elmasa
kestim. Ey Bengi Dönüş. Hummamın perisi
öptü alınımdan. –Umud eden
ürkmeyi de göze alır– dedi
ve daha uyanmadan
kayboldu cübbesinin altında.⁽⁵⁾

Gitme
diye sabukladım ardından

ey Cüneyd'-î Bağdadî!

Taşillaşınca acılar
rüyada yankılanan çığlığım
kaçsan da bulacak zamanlar içre seni:

–Her kalbin bir şeytanı var.

SİYAH MONOLOG

Yakuttan güz, denizin düğünü. Gömüler!
 tayfundan artakalan. Parmaklarında
 kokusu defnenin. Ey bağışlanmış
 düş!

yıkımlardan sonra. Akıp gitti
 gözyaşları kalbin mahzenine. Ey mağma!
 tortundan doğacak mutlu gün. Zincir
 çözülecek dilden. Bilinmezin
 sunusu: Afyon ve simya
 öpüş ya da ateş.

Her çıkık sesi Söylen.

Bitmeyen

gece anıları: Yorgun tin; hâlâ
 göğsünde o saçlar. Her aşık
 ötekinin yitiği: Ilgımlar! Dünya
 böyle gülümsüyor; bellek de
 hem yarasa kesiliyor hem kelebek. Akşam!
 doğurgan gökkuşağı. Bildiğim tek
 umut vakti. Kemiksi sar'a. Kılıç
 ve balta. Kim kimin uğruna düştü çöle?
 Çifte uçurumu insanın: Firar
 ve Yurtsama. O tek sözcük için
 bunca terkediş, bunca yanış.

Fırlat

kendini fal zamanlarına, dolmuş
 vadelere, kurgusuz saatlere. Acıdır
 kuytulara döllen. Yasa ve töre
 erteliyor hep senin yangın-söylevini.

Ayaklan

kötürüm yürek! Çak kibritini
 ey kundakçı melankoli. Çatlak
 aynalarında vapur tuvaletlerinin;
 dövüldüğümüz karakollarda, polikliniklerde
 ey çiğ düşmüş kanser tarhları. Kharon⁽¹⁾
 şimdiden topluyor ağızlarından
 paralarını. -Kara kıyamdır-

diyor yelkovan-
 yaşayanların Kurtulmalığı. Yeşimden
 vampir, emdin
 gölgeğin geçmişini. Artık söyle
 izbelerin vaadini. Bağışlanıp gömüleyim
 bir dağ çeşmesinin yanına. Soğur beni toprak
 ışığı gibi dolunayın, sözcükleri gibi
 yeni konuşan bebeğin. Geldi mi tan vakti
 Erden'in? İç geçiriyor dere,
 iç geçiriyor yazın anısıyla tutuşmuş
 çamlık. Çünkü "kan var
 kelimelerin altında".⁽²⁾
 Bağlanma ve Aldanış
 bu mu söylediğiniz
 tüm yapıtlar? Başak
 bu giz yüzünden mi sarı?

Gece anıları:
 çalınan kapılar, pencerede
 ağlayan çocuk, denizde
 sürüklenen kitaplar. Kanlı hayalet!
 geri dön hep. Bellek kaz, dirilt: parıldasın
 som altın gibi ip. Kardeşlerin, oğulların kemiği
 kapı ve telefon zilleri gibi çalsın,
 çalsın:
 yaşandı ataların söz ettiği Kıyamet.

Bir vaha gerek ağlamak için. Anımsa
 -her hazine- diye yazmıştı
 adını sağnağa gömdüğün ozan
 -kargışlandı çoktan-. Abanozdan kırık
 bir yontu benim aradığım. Kumun
 ve buzun pusulası: Kirlenmemiş Tin.
 Tanklar kente giriyor. Kadın ve metrdotel
 duruyorlar koridorda. Bilmiyorlar birbirinin
 Dilini. Yükselen müziği dinliyorlar: Güller
 budandı, ocak tütüyor, çarşafklar tertemiz;
 hazla titreyecek birazdan bedenler. Valizi

alıyor metrdotel ve –Bach– diyor, mutlulukla ağıyor
kadın da–Johann Sebastian Bach– diye ekliyor.⁽³⁾
Tek armağan bu! Tek yanıt bu! Tözünde
insanın Yalvaç da Zalim de.

Kim

iniliyor terkedilmiş bahçede? Yorgun saatler
dallardaki yağmur. Tenden
sıcak sesler. Göğsümdeki siyah döğme
yeniden açıyor her sabah. Alevinle
sar beni. Bu kösnül titreyiş
insandan insana kalan. Har ve buzul:
uçurumları tinin. Ey koylar
güzeli! Mehtap sindi gövdene. Taçlandır
ikimizin ve herkesin olan
bir Anlık Sözü. Sen de parılda
ateş böceği:

her veda

bir vaaddi. Dağılsın, dağılsın
bu karabasan ve veba.

Yakuttan güzün
içinden geldin. Elinden
düşürdüğün gül,
yankılandı bir org
gibi

Zamanlarda.

SÖZÜN KÜLÜNDE

Değişim zamanı: Mağmadan
 doğuyor Melek. Gece kokuları
 sindi unuttuğun gövdelere
 ve ayetlere. Kargışlanmış dil
 alevi kutsar. Ah bağbozumları,
 hasatlar! Yas sızdırıyor artık
 asmaların üstündeki
 kırağı, başağın avuçlardan
 yayılan anısı. Parıldayacak mı son kez
 yitik aşklar? "Sadece deli,
 sadece şair" dedi kovulmuşun⁽¹⁾
 sesi: -Sana kalan sürgün
 yerinde, titreyen
 bir kandil
 ve bir parşömen.

Değişim zamanı: Küskün bahçeler
 dem çekiyor içimde. Yırtınca
 göğsümü: leşler ve kelebekler.
 Damlıyorum ürkek
 gönlüne: Kan bu, kan! Göller
 ve öpüşlerin, boğulmuş
 kuğunun pıhtısı. Metalsi bakışında
 tek bir anı: Tenha gömütlükte
 mahzun, yağmurlu
 bir akşam karanlığı.

Dolunay! Büyük ürküntü. Yeraltım,⁽²⁾
 Korktum. Hem kurtarıcım
 hem katilim alnımdaki el. Hangisi
 daha sıcak? Ölgünleştiren
 güneş mi tohumlandığım kış mı? Kar!
 besle beni. Atalarımı dirilt,
 derim ki gelince periler: Kim
 bilebilir
 hangi yaşamı yaşadığımı?

Güller! Uyanınız. O cennet
şöleni oyluklarının. Ardından
koştüğüm tek giz. Bir fotoğrafta
öyle bakıyorum ki sana: Yanıt
olmayan biricik yanıtın.

Sır

ve Suret: Birbirinde faş olan.
Serpilin üstüme, bir sümbüle
dönüşeyim. Diyor ki tüneğindeki
Kuzgun: "Hiçbir zaman".⁽³⁾

Uçurum
diye inleyen göz de olumlar
çıkırığın ninnisini, yıkık
çardağın söyleşilerini. Başka
ne için varız?

Ten

yaşayacak ve ölecektir. Küflü
el yazmasında okudun bunu. Yaprak
sürüyordu incir dalı. Eskiden mi
ovulmuştu şimdi mi ovuyorlar
dutluğun gölgesiyle şakaklarını?

Mahpus Tin! Gerçek oluyor
yıllardır kurduğun Söylen:
kor kesildi büyü taşların,
yeşil
fısıltılarla büyüyor
içindeki kuru. Bir gülümseyiş
gibi açılıyor tan. Uyu artık
koyun koyuna yakamozla. Düşler
vadedildi.

Vaktidir:

parlave tutuş.

Yırtılıyor Bellek:
Haşhaş ve akşam. Sözün külü

kalbini dölleyen. Senin için de
konuşmuştu deli yaşayan:

"Bir tek yaz
bağışlayın bana güçlü Tanrıçalar!
Bir de güz, olgunlaşsın diye çağırdığım türkü".⁽⁴⁾

DÖNÜYOR MEVSİM

Sadece bir rüya arar insan
gecenin ve alkolün göğsünde. Mazi
ürkütür çünkü ve bir uçurumdur
her otel odası. Yatıyor
binlerce cesedim
diplerinde. Belki son dubleye
bakarken düştüm, belki fasıl
dinlerken radyoda. Ey sesin muamması!
İnliyordu yaylı tambur: Yatalak
bir hasta ya da
dövülmüş bir çocuk. Zaman
ve Hayal!
tükettiler beni. Her hatıra
korkunç: Ayak seslerim
yankılanıyor koridorlarında
Işıklar Askeri Lisesi'nin,
peşimde ablamın hayaleti: Bir yaz
günü öldü benden uzakta. Mor
elbisesiyleymiş. O şanlı üniforman
nasıl da almıştır gözleri
hafifleyip uçarken damdan.
Kışlalar,
talimler, abaza kar günleri.
Buzlar
çözülürken de terkedildim. –Nâbekâr
kadın– diye haykırdım ve binlerce
parçaya böldüm nikâh resmimi.
Yaşam
dökülüp gitti üstümden.

Bir kadeh daha. Camları açın, camları açın!

Yağmur: Ağıt ve Övgü, Teselli
ve Tövbe. Kim kime ne anlatabilir.
Masana oturdum, çünkü yalnızlık
çürüttü ciğerlerimi. Artık insanda
yürek yok. Mansur'un boynunda
akrep görüp öldürmek istemişler,
"çekin elinizi" demiş, "oniki yıldır
ahbabımızdır". Ruh
karanlıktır, gerçek de Söz: Matrud
Rıza diye değil Albay Rıza
diye geçtim üçüncü sınıf
otellerin ve meyhanelerin
kanlı tarihine.

Dönüyor mevsim. Ah! eski bahçeler,
geçerdik
bir yaprak mahşerinden. Bir gül
aldım dün kendime otele dönerken,
bardağa koydum ve kokladım toprağı;
aksın, aksın istedim içimdeki ufunet.
Çünkü aklımda ve kalbimde
işledim bütün cinayetlerimi.

Mevsim dönüyor
artık yaşamak bir külfet.

OTEL ISPARTA

Dağlıyor akşam
 bir kez daha kalplerimizi.
 Sevgilim! O mührün
 yanığıyla yaşadık. Siyah
 gözyaşlarıydı yıllar;
 İz bırakmadık
 konup göçtüğümüz yerlerde,
 duvarlardaki dizeler hariç;
 kovulduğumuz işyerinde:
 "Ben güzelim, ey faniler! Taştan bir rüya gibi", ⁽¹⁾
 karın iniltisini dinlediğimiz
 han odasında:
 "Senin tabutun olacağım, ey tatlı bela".⁽²⁾
 Kim farkettti ki
 bir hazine dağıttık
 sahafta bulduğumuz eski kitaptan.

Sevgilim! Solgun yüzünde
 bir yangın güzelliği;
 suçlar ve sevaplar
 gözbebeklerinde
 ebemkuşakları gibi.
 Bir inci bulabilseydim
 kentlerin çamurunda sana.
 Gizemli bin yıllarım benim,
 altında senin kanın da var

İblis'le sözleşmemin.
 Yaşamın cangılından geçtik:
 ılgımın çarpılmışlarıyız,
 kör etti hayali
 naylon ve plastik.
 Boğ beni. Gece
 parçalansın bir kıta gibi.
 Boğ!
 düşlerin
 ve karabasanların için:
 ölüm ilhamımızdır.

Sokul

sökölmüş gül bahçesi göğsüme;
Yurt öleceğımız yer midir sevgilim
yaşadığımız izbeler mi? Düşlenmiş
ölkeler midir yurt, aç kaldığımız
kentler mi? Günün
ve gecenin yaraları etimde. Yanıt
yoktu zaten, sorular da kalmadı.
Ah! Çocukluktaki yaz. Öpüşler
ve yeşil fısıltılar. Zaman
bir ayna: Hem göründük
hem kaybolduk.
Nerdeydi baba evimiz? Hangi
falcıydı mutluluk vadeden? Kimdi
adımıza bir dua mırıldanan?
Unuttuk, unuttuk.

Feryat ve kü! Dünyanın
bize sunduğu. Göçebe
ruhumuzu aydınlattı yine de
türküsü başakların. Kaç
denizin yakamozu tenimizde;
evimizdi ağaç gölgelikleri;
göklere ağdık, ırmaklara karıştık
otel odalarında, yağmur kesilince
birer papatya olduk; Ey
erden mevsim! Yitik çocuklarını
karşıla. Teselli istemedik. Duman
ve İğne: Açıldı yasak kapılar
ilk Kaos, görülmedik renkler.
Mümkündü, öldük
ölümleri otel odalarında.
Ey büyük gömütlük.

Sevgilim! Durdu saat. Dil
tutuldu. Yarın nerde olacağız?
Ne bulacaklar
sırt çantalarımızda? Yıpranmış
kimliklerden başka?

Otel Isparta'nın duvarında kalacak
yaşadıklarımızın izi:

"Çığ, ne olur düşerken al götür bizi".⁽³⁾

AÇIKLAMALAR:

Hüznün İlk Sözleri:

- 1) F. Attar: *Mantık Al-Tayr*, C. 2, s. 99, Çeviren A. Gölpınarlı, MEB Yayınları, 1968.
- 2) R. Char: "Kalıtçısızlık" adlı şiirinden, *Seçme Şiirler*, s. 72, Çeviren T. Saraç, Adam Yayınları, 1983.
- 3) S. Sontag: *Ben, Vesaire'den*, "Çin'e Bir Gezi Tasarısı", s. 34, Çeviren G. Taşkın, Can Yayınları, 1988

Yitik Düş'ün Ardında:

- 1) W. Blake: "Auguries of Innocence" şiirinden. Anan: A. Toynbee: *Tarih Bilinci*, c. 1, s. 276, Çeviren M. Belge, Bateş Yay., 1978.

Bir Çölün Defni:

- 1) Bitti, tamam anlamına.
- 2) Hafız: *Divan*, s. 36, Çeviren A. Gölpınarlı, MEB Yayınları, 1968.

Yazıt:

- 1) T.S. Eliot: "J. Alfred Prufrock'un Aşk Şarkısı"ndan: "With a bald spot in the middle of may hair- (They will say: 'How his hair is growing thin!')/My morning coat, my collar mounting firmly to the chin/My necktie rich and modest, but asserted by a simple pin", *The Waste Land and Other Poems*, pp. 10-11, Faber and Fabir
Şiirin Türkçe iki çevirisi için: *Çorak Ülke/Dört Kuartet*, Çeviren S. Aytimur, Adam Yayınları, 1990.
Her Boydan, Çeviren C. yücel, Seçilmiş Hikâyeler Dergisi Yayınları, 1957.
- 2) Aynı Şiir.

Gece Gezmesi:

- 1) Homeros: *Odyseia*, XII. bölüme gönderme 142-200, ss.224-226, Çeviren A. Erhat-A.Kadir, Sander Yayınları, 1978.
- 2) Ölüme iki gönderme: Narkissos suda kendi görüntüsüne vurularak yok olur, Orpheus karısı Eurydike'yi görmek için dönünce onu yeniden ölüme geri gönderir. Bk.: A. Erhat: *Mitoloji Sözlüğü*, Remzi Kitabevi, 1972.

- 3) F. Nietzsche: *Böyle Buyurdu Zerdüşt*, s. 210, "Yuvaya Dönüş" fragmanı, Çeviren T. Oflazoğlu, MEB Yayınları, 1964.

Sayıklamalar:

- 1) B. Brecht: "Kentlerde Yaşayanlar İçin Bir Okuma Kitabından Şiirler": "Sana verdikleri şapkayı yüzüne çek/Gösterme, gösterme sakın yüzünü/ne yap yap/izini yok et", *Makinaların Türküsü*, ss. 28-29, Çeviren A. Kadir-G. Fındıklı, Sanat Emeği Yayınları, 1979.
- 2) Goethe: Tasso'dan: "Ve acıdan dili tutulunca insanın, bir tanrı/Çektiğimi anlatayım diye bana dil vermiş" dizelerine gönderme, Anan: G. Thomson: Marksizm ve Şiir, s. 34, Çeviren C. Çapan, Uğrak Kitabevi, 1976.
- 3) M. İkbâl: Cebrail'in Kanadı, s. 63, Çeviren Y.S. Karaca, Furkan Yayınları, 1983.
- 4) T. S. Eliot: "Journey Of The Magi"den, *Waste Land and Other Poems*, p. 66: "I had seen birth and death"

Silince Zaman Yazısı:

- 1) A. Tarkovsky'nin kitabı *Mühürlenmiş Zaman*'a gönderme, Çev: F. Ant, Afa Yayınları, 1986.
- 2) W. Shakespeare: *Romeo ve Jüliet*'e gönderme, Çeviren T. Oflazoğlu, Bilgi Yayınevi, 1968.
- 3) Hallac-ı Mansur'un öldürülmesi sırasında El Şibli ona bir gül atar. Mansur da "Bu gül taştan ağır" der. Bk.: A. Schimmel: *Tasavvufun Boyutları*, s. 70, Çeviren E. Gürol, Adam Yayınları, 1982.
Ayrıca bk.: S.Z. Aktay: *Hallac-ı Mansur*, s. 110, Facia Beş Perde, Türkiye Yayınevi, 1944.
- 4) W. Shakespeare: *Othello*, V. Bölüm, II. Sahne: "Işık sönsün, sonra da -söngün ışığı", Çev: Ö. Nutku, Remzi Kitabevi, 1985.
- 5) A. Haled Çelebi: "Cüneyd" şiirine gönderme, *Om Mani Padme Hum*, s. 5, Yeditepe Yayınları, 1953.

Siyah Monolog:

- 1) Kharon: Yeraltı ülkesinde ölümlere para karşılığında Akheron ırmağını geçiren sandalcı. Bk.: A. Erhat: *Mitoloji Sözlüğü*, s. 221.
- 2) Tırnaktaki dizeler C. Süreya: "Kan Var Bütün Kelimelerin Altında" şiirinden, *Beni Öp, Sonra Doğur Beni*, E Yayınları, 1973

- 3) "Tanklar kente giriyor"dan itibaren I. Bergman'ın *Sessizlik* adlı filminin bitişine gönderme

Sözün Külünde:

- 1) F. Nietzsche: *Dionysos Dithyrambosları*, s. 9, Çeviren O. Aruoba, BFS Yayınları, 1988.
- 2) Dolunay: Endymion'dan Kurt Adam söylenine, Ay'ın dönüştürüm ögesine gönderme.
- 3) E.A. Poe: "Kuzgun" şiirinden, Çeviren Ü. Tamer, *Modern Dünya Edebiyatı Antolojisi*, ss. 25-28, Dönemli Yayıncılık, 1988, Haz: E. Batur.
- 4) Hölderlin: "Yazgı Tanrıçaları" adlı şiiri. Çeviren C. Alkor, Yayınlanmamış metin.

Dönüyor Mevsim:

- 1) F. Attar: *Tezkiretü'l Evliya*, s. 597, Haz: S. Uludağ, Erdem Yayınları, 1991.

Otel Isparta:

- 1) Baudelaire: "Güzellik" şiirinden, *Elem Çiçekleri*, Çev: V.M. Kocatürk, Buluş Yayınevi, 1957.
- 2) A.g.e., "Şişe" şiiri.
- 3) A.g.e., "Yokluğun Zevki" şiirinin son dizesine gönderme.

AHMET OKTAY, “MAVİ” HAREKETİNDEN II. YENİ'YE,
ORADAN BUGÜNE, ÖZEL BİR ŞİİR GÜZERGÂHI
GELİŞTİRDİ. KIVRAK RİTMİ, SÖZ İLE YAZI'NIN
BÜTÜN KUTUPLARINA UĞRAYAN
TEKNİK ÇOĞULLUĞU, YARALI DÜNYASINI
BİR ELEVEREN BİR GİZLEYEN İMGE YAPISIYLA
KİŞİSEL MİTOLOGYASINI KURDU,
GELİŞTİRDİ, AÇTI.
“TOPLU ŞİİRLER”İ, GÜLDEN ZAKKUMA
TOPLU TOHUMLARINI BİR ARAYA GETİRİYOR.

ISBN 975-363-370-X

